

Rada
Evropské unie

Brusel 4. listopadu 2022
(OR. en)

14348/22
ADD 1

FRONT 409
COMIX 513

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	31. října 2022
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	C(2022) 7591 final
Předmět:	PŘÍLOHA doporučení Komise, kterým se zavádí společná „Praktická příručka pro příslušníky pohraniční stráže (schengenská příručka)“ pro použití příslušnými orgány členských států při výkonu hraniční kontroly osob a kterým se nahrazuje doporučení C(2019) 7131 final

Delegace naleznou v příloze dokument C(2022) 7591 final.

Příloha: C(2022) 7591 final

V Bruselu dne 28.10.2022
C(2022) 7591 final

ANNEX

PŘÍLOHA

doporučení Komise,

kterým se zavádí společná „Praktická příručka pro příslušníky pohraniční stráže (schengenská příručka)“ pro použití příslušnými orgány členských států při výkonu hraniční kontroly osob a kterým se nahrazuje doporučení C(2019) 7131 final

PŘÍLOHA

Praktická příručka pro příslušníky pohraniční stráže

ČÁST PRVNÍ – DEFINICE	6
ČÁST DRUHÁ – HRANIČNÍ KONTROLY	15
ODDÍL I: Postupy hraniční kontroly	15
1. Kontroly na hraničních přechodech	15
2. Kontroly osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie	20
3. Kontroly státních příslušníků třetích zemí při vstupu	29
4. Vyhledávání v Schengenském informačním systému (SIS) a v databázi odcizených a ztracených cestovních dokladů	44
5. Zvláštní pravidla pro kontroly určitých kategorií osob	55
5.1. Hlavy států	55
5.2. Piloti letadel	55
5.3. Námořníci	56
5.4. Držitelé diplomatických, úředních nebo služebních pasů a členové mezinárodních organizací	57
5.5. Obyvatelé pohraničních oblastí využívající režim malého pohraničního styku	59
5.6. Nezletilé osoby	60
5.7. Žáci ze třetích zemí, kteří mají bydliště v členském státě EU nebo ve třetí zemi, na kterou se nevztahuje vízová povinnost	63
5.8. Přeshraniční pracovníci	64
5.9. ADS turisté	65
5.10. Záchrané služby, policie, hasičské sbory a pohraniční stráž	65
5.11. Pracovníci na pobřežních zařízeních	65
5.12. Osoby převedené v rámci společnosti	66
5.13. Výzkumní pracovníci a jejich rodinní příslušníci	68
5.14. Studenti	72
5.15. Osoby, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení	73
6. Opatřování cestovních dokladů otiskem razítka	75
7. Zmírnění hraničních kontrol	80
8. Odepření vstupu	82
9. Víza, o jejichž udělení je požádáno na hranicích, včetně udělování takových víz projíždějícím námořníkům, a jejich zamítnutí	93

10.	Prohlášení víz za neplatná a zrušení víz	94
11.	Zvláštní režimy průjezdu	94
12.	Žadatelé o azyl / žadatelé o mezinárodní ochranu	96
13.	Evidování informací na hranici	99
14.	Spolupráce s ostatními útvary	99
15.	Označování padělaných dokladů	100
16.	Ověření pravosti údajů uložených v biometrickém pasu	101
17.	Platnost zápisů pro děti v cestovních pasech rodičů	101
ODDÍL II: Pozemní hranice		102
1.	Kontroly v silniční dopravě	102
2.	Kontroly v železniční dopravě	105
3.	Malý pohraniční styk	107
ODDÍL III: Vzdušné hranice		109
1.	Kontroly na letišti	109
2.	Kontroly na letištích bez mezinárodního statutu	114
3.	Kontroly osob při soukromých letech	115
ODDÍL IV: Námořní hranice		116
1.	Obecné postupy při kontrolách v námořní dopravě	116
2.	Kontroly u výletních lodí	117
3.	Kontroly u rekreačních lodí	122
4.	Kontroly v případě pobřežního rybolovu	124
5.	Kontroly u trajektových spojení	124
6.	Nákl. spojení mezi přístavy na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích ..	126
ODDÍL V: Kontroly v případě plavby po vnitrozemských vodních cestách		127
1.	Plavba po vnitrozemských vodních cestách	127
ČÁST TŘETÍ: OSTRAHA HRANIC		128
1.	Účel ostrahy	128
2.	Metody ostrahy	128
ČÁST ČTVRTÁ: SEZNAM PŘÍSLUŠNÝCH PRÁVNÍCH NÁSTROJŮ		131
DODATEK A		136
Postup oznamování		136
DODATEK B		1388
Posouzení rizik		138

SEZNAM PŘÍLOH PRAKTICKÉ PŘÍRUČKY PRO PŘÍSLUŠNÍKY POHRANIČNÍ STRÁŽE	
.....	140

PŘEDMLUVA

Hlavním cílem schengenské spolupráce je vytvoření prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích¹. Vyžaduje účinné kontroly na vnějších hranicích² a uplatňování příslušných doprovodných opatření v oblastech, jako je policejní a justiční spolupráce a vízová politika. Ustanovení o kontrole na vnějších hranicích se však ve dvou případech uplatňují i na vnitřních hranicích. První případ se týká situace, kdy dosud nebyl dokončen proces rušení kontrol na vnitřních hranicích³. Hraniční kontroly na těchto hranicích musí být prováděny v souladu s hlavou II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399⁴ („Schengenský hraniční kodex“). Druhý případ se týká situace, kdy jsou dočasně znovu zavedeny kontroly na vnitřních hranicích státem Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis*⁵ v plném rozsahu. Poté se použijí přiměřeně příslušná ustanovení hlavy II, neboť vnitřní hranice se nestávají vnějšími hranicemi⁶.

Cílem této Praktické příručky pro příslušníky pohraniční stráže je stanovit pokyny, osvědčené postupy a doporučení týkající se plnění povinností pohraniční stráže ve státech Schengenu. Příručka má být rovněž uživatelskou příručkou pro příslušníky pohraniční stráže, pokud jde o opatření a rozhodnutí, která jsou přijímána na hranicích, na něž se vztahují ustanovení o vnějších hranicích. Obsah této příručky se v zásadě zabývá kontrolou osob na hranicích a je založen na nástrojích Unie, které upravují překračování hranic (a zejména Schengenského hraničního kodexu), udělování víz, právo na volný pohyb podle práva Unie a žádost o azyl. Seznam právních aktů upravujících oblasti, na něž se tato příručka vztahuje, je uveden v části IV.

¹ Vnitřní hranice vymezené v čl. 2 bodě 1) Schengenského hraničního kodexu.

² Vnější hranice vymezené v čl. 2 bodě 2) Schengenského hraničního kodexu.

³ Ustanovení čl. 3 odst. 2 aktu o přistoupení z roku 2003 (Kypr), čl. 4 odst. 2 aktu o přistoupení z roku 2005 (Bulharsko a Rumunsko) a čl. 4 odst. 2 aktu o přistoupení z roku 2012 (Chorvatsko).

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) (Úř. věst. L 77, 23.3.2016, s. 1).

⁵ Článek 32 Schengenského hraničního kodexu.

⁶ Viz zejména Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o používání hlavy III (Vnitřní hranice) nařízení (ES) č. 562/2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex), KOM(2010) 554. Ve svém návrhu na změnu Schengenského hraničního kodexu (COM(2021) 891) Komise navrhla povinnost členských států stanovit opatření zmírňující dopady vyplývající ze znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Další pokyny k těmto zmírňujícím opatřením budou vypracovány, jakmile bude tento návrh přijat.

Odkazuje-li se v této příručce na jiné druhy kontrol, které mohou nebo by měly být prováděny na hranicích (např. celní, fytoosanitární nebo zdravotní kontroly), vztahují se na tyto druhy kontrol příslušné právní předpisy Unie a vnitrostátní právní předpisy. Státy Schengenu by měly každopádně vždy zajistit úzkou spolupráci mezi jednotlivými orgány provádějícími kontroly na hranicích, jakož i orgány, které provádějí kontroly na území státu.

Tato příručka nemá státům Schengenu uložit žádné právně závazné povinnosti ani zavést nová práva a povinnosti pro příslušníky pohraniční stráže či jiné osoby, jichž se může týkat. Právně závazné účinky, kterých se lze dovolávat u vnitrostátních soudů, mají pouze právní akty, z nichž tato příručka vychází nebo na něž odkazuje.

ČÁST PRVNÍ – DEFINICE

1. **„STÁTY SCHENGENU“ (členské státy EU, které uplatňují schengenské *acquis* týkající se vnějších hranic, a země přidružené k Schengenu):**

1. Belgie	11. <i>Island</i>	21. <i>Norsko</i>
2. Bulharsko	12. Itálie	22. Rakousko
3. Česká republika	13. Kypr	23. Polsko
4. Dánsko	14. Lotyšsko	24. Portugalsko
5. Německo	15. <i>Lichtenštejnsko</i>	25. Rumunsko
6. Estonsko	16. Litva	26. Slovinsko
7. Řecko	17. Lucembursko	27. Slovensko
8. Španělsko	18. Maďarsko	28. Finsko
9. Francie	19. Malta	29. Švédsko
10. Chorvatsko	20. Nizozemsko	30. <i>Švýcarsko</i>

Irsko je oprávněno uplatňovat některé části schengenského *acquis*, avšak v omezeném počtu oblastí (policejní a justiční spolupráce v trestních věcech), které nezahrnují ochranu vnějších hranic. Pro účely této příručky, která se zaměřuje na problematiku hranic a je určena příslušníkům pohraniční stráže, proto pojem „státy Schengenu“ nezahrnuje Irsko.

2. „ČLENSKÉ STÁTY EU“:

1. Belgie	10. Francie	19. Nizozemsko
2. Bulharsko	11. Chorvatsko	20. Rakousko
3. Česká republika	12. Itálie	21. Polsko
4. Dánsko	13. Kypr	22. Portugalsko
5. Německo	14. Lotyšsko	23. Rumunsko
6. Estonsko	15. Litva	24. Slovinsko
7. Irsko	16. Lucembursko	25. Slovensko
8. Řecko	17. Maďarsko	26. Finsko
9. Španělsko	18. Malta	27. Švédsko

3. ZVLÁŠTNÍ SITUACE STÁTŮ SCHENGENU, KTERÉ DOSUD NEUPLATŇUJÍ SCHENGENSKÉ *ACQUIS* V PLNÉM ROZSAHU

Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko dosud neuplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu a kontroly na jejich hranicích s ostatními státy Schengenu dosud nebyly zrušeny⁷.

Tyto státy uplatňují na všech svých hranicích pravidla hlavy II Schengenského hraničního kodexu.

Platí tato zvláštní pravidla:

- kontroly na jejich hranicích (například pokud jde o délku pobytu, víza, povolení k pobytu, výši prostředků pro obživu) se provádějí ve vztahu k jejich vlastnímu území,
- na Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko se nevztahují ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009⁸ („vízový kodex“). Odkaz na schengenské vízum proto nezahrnuje víza vydaná jedním z těchto čtyř států Schengenu,

⁷ Dne 26. června 2022 zaslala Rada návrh rozhodnutí Rady o plném uplatňování ustanovení schengenského *acquis* v Chorvatské republice Evropskému parlamentu, aby k němu zaujal stanovisko (dokument Rady 10624/22).

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1).

- na Bulharsko a Rumunsko se ustanovení o Vízovém informačním systému (VIS) vztahují od 25. července 2021 na základě rozhodnutí Rady (EU) 2017/1908⁹, a to s omezeními stanovenými v uvedeném rozhodnutí (přístup pouze pro čtení),
- ustanovení o Schengenském informačním systému (SIS) se nevztahují na Kypr; na Bulharsko a Rumunsko se vztahují v plném rozsahu v souladu s rozhodnutími Rady 2010/365/EU¹⁰ a (EU) 2018/934¹¹; na Chorvatsko se vztahují částečně v souladu s rozhodnutím Rady (EU) 2017/733¹²,
- státy Schengenu, které dosud neuplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu, mohou na základě rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 565/2014/EU¹³ uznat některé doklady za rovnocenné svým národním vízům pro průjezd nebo zamýšlený krátkodobý pobyt na svém území.

Odkazuje-li se na „státy Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu“ nebo na „prostor bez kontrol na vnitřních hranicích“, Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko zahrnuty nejsou.

4. **„Země EHP“:** Norsko (NO), Island (IS) a Lichtenštejnsko (LI).
5. **„Prostor bez kontrol na vnitřních hranicích“** označuje území států Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu (zahrnuto tudíž není Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko).

⁹ Rozhodnutí Rady (EU) 2017/1908 ze dne 12. října 2017 o uvedení v účinnost některých ustanovení schengenského *acquis* týkajících se Vízového informačního systému v Bulharské republice a Rumunsku ([Úř. věst. L 269, 19.10.2017, s. 39](#)), datum použitelnosti je stanoveno prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2021/995 ze dne 18. června 2021, kterým se stanoví datum začátku použitelnosti rozhodnutí Rady (EU) 2017/1908 o uvedení v účinnost některých ustanovení schengenského *acquis* týkajících se Vízového informačního systému v Bulharské republice a Rumunsku ([Úř. věst. L 219, 21.6.2021, s. 37](#)).

¹⁰ Rozhodnutí Rady 2010/365/EU ze dne 29. června 2010 o uplatňování ustanovení schengenského *acquis* týkajících se Schengenského informačního systému v Bulharské republice a Rumunsku ([Úř. věst. L 166, 1.7.2010, s. 17](#)).

¹¹ Rozhodnutí Rady (EU) 2018/934 o uvedení v účinnost některých ustanovení schengenského *acquis* týkajících se Schengenského informačního systému v Bulharské republice a Rumunsku ([Úř. věst. L 165, 2.7.2018, s. 37](#)).

¹² Rozhodnutí Rady (EU) 2017/733 ze dne 25. dubna 2017 o uplatňování ustanovení schengenského *acquis* týkajících se Schengenského informačního systému v Chorvatské republice ([Úř. věst. L 108, 26.4.2017, s. 31](#)).

¹³ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 565/2014/EU ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých dokladů Bulharskem, Chorvatskem, Kypr a Rumunskem za rovnocenné jejich národním vízům za účelem průjezdu přes jejich území nebo zamýšlených pobytů na jejich území, jejichž doba trvání během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů, a kterým se zrušují rozhodnutí č. 895/2006/ES a č. 582/2008/ES ([Úř. věst. L 157, 27.5.2014, s. 23](#)).

6. **„Osobami požívajícími právo na volný pohyb podle práva Unie“¹⁴** jsou státní příslušníci členských států EU, zemí EHP a Švýcarska, jakož i jejich rodinní příslušníci, kteří je doprovázejí nebo následují, bez ohledu na státní příslušnost.
7. **„Rodinnými příslušníky občanů EU, EHP nebo Švýcarska požívajícími právo na volný pohyb podle práva Unie“¹⁵** jsou bez ohledu na jejich státní příslušnost:
- manžel či manželka (nezávisle na pohlaví manžela nebo manželky¹⁶) a partner či partnerka, s nimiž občan EU/EHP/Švýcarska uzavřel registrované partnerství, pokud je uzavřeno na základě právních předpisů členského státu EU nebo státu Schengenu a podle právních předpisů hostitelského státu EU nebo státu Schengenu je uznáváno jako rovnocenné manželství,
 - potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a potomci manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky,
 - závislé osoby příbuzné v přímé vzestupné linii, včetně takto závislých osob ze strany manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky,
 - další rodinní příslušníci uvedení níže, kterým byl v souladu s vnitrostátními právními předpisy umožněn vstup nebo pobyt, což dokládá vízum nebo pobytová karta:
 - vyživované osoby,
 - členové domácnosti občana EU/EHP/Švýcarska,
 - rodinní příslušníci, kteří z vážných zdravotních důvodů nezbytně potřebují osobní péči občana EU/EHP,
 - partner/partnerka, s nimiž má občan EU/EHP řádně doložený trvalý vztah.
8. **„Občan EU“¹⁷** označuje osobu, která je státním příslušníkem některého členského státu Evropské unie.
9. **„Státní příslušník třetí země“¹⁸** označuje osobu, která není osobou požívající právo na volný pohyb podle práva Unie¹⁹.

¹⁴ Ustanovení čl. 2 bodu 5 Schengenského hraničního kodexu.

¹⁵ Ustanovení čl. 2 bodu 2 a čl. 3 bodu 2 směrnice 2004/38/ES.

¹⁶ Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 5. června 2018, věc C-673/16, Coman, ECLI:EU:C:2018:385.

¹⁷ Ustanovení čl. 2 bodu 1 směrnice 2004/38/ES.

10. **„Příslušníkem pohraniční stráže“²⁰** je jakýkoli veřejný činitel, který je v souladu s vnitrostátními právními předpisy přidělen na hraniční přechod nebo na hranice či do bezprostřední blízkosti takové hranice a který plní úkoly ochrany hranic v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy.
11. **„Ochranou hranic“²¹** se rozumí činnost vykonávaná na hranici výhradně jako reakce na záměr překročit tuto hranici nebo na úkon překročení hranice, a to bez ohledu na jakékoli jiné důvody, sestávající z hraničních kontrol a z ostrahy hranic.
12. **„Hraničními kontrolami“²²** se rozumějí kontroly prováděné na hraničních přechodech, aby se zajistilo, že osobám, včetně jejich dopravních prostředků a předmětů, které mají v držení, může být povolen vstup na území států Schengenu nebo opuštění tohoto území.
13. **„Systematickými kontrolami v příslušných databázích“²³** jsou kontroly za použití příslušných databází prováděné příslušníky pohraniční stráže s ohledem na všechny osoby (osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie a státní příslušníky třetích zemí) překračujících vnější hranice při vstupu nebo výstupu.
14. **„Příslušnými databázemi“²⁴** jsou databáze, do nichž musí příslušníci pohraniční stráže nahlédnout při provádění systematických kontrol všech osob překračujících vnější hranice. Jedná se o tyto databáze:
 - Schengenský informační systém (SIS),
 - databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů vedená Interpolem,
 - vnitrostátní databáze obsahující informace o odcizených, neoprávněně užívaných, ztracených a neplatných cestovních dokladech.

¹⁸ Ustanovení čl. 2 bodu 6 Schengenského hraničního kodexu.

¹⁹ Státní příslušníci Andorry, Monaka a San Marina jsou považováni za státní příslušníky třetích zemí, jsou však osvobozeni od povinnosti nechat si cestovní doklad opatřit otiskem razítka (v budoucnu také od registrace v systémech EES a ETIAS) a použití jízdních pruhů EU státními příslušníky Andorry a San Marina je členskými státy podle dokumentu Rady 13020/04 tolerováno.

²⁰ Ustanovení čl. 2 bodu 14 Schengenského hraničního kodexu.

²¹ Ustanovení čl. 2 bodu 10 Schengenského hraničního kodexu.

²² Ustanovení čl. 2 bodu 11 Schengenského hraničního kodexu.

²³ Na základě čl. 8 odst. 2 Schengenského hraničního kodexu.

²⁴ Na základě čl. 8 odst. 2 písm. a) a b) Schengenského hraničního kodexu.

Příslušníci pohraniční stráže mohou nahlížet rovněž do jiných vnitrostátních databází a databází Interpolu.

15. **„Cílenými kontrolami příslušných databází“²⁵** se rozumějí kontroly v příslušných databázích na základě analýzy rizik prováděné výhradně u některých osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie na některých hraničních přechodech, kde platí výjimka ze zásady systematických kontrol.
16. **„Jinými kontrolami osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie“²⁶** jsou kontroly osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie, na něž se nevztahují cílené kontroly v příslušných databázích, pokud se uplatňuje dočasná výjimka ze systematických kontrol, tj. ověření totožnosti držitele a platnosti a pravosti cestovního dokladu držitele.
17. **„Důkladnými kontrolami“²⁷** jsou kontroly, které mají být prováděny u státních příslušníků třetích zemí.
18. **„Kontrolami ve druhé linii“²⁸** jsou další kontroly, jež lze provádět na zvláštním místě mimo místo (v první linii), kde se kontrolují všechny osoby.
19. **„Předběžnými informacemi o cestujících (API)“** se rozumějí údaje shromážděné v souladu se směrnicí Rady 2004/82/ES²⁹.
20. **„Ostrahou hranic“³⁰** se rozumí ostraha hranic mezi hraničními přechody a ostraha hraničních přechodů mimo stanovenou provozní dobu, aby se zabránilo tomu, že se osoby vyhnou hraničním kontrolám.
21. **„Žadatelem o azyl“³¹** se rozumí státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která podala žádost o azyl, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto.

²⁵ Na základě čl. 8 odst. 2a Schengenského hraničního kodexu.

²⁶ Na základě čl. 8 odst. 2a třetího pododstavce Schengenského hraničního kodexu.

²⁷ Na základě čl. 8 odst. 3 Schengenského hraničního kodexu.

²⁸ Ustanovení čl. 2 bodu 13 Schengenského hraničního kodexu.

²⁹ Směrnice Rady 2004/82/ES ze dne 29. dubna 2004 o povinnosti přepravců sdělovat údaje o přepravovaných osobách (Úř. věst. L 261, 6.8.2004, s. 24).

³⁰ Ustanovení čl. 2 bodu 12 Schengenského hraničního kodexu.

³¹ Ustanovení čl. 2 písm. i) směrnice 2011/95/EU.

22. **„Žádostí o mezinárodní ochranu“**³² se rozumí žádost o ochranu ze strany státu Schengenu podaná státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti, u níž lze předpokládat, že usiluje o získání postavení uprchlíka nebo statusu doplňkové ochrany.
23. **„Uprchlíkem“**³³ se rozumí státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která se v důsledku oprávněných obav před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo zastávání určitých politických názorů nachází mimo zemi své státní příslušnosti a která není schopna přijmout nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám odmítá ochranu dotyčné země, nebo osoba bez státní příslušnosti, která se ze stejných shora uvedených důvodů nachází mimo zemi svého dosavadního pobytu a která se tam vzhledem ke shora uvedeným obavám nechce nebo nemůže vrátit.
24. **„Osobou, která má nárok na doplňkovou ochranu“**³⁴, se rozumí státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která nesplňuje podmínky pro uznání za uprchlíka, ale u které existují závažné důvody se domnívat, že pokud by se vrátila do země svého původu, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti do země předchozího místa obvyklého pobytu, byla by vystavena reálné hrozbě, že utrpí vážnou újmu uvedenou v článku 15 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU³⁵, přičemž tato osoba nemůže nebo vzhledem ke shora uvedené hrozbě nechce přijmout ochranu dotyčné země.
25. **„Osobou bez státní příslušnosti“**³⁶ je osoba, kterou žádný stát podle svých právních předpisů nepovažuje za svého státního příslušníka.

³² Ustanovení čl. 2 písm. h) směrnice 2011/95/EU.

³³ Ustanovení čl. 2 písm. d) směrnice 2011/95/EU.

³⁴ Ustanovení čl. 2 písm. f) směrnice 2011/95/EU.

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. L 337, 20.12.2011, s. 9).

³⁶ Článek 1 Úmluvy OSN o právním postavení osob bez státní příslušnosti.

26. **„Hrozbou pro veřejné zdraví“³⁷** se rozumí každá nemoc s epidemickým potenciálem, jak je vymezeno v Mezinárodních zdravotnických předpisech Světové zdravotnické organizace, a jiné infekční nemoci nebo nakažlivé parazitické nemoci, pokud se na ně vztahují ochranné předpisy platné pro státní příslušníky členských států. Podrobnější informace viz pokyny k ohrožení veřejného zdraví³⁸.
27. **„Vízem“³⁹** se rozumí povolení udělené státem Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, za účelem:
- a) předpokládaného pobytu na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, který nepřesáhne 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů;
 - b) průjezdu přes mezinárodní tranzitní prostory letišť států Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu.
28. **„Krátkodobým národním vízem“** se rozumí povolení udělené státem Schengenu, který dosud neuplatňuje v plném rozsahu schengenské *acquis*, k předpokládanému pobytu na území tohoto státu Schengenu, jehož délka nepřesáhne 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů.
29. **„Vízem s omezenou územní platností“⁴⁰** se rozumí vízum platné pro území jednoho nebo několika států Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu, nikoli však pro všechny tyto státy.
30. **„Letištním průjezdním vízem“⁴¹** se rozumí vízum platné pro průjezd přes mezinárodní tranzitní prostory jednoho nebo více letišť států Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu.
31. **„Národním letištním průjezdním vízem“** se rozumí vízum platné pro průjezd přes mezinárodní tranzitní prostory jednoho nebo více letišť států Schengenu, který dosud neuplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu.

³⁷ Ustanovení čl. 2 bodu 21 Schengenského hraničního kodexu.

³⁸ Podrobnější informace naleznete v pokynech k ohrožení veřejného zdraví, část II, oddíl I, bod 3.6.

³⁹ Ustanovení čl. 2 bodu 2 vízového kodexu.

⁴⁰ Ustanovení čl. 2 bodu 4 vízového kodexu.

⁴¹ Ustanovení čl. 2 bodu 5 vízového kodexu.

32. **„Dlouhodobým vízem“⁴²** se rozumí národní vízum udělené jedním ze států Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu, pro pobyt delší než tři měsíce v souladu s nařízením (EU) č. 265/2010 nebo v souladu s jinými právními předpisy Unie nebo vnitrostátními právními předpisy a s maximální dobou platnosti jeden rok.
33. **„Osobou, na niž se vztahuje dohoda o vystoupení“** se rozumí státní příslušníci Spojeného království a jejich rodinní příslušníci, na něž se vztahuje část druhá (práva občanů) *Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii*⁴³. Osoby, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, mají svá dříve uplatňovaná práva volného pohybu, která měly jako občané EU, zachována pouze ve svém hostitelském státě. Pokud jde o pohyb ve státech Schengenu (jiných než v jejich hostitelském státě), má se s nimi zacházet jako s legálně pobývajícími státními příslušníky třetích zemí.

⁴² Článek 18 Úmluvy k provedení Schengenské dohody.

⁴³ [Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.](#)

ČÁST DRUHÁ – HRANIČNÍ KONTROLY

ODDÍL I: Postupy hraniční kontroly

1. KONTROLY NA HRANIČNÍCH PŘECHODECH

1.1 Hlavním účelem hraničních kontrol na hraničních přechodech je ověřit, že všechny osoby překračující hranici splňují podmínky vstupu na území států Schengenu. V případě státních příslušníků třetích zemí se kontrolují podmínky vstupu ([viz bod 3 tohoto oddílu](#)). Co se týká občanů EU a jejich rodinných příslušníků, cílem kontrol je zejména ověřit způsobilost dotčených osob s ohledem na právo na volný pohyb podle práva Unie vyplývající ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38⁴⁴. Pro určité kategorie osob platí rovněž zvláštní pravidla ([viz bod 3.2 tohoto oddílu](#)).

1.2 Všechny osoby, a to jak občané EU/EHP/Švýcarska, tak státní příslušníci třetích zemí, musí být při překračování vnějších hranic podrobeny systematickým kontrolám za použití příslušných databází⁴⁵. Jedná se o tyto databáze:

- Schengenský informační systém (SIS),
- databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů,
- vnitrostátní databáze obsahující informace o odcizených, neoprávněně užívaných, ztracených a neplatných cestovních dokladech.

Příslušníci pohraniční stráže mohou rovněž nahlížet do jiných vnitrostátních databází a databází Interpolu.

Na pozemních a námořních hranicích jsou za určitých podmínek možné výjimky z tohoto pravidla týkajícího se systematických kontrol v příslušných databázích ([viz bod 2.3 tohoto oddílu](#)), a to na základě zvláštního postupu pro oznamování takovýchto výjimek ([viz dodatek A](#)) a posouzení rizik ([viz dodatek B](#)).

Na vzdušných hranicích byly výjimky možné během přechodného období, které skončilo 7. dubna 2019. Od tohoto data již není na žádné vzdušné hranici možná žádná výjimka.

⁴⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 77).

⁴⁵ Článek 8 Schengenského hraničního kodexu.

1.3 Všem osobám usilujícím o překročení hranic musí být zaručena základní práva zakotvená v Listině základních práv Evropské unie a v Evropské úmluvě o lidských právech. Při hraniční kontrole musí být dodržen zákaz nelidského a ponižujícího zacházení a zákaz diskriminace podle článků 4 a 21 Listiny základních práv Evropské unie a podle článků 3 a 14 Evropské úmluvy o lidských právech.

Příslušníci pohraniční stráže musí při plnění svých povinností zejména plně respektovat lidskou důstojnost a musí být zakázána jakákoli diskriminace na základě jakéhokoli důvodu, včetně pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetických rysů, jazyka, náboženského vyznání nebo přesvědčení, politických nebo jiných názorů, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, vrozeného zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Veškerá opatření přijatá při plnění jejich povinností, která omezují základní práva, musí být stanovena zákonem a musí respektovat podstatu práv a svobod. V souladu s článkem 52 Listiny mohou být základní práva omezena pouze tehdy, jsou-li omezení nezbytná a skutečně odpovídají cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého; omezení musí být přiměřená.

Všichni cestující mají právo být informováni o povaze kontroly a mají právo na profesionální, přátelské a slušné jednání v souladu s příslušnými mezinárodními, unijními a vnitrostátními právními předpisy.

Všichni cestující musí být informováni o zpracování svých osobních údajů v rámci hraničních kontrol, včetně kontrol v databázích (například databáze SIS a VIS), a o právech subjektů údajů týkajících se zpracování jejich osobních údajů. Za tímto účelem by měly být na hraničních přechodech k dispozici příslušné informace (např. informační cedule, kód QR) v jazycích, které se obvykle používají pro podobná sdělení. Použijí se pravidla EU v oblasti ochrany osobních údajů, zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679⁴⁶ a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680⁴⁷, jakož i pravidla ochrany údajů podle *acquis* týkajícího se SIS a VIS.

⁴⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ([Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1](#)).

⁴⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či

- 1.4 Na žádost osoby, která je podrobena kontrole, by měl příslušník pohraniční stráže, který kontrolu provádí, předložit svůj služební odznak, musí jí sdělit služební identifikační číslo, a pokud to okolnosti dovolí, uvést své jméno. Uvedení jména lze odmítnout, existuje-li důvod předpokládat, že by tím mohl být příslušník pohraniční stráže vážně poškozen (například pokud je ohrožen jeho život nebo fyzická integrita). V tomto případě musí být poskytnuto pouze číslo odznaku a název a adresa jeho orgánu.
- 1.5 Velitel pohraniční stráže na hraničním přechodu musí za účelem provádění účinných hraničních kontrol nasadit odpovídající a dostatečně početný personál. Příslušníci pohraniční stráže musí vždy usilovat o rovnováhu mezi potřebou zajistit na jedné straně bezproblémový přechod hranic osobami, které splňují podmínky vstupu a které představují velkou většinu cestujících (například turisté, podnikatelé, studenti), a na straně druhé potřebou být vždy obezřetný, aby byly odhaleny osoby, které představují riziko pro veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost, jakož i případné nelegálně vstupující osoby. Potřeba obezřetnosti se týká zejména situace, kdy se uplatňuje výjimka ze zásady systematických kontrol za použití příslušných databází. Na hraničních přechodech, které výjimky nevyužívají, musí příslušníci pohraniční stráže provádět při vstupu a výstupu systematické kontroly za použití příslušných databází u všech osob překračujících vnější hranice.

*** Doporučení pro příslušníky pohraniční stráže při provádění hraničních kontrol:**

- když berete cestovní doklad, podívejte se vždy nejdříve cestujícímu do obličeje (snažte se co nejvíce si zapamatovat nápadné rysy jeho obličeje),
- porovnejte rysy cestujícího s fotografií a popisem uvedeným v cestovním dokladu, a pokud se vyžaduje vízum, také s vízem (to by mělo pomoci vyloučit podvodníky),
- cestovní doklad důkladně zkontrolujte s cílem vyloučit možnost, že se jedná o napodobený nebo pozměněný doklad (číslování, tisk a sešití stránek, oficiální pečetě a otisky razítek, zahrnutí jiných osob; cestující by měl vysvětlit veškeré opravy provedené v dokladu, zejména na straně určené pro osobní údaje); systematicky zkontrolujte příslušné databáze (v případě, že se tak neděje automaticky skenováním cestovního dokladu); při tom udržujte kontakt a pozorujte chování a reakce cestujícího (např. nadměrná nervozita, agresivní postoj, nadměrná ochota ke spolupráci); při kontrole ve Vízovém informačním systému použijte číslo vízového štítku v kombinaci s ověřením otisků prstů držitele víza, v případě poznámky VIS-0 je třeba kontrolu provádět pouze pomocí čísla vízového štítku,
- všichni cestující musí být informováni o zpracování svých osobních údajů v rámci hraničních kontrol, včetně kontrol v databázích (například databáze SIS a VIS), a o právech subjektů údajů týkajících se zpracování jejich osobních údajů. Použijí se pravidla EU v oblasti ochrany osobních údajů. Příslušník pohraniční stráže by měl cestujícímu poskytnout informace o právu na přístup k údajům, na opravu nepřesných údajů a výmaz protiprávně uchovávaných údajů. Příslušník pohraniční stráže by měl cestujícímu poskytnout kontaktní údaje příslušných vnitrostátních orgánů, kterými jsou správce údajů a úřad pro ochranu údajů, aby mu umožnil uplatnit jeho práva včetně práva podat stížnost u úřadu pro ochranu údajů⁴⁸,
- před vyznačením razítka do cestovního dokladu (pokud je vyžadováno) se

⁴⁸

Tyto informace mohou mít podobu plakátu nebo letáku. Plakát nebo leták musí být k dispozici ve všech úředních jazycích Unie a v jazyce (jazycích) zemí, které hraničí s dotčenými státy Schengenu.

ujistěte, že dotyčná osoba během svého posledního pobytu v oblasti bez kontrol na vnitřních hranicích nebo na území Bulharska, Chorvatska, Kypru nebo Rumunska (posuzováno samostatně) nepřekročila povolenou dobu (tj. 90 dní v rámci jakéhokoli 180denního období); u státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů EU, EHP a Švýcarska, mějte na paměti, že se na ně vztahují zvláštní ustanovení (viz bod 2.1.2),

- nevyslychejte cestujícího jako možného zločince nebo nelegálně pobývajícího státního příslušníka třetí země. Všechny otázky by měly být náležitě vyvážené a měly by být pokládány přátelským způsobem,
- otázky, které položí cestující, by se neměly považovat za dotěrné a měly by být zodpovězeny věcně a slušně.

1.6 Používání systémů automatizované hraniční kontroly: ustanovení Schengenského hraničního kodexu zavedená nařízením (EU) 2017/2225, kterým se tento kodex mění, pokud jde o používání Systému vstupu/výstupu (EES), jež se začnou používat ode dne zahájení provozu systému EES, obsahují podrobná pravidla pro používání samoobslužných systémů a elektronických bran. Než tato nová pravidla vstoupí v platnost, je používání samoobslužných systémů a elektronických bran již možné a doporučeno⁴⁹ (při vstupu a výstupu a v souvislosti s kontrolami osob požívajících právo na volný pohyb a případně státních příslušníků třetích zemí), pokud je *kombinováno* s manuální kontrolou prováděnou příslušníkem pohraniční stráže a v případě potřeby s vyznačením razítka. Systémy automatizované hraniční kontroly musí být navrženy tak, aby je mohly používat všechny osoby s výjimkou dětí mladších 12 let, a musí být rovněž navrženy tak, aby plně respektovaly lidskou důstojnost, zejména v případech týkajících se zranitelných osob. Pokud se členské státy rozhodnou systémy automatizované hraniční kontroly používat, zajistí přítomnost dostatečného počtu pracovníků, kteří budou osobám pomáhat s používáním těchto systémů, a zachovají v

⁴⁹

Viz 10. bod odůvodnění nařízení (EU) 2017/458, kterým se mění nařízení (EU) 2016/399 s ohledem na posílení kontrol na vnějších hranicích za použití příslušných databází: „*Technologický vývoj v zásadě umožňuje nahlížet do příslušných databází způsobem, jenž má pouze minimální dopad na dobu potřebnou k překročení hranic, protože kontrolu dokladů i kontrolu osob lze provádět souběžně. Využití automatických kontrolních bran na hranicích by mohlo být v této souvislosti relevantní.*“

dostatečném počtu pruhu bez automatizované kontroly pro děti, osoby doprovázející děti, zranitelné osoby a osoby, které dávají přednost používání pruhů bez automatizované kontroly.

2. KONTROLY OSOB POŽÍVAJÍCÍCH PRÁVO NA VOLNÝ POHYB PODLE PRÁVA UNIE

2.1 Osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie by měly být při vstupu a výstupu podrobovány systematickým kontrolám v příslušných databázích. Konkrétně se jedná o tyto databáze:

- SIS,
- databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů,
- vnitrostátní databáze obsahující informace o odcizených, neoprávněně užívaných, ztracených a neplatných cestovních dokladech.

Příslušníci pohraniční stráže mohou rovněž nahlížet do jiných vnitrostátních databází a databází Interpolu.

U cestovních pasů a cestovních dokladů, které obsahují médium pro uchovávání údajů podle čl. 1 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 2252/2004⁵⁰, je nutné zkontrolovat pravost údajů uložených na čipu.

2.1.1 V případě pochybností o pravosti cestovního dokladu nebo totožnosti jeho držitele musí být ověřen alespoň jeden z biometrických identifikátorů (zobrazení obličeje anebo otisky prstů) v cestovním pasu a cestovních dokladech vydávaných v souladu s nařízením (ES) č. 2252/2004. Pokud je to možné, musí se toto ověření provádět i u cestovních dokladů, na něž se uvedené nařízení nevztahuje.

2.1.2 Státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů EU, EHP a Švýcarska, mají právo pobytu v členském státě po dobu až tří měsíců, pokud jsou držiteli platného cestovního pasu a doprovázejí nebo následují občana EU, EHP nebo Švýcarska, a to bez omezení na 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů.

⁵⁰ Nařízení Rady (ES) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy (Úř. věst. L 385, 29.12.2004, s. 1).

Je třeba uvést, že státní příslušníci třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů EU, EHP a Švýcarska, jsou oprávněni doprovázet nebo následovat občana EU, EHP nebo Švýcarska během po sobě následujících období v délce až tří měsíců na jeden stát Schengenu bez jakýchkoli podmínek či formalit (avšak státní příslušníci třetích zemí, na něž se vztahuje vízová povinnost, musí mít vízum, pokud daná osoba není držitelem platné pobytové karty nebo povolení k pobytu, jak je dále vysvětleno v bodě 2.8 tohoto oddílu).

Cestuje-li rodinný příslušník samostatně a není držitelem platné pobytové karty nebo povolení k pobytu (viz bod 2.8 tohoto oddílu), začne se (znovu) uplatňovat běžný režim týkající se délky krátkodobého pobytu, jelikož již nejsou splněny podmínky pro využití výhod týkajících se volného pohybu občanů EU, EHP a Švýcarska a jejich rodin.

Předchozí pobyty uskutečněné v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích osobami, které doprovázejí nebo následují občana EU, EHP nebo Švýcarska, by se pro účely výpočtu dodržení pravidla týkajícího se 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů, jež se vztahuje pouze na krátkodobý pobyt, neměly brát v úvahu.

***Příklady** (ve všech těchto příkladech není státní příslušník třetí země držitelem platné pobytové karty nebo povolení k pobytu, jak je dále vysvětleno v bodě 2.8 tohoto oddílu):

Indická občanka, která je provdána za francouzského občana, může doprovázet svého francouzského manžela v Německu po dobu tří měsíců, ve Španělsku po dobu dvou měsíců a v Itálii po dobu tří měsíců, tudíž pobývat v prostoru bez vnitřních hranic po dobu celkem osmi měsíců.

Japonská občanka je provdána za občana Estonska a předtím nikdy EU nenavštívila. Japonská občanka doprovází svého estonského manžela v Itálii po dobu jednoho měsíce. Bezprostředně po uplynutí tohoto měsíce opouští estonský manžel Itálii a vrací se do Japonska za prací. Japonská občanka může zůstat v Itálii sama po dobu dalších 90 dnů (použije se omezení týkající se 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů).

Čínský občan, který je ženatý se švédskou občankou, stráví kvůli obchodním účelům samostatně patnáct dnů v Rakousku. Poté se k němu připojí švédská občanka a společně stráví měsíc v Portugalsku. Bezprostředně po uplynutí tohoto měsíce opustí švédská manželka EU. Čínský občan může zůstat samostatně zbývajících 75 dnů během období 180 dnů (použije se omezení týkající se 90 dnů v jakémkoli období 180 dnů, při posuzování dodržení omezení týkajícího se 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů by se však neměl započítávat pobyt uskutečněný společně s občanem EU (v tomto příkladu období jednoho měsíce)).

2.2 Pozitivní nález v SIS nebo v jiných příslušných databázích není sám o sobě dostatečným důvodem pro odepření vstupu osobám požívajícím právo na volný pohyb podle práva Unie (viz bod 8.3 tohoto oddílu týkající se pravidel, která se vztahují na odepření vstupu osobám požívajícím právo na volný pohyb podle práva Unie).

2.3 Cílené kontroly v příslušných databázích lze provádět pouze tehdy, pokud by systematické kontroly měly nepřiměřený dopad na plynulost provozu na určitých pozemních a námořních hraničních přechodech, a po posouzení rizik týkajících se veřejného pořádku, vnitřní bezpečnosti, veřejného zdraví nebo mezinárodních vztahů států Schengenu. (Další informace o postupu oznamování a posouzení rizik viz dodatky A a B).

V takové situaci by měly být k určení osob, které mohou být podrobeny pouze cílené kontrole, použity společné ukazatele rizik týkající se zahraničních teroristických bojovníků, které stanovila Komise společně se státy Schengenu a příslušnými agenturami.

Možnost, aby u osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie prováděly členské státy cílené kontroly namísto systematických kontrol, stanovenou v čl. 8 odst. 2a až 2f Schengenského hraničního kodexu, je třeba odlišovat od práva členských států zmírnit hraniční kontroly v důsledku výjimečných a nepředvídaných okolností stanoveného v článku 9 Schengenského hraničního kodexu (viz bod 7 tohoto oddílu).

	Použití	Procesní	Podstata	Délka
--	---------	----------	----------	-------

		požadavky		
Cílené kontroly na určených hraničních přechodech Ustanovení čl. 8 odst. 2a až 2f Schengenského hraničního kodexu	– nepřiměřený dopad na plynulost provozu	– předložení předběžného posouzení rizik agentuře Frontex – oznámení členským státům, agentuře Frontex a Komisi – podávání zpráv agentuře Frontex a Komisi jednou za šest měsíců	– týká se pouze osob požívajících právo na volný pohyb – minimální kontrola zůstává povinná – od 7. dubna 2019 jsou z možnosti cílených kontrol vyloučeny vzdušné hranice	– nesmí přesáhnout nezbytně nutnou míru – je stanovena v souladu s posouzením rizik (tj. mohla by zahrnovat delší období)
Zmínění Článek 9 Schengenského hraničního kodexu	– nepředvídatelné události, které vedou k nadměrně dlouhé čekací době (např. záplavy, přírodní katastrofa, (občanská) válka v blízkém státě, neočekávané uzavření okolních hraničních přechodů, závažná dopravní nehoda) – byly vyčerpány veškeré zdroje, pokud jde o personální zajištění, vybavení a organizaci	– rozhodnutí velitele pohraniční stráže na hraničním přechodu – evidování informací na hraničním přechodu v souladu s přílohou II bodem b) Schengenského hraničního kodexu – každoroční zpráva Evropskému parlamentu a Komisi	– týká se všech cestujících – vyznačení razítka (pro státní příslušníky třetích zemí) zůstává povinné – vstupní kontroly mají přednost před výstupními kontrolami	– dočasně, přizpůsobeno okolnostem, které to odůvodňují (tj. pouze na velmi krátkou dobu)

- 2.4 Jsou-li zavedeny takovéto cílené kontroly, musí být osoby požívající práva na volný pohyb podle práva Unie, u nichž nejsou prováděny cílené kontroly příslušných databází, podrobeny „jiným kontrolám osob požívajících práva na volný pohyb podle práva Unie“ za účelem zjištění totožnosti osoby na základě předložení cestovního dokladu. Tyto „jiné kontroly“ musí zahrnovat rychlé a jednoduché ověření platnosti cestovního dokladu opravňujícího k překročení hranice a ověření výskytu známek pozměňování nebo padělání, v případě potřeby s použitím technických prostředků. Existují-li pochybnosti ohledně cestovního dokladu nebo náznaky, že by daná osoba mohla představovat hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy států Schengenu, musí příslušníci pohraniční stráže nahlédnout do příslušných databází uvedených v čl. 8 odst. 2 písm. a) a b) Schengenského hraničního kodexu.
- 2.5 Kontroly za použití příslušných databází mohou být provedeny předem na základě údajů o cestujících, které byly obdrženy v souladu se směrnicí 2004/82/ES či v souladu s jinými právními předpisy Unie nebo vnitrostátními právními předpisy. Pokud se tyto kontroly provádějí předem na základě informací o cestujících, musí být předem obdržené údaje ověřeny na hraničním přechodu podle údajů v cestovním dokladu. Ověřit je třeba také totožnost a státní příslušnost dotčené osoby a pravost a platnost cestovního dokladu opravňujícího k překročení hranice.
- 2.6 Aby byly zajištěny účinné hraniční kontroly, musí být v případě pochybností o pravosti cestovních dokladů nebo totožnosti jejich držitele ověřen alespoň jeden z biometrických identifikátorů (zobrazení obličeje nebo otisky prstů) začleněných do cestovních dokladů vydávaných podle nařízení (ES) č. 2252/2004. Je-li to možné, musí být toto ověření provedeno rovněž ve vztahu k cestovním dokladům, na něž se zmíněné nařízení nevztahuje (cestovní pasy EU a cestovní doklady vydané členským státem EU, který se rozhodl uvedené nařízení nepoužívat: Irsko, a cestovní pasy a cestovní doklady vydané třetími zeměmi). Pokud jde o ověření pravosti údajů uložených v biometrickém pasu, [viz bod 16 tohoto oddílu.](#)

2.7 Aby se předešlo tomu, že osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie budou těmto systematickým kontrolám podrobeny na pozemních hraničních přechodech s Rumunskem, Bulharskem a Chorvatskem dvakrát, mohou pohraniční orgány na základě posouzení rizik rozhodnout, že kontroly za použití příslušných databází budou při výstupu prováděny pouze nesystematicky. Toto opatření se může prozatím uplatňovat na těchto pozemních hranicích:

- Bulharsko-Řecko
- Rumunsko-Maďarsko
- Bulharsko-Rumunsko
- Chorvatsko-Slovinsko
- Chorvatsko-Maďarsko

2.8 Osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie jsou obvykle oprávněny překročit hranice státu Schengenu na základě těchto dokladů:

- občané EU, EHP, Švýcarska: průkaz totožnosti nebo cestovní pas,
- náhradní cestovní doklad EU⁵¹,
- rodinní příslušníci občanů EU, EHP a Švýcarska, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí: cestovní pas. Může se od nich vyžadovat rovněž vízum, jsou-li státními příslušníky třetích zemí, na něž se vztahuje [vízová povinnost](#), ledaže mají:
 - platné [povolení k pobytu](#) vydané státem Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu,
 - nebo platnou pobytovou kartu vydanou podle článků 10 a 20 směrnice 2004/38/ES členským státem EU nebo zemí EHP, a to nezávisle na tom, zda doprovázejí nebo následují občana EU nebo EHP.

⁵¹ Rozhodnutí zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, ze dne 25. června 1996 o zavedení náhradního cestovního dokladu (96/409/SZBP) a směrnice Rady (EU) 2019/997 ze dne 18. června 2019, kterou se zavádí náhradní cestovní doklad EU a zrušuje rozhodnutí 96/409/SZBP (v platnosti, ale dosud nepoužitelná).

Držení pobytové karty vydané podle článků 10 a 20 směrnice 2004/38/ES je dostatečným důkazem, že držitel této karty je rodinným příslušníkem občana Unie. Je třeba poznamenat, že pobytová karta má účinek v podobě osvobození od vízové povinnosti (a v budoucnu také od registrace v systému ETIAS) v kterémkoli členském státě, včetně členského státu, jehož je občan EU státním příslušníkem.

***Příklady:**

Slovenská občanka pobývá se svým čínským manželem v Německu. Cestují do Francie. Jelikož čínský manžel má německou pobytovou kartu vydanou podle článku 10 směrnice 2004/38/ES, není podle směrnice ani Schengenského hraničního kodexu nutné vstupní vízum.

Německá občanka pobývá s čínským manželem v Německu. Cestují do Španělska. Jelikož čínský manžel má německé povolení k pobytu vydané podle vnitrostátních právních předpisů členským státem Schengenu, není podle Schengenského hraničního kodexu nutné vstupní vízum.

Slovenská občanka pobývá s čínským manželem v Rumunsku. Cestují do Francie. Jelikož čínský manžel má rumunskou pobytovou kartu vydanou podle článku 10 směrnice 2004/38/ES, je podle směrnice osvobozen od vízové povinnosti.

Slovenský občan pobývá s čínskou manželkou v Irsku. Čínská manželka, která má pobytovou kartu vydanou Irskem podle článku 20 směrnice 2004/38/ES, cestuje sama do Francie. Irská pobytová karta ve Francii účinek v podobě osvobození od vízové povinnosti, i když její držitel cestuje sám.

Dva indiští občané, **první** s chorvatským povolením k pobytu a druhý s chorvatskou pobytovou kartou vydanou podle směrnice 2004/38/ES, cestují do Slovinska: první z nich bude ke vstupu do Slovinska potřebovat vízum (protože chorvatská povolení k pobytu dosud nemají v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích podle příslušných schengenských pravidel účinek v podobě osvobození od vízové povinnosti), **druhý** je od vízové povinnosti osvobozen (protože chorvatské pobytové karty mají v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích podle směrnice 2004/38/ES účinek v podobě osvobození od vízové povinnosti).

Pokud jde o formát pobytových karet, byly nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1157⁵² zavedeny harmonizované formáty, které v EU platí od 2. srpna 2021. To znamená, že pobytové karty nebo karty trvalého pobytu vydávané od 2. srpna 2021 mají jednotný formát. Tyto karty mají stejný formát jako formát stanovený nařízením Rady (ES) č. 1030/2002⁵³ a zavedený prováděcím rozhodnutím C(2018) 7767⁵⁴. Jsou opatřeny názvem „Pobytová karta“ nebo „Karta trvalého pobytu“ a standardizovaným kódem „Rodinný příslušník EU čl. 10 SMĚRNICE 2004/38/ES“ nebo „Rodinný příslušník EU čl. 20 SMĚRNICE 2004/38/ES“. Je třeba poznamenat, že nařízení (EU) 2019/1157 stanoví postupné ukončení platnosti stávajících pobytových karet a karet trvalého pobytu. To znamená, že po určitý počet let budou v oběhu různé formáty pobytových karet a karet trvalého pobytu (karty, které se vydávají podle nařízení (EU) 2019/1157, a karty, které se vydávaly dříve bez konkrétního formátu)⁵⁵.

Co se týká formátu průkazů totožnosti, byly nařízením (EU) 2019/1157⁵⁶ pro občany EU zavedeny harmonizované formáty průkazů totožnosti, které platí od 2. srpna 2021. Nařízení (EU) 2019/1157 stanoví postupné vyřazování stávajících průkazů totožnosti⁵⁷.

⁵² [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1157 ze dne 20. června 2019](#) o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu ([Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 67](#)), je významné pro EHP a je třeba jej začlenit do Dohody o EHP, jejíž proces probíhá.

⁵³ [Nařízení Rady \(ES\) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002](#), kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí ([Úř. věst. L 157, 15.6.2002, s. 1](#)).

⁵⁴ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2018) 7767 ze dne 30. listopadu 2018, kterým se stanoví technické specifikace pro jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí a zrušuje rozhodnutí K(2002) 30691.

⁵⁵ Podle čl. 8 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1157 pobytové karty rodinných příslušníků občanů Unie, kteří nejsou státními příslušníky žádného členského státu, pozbývají platnosti, pokud nesplňují požadavky článku 7, a to dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2026, podle toho, co nastane dříve. Ustanovení čl. 8 odst. 2 stanoví výjimku z čl. 8 odst. 1 pro pobytové karty, které nesplňují minimální bezpečnostní normy stanovené v části 2 dokumentu ICAO 9303 nebo které neobsahují funkční strojově čitelnou zónu v souladu s částí 3 dokumentu ICAO 9303. Tyto karty pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2023, podle toho, co nastane dříve.

⁵⁶ Nařízení (EU) 2019/1157 je významné pro EHP a je třeba jej začlenit do Dohody o EHP, jejíž proces probíhá.

⁵⁷ Podle čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2019/1157 průkazy totožnosti, které nesplňují požadavky stanovené v článku 3, pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2031, podle toho, co nastane dříve. V čl. 5 odst. 2 jsou však stanoveny dvě výjimky. Průkazy totožnosti, které nesplňují minimální bezpečnostní normy stanovené v části 2 dokumentu ICAO 9303 nebo které neobsahují funkční strojově čitelnou zónu, tak pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti nebo po 3. srpnu 2026, podle toho, co nastane dříve. Průkazy totožnosti osob, které ke dni 2. srpna 2021 dosáhly věku 70 let, pozbývají platnosti dnem skončení jejich platnosti, pokud splňují minimální bezpečnostní normy stanovené v části 2 dokumentu ICAO 9303 a mají funkční strojově čitelnou zónu.

Rodinný příslušník, na kterého se vztahuje vízová povinnost, by mohl také předložit dva cestovní pasy, tj. platný cestovní pas (bez víza) a neplatný cestovní pas s platným vízem (viz část II bod 3.1.2. vízové příručky).

Další informace o zvláštních pravidlech vztahujících se na rodinné příslušníky občanů EU, EHP a Švýcarska viz [část III Příručky pro zpracování žádostí o víza a provádění změn v udělených vízech](#), dále jen „příručka o vízovém kodexu“.

Poznámka: Na základě Dohody mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a **Švýcarskou konfederací** na straně druhé o volném pohybu osob se výše uvedená pravidla týkající se kontroly osob, které požívají právo na volný pohyb podle práva Unie, vztahují rovněž na zaměstnance poskytovatelů služeb, bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří jsou začleněni na trhu práce Švýcarska nebo jednoho z členských států EU a jsou vysláni za účelem poskytování služby na území jednoho z těchto členských států EU (článek 17 přílohy I uvedené dohody).

Na základě Dohody o Evropském sdružení volného obchodu se stejná pravidla vztahují na zaměstnance poskytovatelů služeb, bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří jsou začleněni do trhu práce ve Švýcarsku nebo v jednom z členských států EHP a jsou vysláni za účelem poskytování služeb na území jednoho z těchto členských států EHP.

- 2.9 Pokud však osoba požívající právo na volný pohyb podle práva Unie nemá potřebné cestovní doklady nebo potřebné vízum v případě, že se vyžaduje, musí jí dotčený stát Schengenu před jejím vrácením poskytnout veškeré vhodné možnosti, aby potřebné doklady v přiměřené lhůtě získala nebo jí byly dodány, nebo aby doložila či jinak prokázala, že se na ni vztahuje právo volného pohybu podle práva Unie.

Jestliže cestující předloží cestovní doklad bez strojově čitelné zóny a existuje pochybnost ohledně jeho totožnosti, měla by být provedena kontrola ve druhé linii.

*** Právní základ – judikatura:**

– [směrnice 2004/38/ES \(články 4, 5 a 27\)](#)

– [Schengenský hraniční kodex \(článek 8\)](#)

– [Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na straně jedné a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob ze dne 21. června 1999](#)

– [Nařízení \(EU\) 2017/1954](#)

- [Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 25. července 2002, věc C-459/99, MRAX proti Belgickému státu](#)
- [Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 17. února 2005, věc C-215/03, Salah Oulane proti Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)
- [Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 31. ledna 2006, věc C-503/03, Komise proti Španělskému království](#)
- [Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 18. června 2020, věc C-754/18, Ryanair](#)
- [Rozsudek Evropského soudního dvora ve věci C-202/13, Sean McCarthy](#)

3. KONTROLY STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ TŘETÍCH ZEMÍ PŘI VSTUPU

3.1 Podmínky vstupu, které musí splňovat státní příslušníci třetí země při vstupu na území státu Schengenu, jsou tyto:

- a) držení platného cestovního dokladu nebo dokladů opravňujících k překročení hranic, které musí být platné nejméně tři měsíce po předpokládaném datu odjezdu ze států Schengenu (v naléhavých případech, které jsou odůvodněné, však lze od této povinnosti upustit) a které byly vydány v předchozích deseti letech; požadavek, aby byl cestovní doklad vydán v posledních deseti letech, musí být splněn v den vstupu (nikoli však nutně v průběhu pobytu)⁵⁸, pokud jeho platnost trvá do konce pobytu plus tři měsíce;

⁵⁸ Tato otázka je významná pouze v těch výjimečných případech, kdy je platnost pasu třetí země delší než deset let (například deset let a několik měsíců, jak bylo zvykem ve třetích zemích, které umožňovaly, aby se zbývající platnost starého pasu přenesla při jeho obnovení do nového pasu). Poznámka: Podle mezinárodních standardů by platnost cestovních dokladů neměla nikdy přesáhnout deset let, proto by praktický význam této otázky měl být pouze dočasný.

***Příklad:**

Cestující ze třetí země přicestuje 21. listopadu 2022 na 20denní pobyt v EU s pasem vydaným 23. listopadu 2012 a platným do 23. března 2023. Podmínka vstupu podle čl. 6 odst. 1 písm. a) Schengenského hraničního kodexu je splněna, protože v den příjezdu bylo *datum vydání* pasu před méně než deseti lety a *doba platnosti* přesahuje tři měsíce po předpokládaném datu odjezdu.

- b) držení platného víza, pokud se vyžaduje, s výjimkou případů, kdy je státní příslušník třetí země držitelem platného povolení k pobytu vydaného státem Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, přičemž toto povolení k pobytu se považuje za rovnocenné vízu nebo platnému dlouhodobému vízu. (Povolení k pobytu, dlouhodobá víza a další doklady uvedené v následujících oddílech obsahují čip s biometrickými údaji, které musí být zkontrolovány, jak je uvedeno v bodě 3.3 tohoto oddílu.) Tato rovnocenná platnost se nevztahuje na povolení k přechodnému pobytu vydaná při přezkumu první žádosti o povolení k pobytu nebo žádosti o azyl;
- c) prokázání účelu a podmínek pobytu ve státě nebo státech Schengenu, které hodlají navštívit, včetně dostatečných prostředků pro obživu jak na dobu předpokládaného pobytu, tak na návrat do země původu (nebo na průjezd do třetí země, ve které je zaručeno jejich přijetí, například z toho důvodu, že jim tato země vydala povolení k pobytu), nebo možnost opatřit si tyto prostředky legálním způsobem;
- d) nejsou osobami vedenými v Schengenském informačním systému (SIS), jimž má být odepřen vstup;
- e) nejsou považováni za osoby, které představují hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy kteréhokoli ze států Schengenu. Tento případ se týká zejména osob, jež nejsou ve vnitrostátních databázích vedeny jako osoby, jimž má být odepřen vstup. V rozsudku ze dne 12. prosince 2019 ve věci C-380/18 (E. P.) Soudní dvůr Evropské unie výslovně uznal, že se pojem „ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“ ve smyslu schengenského hraničního kodexu podstatně liší od pojmu „ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti“ ve smyslu pravidel volného pohybu (směrnice 2004/38/ES). Ve smyslu Schengenského hraničního kodexu musí být protiprávní jednání, z jehož spáchání

mohou být státní příslušníci třetích zemí podezřelí, dostatečně závažné vzhledem ke své povaze a trestu, který za něj může být uložen, aby odůvodňovalo okamžité ukončení pobytu tohoto státního příslušníka na území členských států. Naproti tomu, nebyl-li uvedený státní příslušník odsouzen, mohou se příslušné orgány dovolávat toho, že představuje hrozbu pro veřejný pořádek, pouze v případě shodujících se, objektivních a přesných skutečností umožňujících podezírat jej ze spáchání takového trestného činu.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(článek 6\)](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 265/2010 ze dne 25. března 2010, kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení \(ES\) č. 562/2006, pokud jde o pohyb osob s dlouhodobým vízem](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni](#)
- [rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 565/2014/EU ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých dokladů Bulharskem, Chorvatskem, Kyprem a Rumunskem za rovnocenné jejich národním vízům za účelem průjezdu přes jejich území nebo zamýšlených pobytů na jejich území, jejichž doba trvání během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů, a kterým se zrušují rozhodnutí č. 895/2006/ES a č. 582/2008/ES](#)

*** Odkazy:**

- [seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, a třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od vízové povinnosti osvobozeni](#)
- [informace o vnitrostátních výjimkách z vízové povinnosti](#)

- [společný seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při průjezdu přes mezinárodní tranzitní prostory letišť na území členských států letištní průjezdní vízum](#)
- [seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při průjezdu přes mezinárodní tranzitní prostory letišť nacházejících se na území jednoho členského státu letištní průjezdní vízum](#)
- [seznam povolení k pobytu, která opravňují držitele k průjezdu přes letiště členských států, aniž by musel mít letištní průjezdní vízum](#)

3.2 Státní příslušníci třetích zemí musí být podrobeni důkladné kontrole. Na následující kategorie osob se však vztahují zvláštní pravidla:

- a) hlavy států a členové jejich delegací ([bod 5.1 tohoto oddílu](#));
- b) piloti letadel a ostatní členové posádky ([bod 5.2 tohoto oddílu](#));
- c) námořníci ([bod 5.3 tohoto oddílu](#));
- d) držitelé diplomatických, úředních nebo služebních pasů a členové mezinárodních organizací ([bod 5.4 tohoto oddílu](#));
- e) obyvatelé pohraničních oblastí využívající režim malého pohraničního styku ([bod 5.5 tohoto oddílu](#));
- f) nezletilé osoby ([bod 5.6 tohoto oddílu](#));
- g) žáci ze třetích zemí s bydlištěm ve státě EU nebo ve třetí zemi, na kterou se nevztahuje vízová povinnost ([bod 5.7 tohoto oddílu](#));
- h) přeshraniční pracovníci ([bod 5.8 tohoto oddílu](#));
- i) ADS turisté ([bod 5.9 tohoto oddílu](#));
- j) záchranné služby, policie, hasiči a pohraniční stráž ([bod 5.10 tohoto oddílu](#));
- k) pracovníci na pobřežních zařízeních ([bod 5.11 tohoto oddílu](#)).

Kontroly **osob bez státní příslušnosti** a **uprchlíků** se provádějí stejným způsobem jako u státních příslušníků třetích zemí obecně. Platnost cestovních dokladů vydaných třetími zeměmi uprchlíkům a osobám bez státní příslušnosti lze ověřit v „[seznamu cestovních dokladů vydaných třetími zeměmi a územními celky](#)“. Otázku, zda držitel takového cestovního dokladu potřebuje ke vstupu do EU vízum, upravuje čl. 6 odst. 2 písm. b) nařízení (EU) 2018/1806, který toto rozhodnutí svěřuje jednotlivým členským státům. Příslušná oznámení jsou k nahlédnutí v tabulce „[Výjimky podle čl. 6 odst. 2](#)“.

Na žadatele o azyl a žadatele o mezinárodní ochranu se vztahují zvláštní pravidla (viz bod 12 tohoto oddílu o žadatelích o azyl).

Příslušník pohraniční stráže musí neprodleně sejmout otisky prstů všem státním příslušníkům třetích zemí nebo osobám bez státní příslušnosti zadrženým v souvislosti s neoprávněným překročením vnější hranice státu Schengenu, pokud je jim nejméně čtrnáct let a pokud nejsou vráceni zpět, a údaje o těchto otiscích předat.

Poznámka: Pokud jde o kontroly státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů EU, EHP nebo Švýcarska (osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie), viz [bod 2.8 tohoto oddílu](#).

*** Právní základ:**

– [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 603/2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů \(článek 14\)](#)

*** Odkazy:**

– [dokumenty vydávané osobám bez státní příslušnosti a uprchlíkům státy Schengenu](#)

– [informace o vnitrostátních výjimkách z vízové povinnosti](#)

3.3 Příslušníci pohraniční stráže musí státní příslušníky třetích zemí **systematicky kontrolovat** za použití těchto databází:

- Schengenský informační systém (SIS),
- databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů,
- vnitrostátní databáze obsahující informace o odcizených, neoprávněně užívaných, ztracených a neplatných cestovních dokladech.

Příslušníci pohraniční stráže mohou rovněž nahlížet do jiných vnitrostátních databází a databází Interpolu.

3.4 Kontroly za použití příslušných databází mohou být provedeny předem na základě údajů o cestujících, které byly obdrženy v souladu se směrnicí 2004/82/ES či v souladu s jinými právními předpisy Unie nebo vnitrostátními právními předpisy. Pokud se tyto kontroly provádějí předem na základě informací o cestujících, musí být předem obdržené údaje ověřeny na hraničním přechodu podle údajů v cestovním dokladu.

Ověřit je třeba také totožnost a státní příslušnost dotčené osoby a pravost a platnost cestovního dokladu opravňujícího k překročení hranice.

3.5 U cestovních pasů a cestovních dokladů, které obsahují médium pro uchovávání údajů⁵⁹, je třeba zkontrolovat pravost údajů uložených na čipu, pokud jsou k dispozici platné certifikáty. Při kontrole biometrických pasů musí být ověřena pravost a neporušenost údajů uložených na mikročipu. Za účelem ověření, že údaje v čipu byly vloženy oprávněným orgánem a nebylo s nimi manipulováno, musí být obsah čipu ověřen pasivní autentizací. Certifikát subjektu s právem podepisovat doklady (*Document Signer*) pro daný doklad musí být ověřen podle příslušného důvěryhodného certifikátu národní certifikační autority (CSCA) vystaveného vydávající zemí. Kromě toho je třeba provést ověření pravosti čipu a zkontrolovat, zda je čip pravý a zda nebyl naklonován⁶⁰.

3.6 Státní příslušníci třetích zemí musí být podrobena důkladné kontrole.

Při vstupu spočívá důkladná kontrola v ověření všech podmínek vstupu, tj.:

- ověření, zda má státní příslušník třetí země [doklad nebo doklady platné pro překročení hranic](#), jejichž doba platnosti neskončila, a zda je případně připojeno požadované [vízum](#), [povolení k pobytu](#) nebo dlouhodobé vízum. Státní příslušník třetí země, na nějž se vztahuje vízová povinnost, může cestovat se dvěma cestovními pasy, tj. s platným cestovním pasem (bez víza) a neplatným cestovním pasem obsahujícím platné vízum. Od května 2022 musí být na vízovém štítku digitální pečeť⁶¹, která bude obsahovat všechny údaje uvedené na štítku kromě fotografie. V případě nedostupnosti VIS by tato digitální pečeť měla sloužit k ověření pravosti údajů na vízovém štítku při jeho kontrole na území nebo na hranicích členského státu.

⁵⁹ Všechny doklady upravené právem Unie (cestovní pasy, průkazy totožnosti, pobytové karty, průkazy související s migrací a další cestovní doklady vydané na základě práva Unie, včetně povolení k malému pohraničnímu styku) obsahují čip, s výjimkou víz (v papírové podobě). Čip obsahuje i doklad totožnosti námořníka – i když není založen na právu Unie.

⁶⁰ Při klonování čipu se informace zkopírují z autentického čipu a vloží se na duplikát čipu bez bezpečnostních omezení.

⁶¹ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2020) 2672 final ze dne 30. dubna 2020, kterým se zavádí digitální pečeť na jednotném vzoru víz. Během přechodného období do 1. listopadu 2022 mohou členské státy vydávat víza s digitální pečetí i bez ní.

- systematická kontrola v příslušných databázích ([viz oddíl I bod 1.5 čtvrtá odrážka tabulky](#)) a ověření, zda jeho dopravní prostředek a předměty, které přepravuje, pravděpodobně neohrozí veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy kteréhokoli ze států Schengenu. Toto ověření musí zahrnovat přímé nahlížení do údajů a záznamů o osobách a předmětech, které jsou obsaženy v SIS a ve vnitrostátních souborech údajů, a opatření, která mají být případně v důsledku záznamu provedena,
- kontrola vstupních a výstupních razítek v cestovním dokladu dotyčného státního příslušníka třetí země, aby se porovnáním data vstupu a výstupu ověřilo, zda již dotyčná osoba nepřekročila maximální délku povoleného pobytu v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nebo na území Bulharska, Chorvatska, Kypru nebo Rumunska, posuzováno samostatně⁶², tj. 90 dnů v jakémkoli období 180 dnů bezprostředně předcházejícím každému dni pobytu,
- ověření místa odjezdu a cíle dotyčného státního příslušníka třetí země a účelu jeho zamýšleného pobytu a v případě potřeby i kontrola odpovídajících podkladů,
- ověření, zda má dotyčný státní příslušník třetí země dostatečné prostředky pro obživu úměrné délce a účelu předpokládaného pobytu a na návrat do země původu nebo na průjezd do třetí země, nebo zda je schopen si tyto prostředky legálním způsobem opatřit. Při posuzování prostředků pro obživu se musí přihlížet k referenčním částkám, které stanoví každý stát Schengenu,
- ověření dostatečných prostředků pro obživu se může zakládat na hotovosti, cestovních šecích a kreditních kartách, které má státní příslušník třetí země v držení. Pokud státní příslušník třetí země pobývá u hostitele, mohou být důkazem o dostatečných prostředcích pro obživu také sponzorská prohlášení upravená ve vnitrostátních právních předpisech [a záruky/pozvání od hostitelů](#), jak je stanoveno vnitrostátními právními předpisy,
- platnost kreditní karty lze ověřit kontaktováním společnosti, která kartu vydala, nebo pomocí jiných prostředků dostupných na hraničním přechodu (například směnárny),

⁶²

Samostatný výpočet lhůty 90/180 dnů na území Rumunska a Bulharska se po zahájení provozu EES změní.

- pozvání od hostitelů lze ověřit přímým kontaktováním hostitele nebo ověřením dobré víry hostitele prostřednictvím vnitrostátních kontaktních míst státu Schengenu, v němž má hostitel bydliště.

*** Pokyny k pojmu „hrozba pro veřejné zdraví“ za účelem odepření vstupu:**

Tímto pojmem se rozumí každá nemoc s epidemickým potenciálem, jak je vymezeno v Mezinárodních zdravotnických předpisech Světové zdravotnické organizace (WHO), a jiné infekční nemoci nebo nakažlivé parazitické nemoci, pokud se na ně vztahují ochranné předpisy platné pro státní příslušníky členských států.

Pro účely této příručky se jakékoli ohrožení zdraví evropských občanů a také veškerá rozhodnutí o účinných opatřeních, která mají být přijata, posoudí a bude o nich rozhodnuto v rámci sítě Společenství zřízené podle rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU a systému včasného varování a reakce (EWRS) a Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) zřízeného podle nařízení (ES) č. 851/2004. Orgány systému včasného varování a reakce tvoří orgány členských států EU odpovědné za veřejné zdraví, které na vnitrostátní úrovni spolupracují s uznanými orgány dozoru. Riziko ohrožení posuzuje Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ecdc.europa.eu).

Orgány každého členského státu EU, které jsou příslušné k provádění zdravotních opatření, by se proto měly vždy v souladu s vnitrostátními právními předpisy a právními předpisy Unie v oblasti veřejného zdraví a postupy stanovenými každým státem Schengenu účastnit hodnocení rizika pro veřejné zdraví pro účely povolení nebo odepření vstupu na hranicích.

*** Pokyny pro posuzování „hrozby pro veřejné zdraví“ v případě nemoci s epidemickým potenciálem**

Pandemie COVID-19 zvýšila potřebu zlepšit připravenost Unie na řešení krizových situací na vnějších hranicích v souvislosti s nemocemi s epidemickým potenciálem, jež představují hrozbu pro veřejné zdraví. Přijetí nejednotných a různorodých opatření na vnějších hranicích k řešení těchto hrozeb má nepříznivý dopad na fungování celého prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, snižuje předvídatelnost pro cestující a omezuje mezilidské kontakty. Komise doporučuje při uplatňování vnitrostátních opatření na vnějších hranicích souvisejících s hrozbou pro veřejné zdraví zohlednit následující skutečnosti:

1. Občané Unie ve smyslu čl. 20 odst. 1 SFEU a státní příslušníci třetích zemí, kteří na základě dohod mezi Uníí a jejími členskými státy na jedné straně a těmito třetími zeměmi na straně druhé požívají práva volného pohybu rovnocenná právům občanů Unie, jakož i jejich rodinní příslušníci, by měli mít vždy možnost cestovat do členských států EU a třetích zemí, na které se vztahuje schengenské *acquis*, za jakýmkoli účelem, nejen za účelem návratu domů.

Pokud cestují ze třetích zemí, na které se vztahuje dočasné omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné, mohou se na ně vztahovat zdravotní požadavky cílového státu Schengenu, jako je domácí izolace nebo podobná opatření (za předpokladu, že tyto požadavky cílový stát uplatňuje na své vlastní státní příslušníky).

2. Státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty podle směrnice 2003/109/ES o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, osobám, které odvozují své právo pobytu z jiných směrnic EU, dohody o vystoupení nebo vnitrostátních právních předpisů, nebo které jsou držiteli vnitrostátních dlouhodobých víz, jakož i jejich rodinným příslušníkům by měl být vstup rovněž povolen, a to za předpokladu, že budou přijata příslušná zdravotní opatření.

Totéž by mělo v příslušných případech platit i pro státní příslušníky třetích zemí s dočasným povolením ke vstupu [vydaným za účelem překročení hranic a výkonu práva legálního pobytu v členském státě po vyzvednutí povolení k pobytu].

Příslušníci pohraniční stráže by měli kontrolovat příslušné doklady (tj. cestovní doklady, povolení k pobytu a jakékoli jiné úřední dokumenty), aby ověřili, zda státní příslušníci třetích zemí spadají do oblasti působnosti vymezené ve dvou výše uvedených bodech.

3. Vstupní zdravotní kontrola cestujících na příznaky nemocí s epidemiologickým potenciálem může zahrnovat použití skenování teploty nebo screening symptomů nebo jiné prostředky zaměřené na odhalení příslušných příznaků.

Všichni státní zaměstnanci, kteří se podílejí na hraničních, celních, hygienických nebo jakýchkoli jiných kontrolách na vnějších hranicích, by v případě potřeby měli být vybaveni osobními ochrannými prostředky, které se skládají z roušek, rukavic, dezinfekčních gelů atd.

4. Při rozhodování o tom, zda se na státního příslušníka třetí země vztahují dočasná

omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné, by měl být rozhodujícím faktorem předchozí pobyt (a nikoli státní příslušnost) ve třetí zemi, pro kterou byla zrušena omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné.

5. Na vzdušných hranicích hrají brány automatizované hraniční kontroly důležitou roli při usnadňování plynulého pohybu cestujících na hlavních leteckých přechodech; systémy elektronických bran však nemohou ověřit pobyt státních příslušníků třetích zemí. Státy Schengenu, které umožňují občanům třetích zemí používat brány automatizované hraniční kontroly, by měly zvážit zavedení namátkových kontrol u těch cestujících, kteří používají elektronické brány, nebo brány automatizované hraniční kontroly pro třetí země dočasně zakázat.

6. Příslušníci pohraniční stráže se budou muset seznámit s tím, jak vypadají povolení k pobytu a pracovní povolení vydávaná ve třetích zemích, a budou muset mít základní znalosti o technikách tisku těchto dokumentů a jejich bezpečnostních prvcích. Kromě povolení k pobytu nebo pracovních povolení třetích zemí by cestující mohli na podporu svého tvrzení o zemi pobytu předložit také občanské průkazy nebo řidičské průkazy třetích zemí a další úřední doklady.

V závislosti na okolnostech a typu předkládaných dokladů budou muset příslušníci pohraniční stráže co nejlépe využívat vše, co mají k dispozici, jako referenční materiál, například systémy FADO / iFADO / rejstřík PRADO21, referenční příručku agentury Frontex, a využívat tyto zdroje ve spojení s vnitrostátními databázemi dokladů a dalšími komerčními možnostmi.

7. Cestující musí být před cestou informováni o nutnosti prokázat zemi svého pobytu, tedy o potřebě předložit další doklady, například povolení k pobytu, pracovní povolení, průkaz totožnosti nebo řidičský průkaz vydaný třetí zemí pobytu a jakékoli další úřední doklady, které potvrzují zemi pobytu, kterou cestující uvádí. To je důležité, protože údaje o pobytu nebo pracovním povolení ve třetí zemi nejsou vždy připojeny nebo uvedeny v cestovních dokladech, zejména v cestovních pasech. Nesplnění povinnosti prokázat zemi pobytu může mít za následek odepření vstupu.

8. Jakékoli rozhodnutí o odepření vstupu musí být přiměřené a nediskriminační. Opatření je považováno za přiměřené, pokud bylo přijato po konzultaci zdravotních orgánů a bylo

jimi posouzeno jako vhodné a nezbytné pro dosažení cíle v oblasti veřejného zdraví. Ve formuláři s odepřením vstupu musí příslušník pohraniční stráže uvést důvod odepření v oddíle „poznámky“.

9. Cestujícím může být poskytnut informační leták o konkrétní nemoci. U zdravého cestujícího není nutné zasílat orgánům sousední třetí země, do níž je cestující povinen se vrátit z vnějších pozemních hraničních přechodů EU (v případě silniční nebo železniční dopravy) nebo z hraničního přechodu vnějších námořních hranic EU (například přístavu určeného pro pravidelná trajektová spojení nebo jiného přístavu s rekreačními nebo rybářskými plavidly), dodatečné hygienické oznámení.

10. Aby se minimalizovalo množství příjezdů osob ze třetích zemí, mohli by styční úředníci na letištích nebo styční úředníci v těchto třetích zemích uvedených na seznamu provádět kontroly před nástupem do letadla. Státy Schengenu by rovněž mohly na některé lety společně se třetími zeměmi nasadit příslušníky pohraniční stráže, jejichž úkolem by bylo létat na odletových letech z Evropy, aby mohli provádět kontroly před nástupem na palubu při zpátečních letech. Rovněž by se mohlo zvážit nasazení zdravotních inspektorů nebo zdravotnického personálu přímo na hraničních přechodech, kteří by prováděli kontrolu cestujících, přezkoumávali zdravotní prohlášení atd.

*** Pokyny k výpočtu délky pobytu:**

S ohledem na 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů se den vstupu musí počítat jako první den pobytu v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích a den výstupu se musí počítat jako poslední den pobytu v tomto prostoru. Pro Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko to odpovídá dni vstupu a výstupu z území každého z těchto států Schengenu. Pojem „jakýkoli“ znamená, že se uplatní „pohyblivé“ referenční období 180 dnů a zpětně se započítá každý den pobytu v posledním období 180 dnů, aby se ověřilo, že je i nadále splněn požadavek týkající se 90 dnů v jakémkoli období 180 dnů. To znamená, že nepřítomnost po dobu 90 po sobě jdoucích dnů opravňuje k novému pobytu v délce až 90 dnů. Viz: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/docs/short_stay_schengen_calculator_user_manual_en.pdf

Pro výpočet doby pobytu povolené podle nových pravidel lze použít „kalkulačku krátkodobých pobytů“ na internetových stránkách GŘ HOME Evropské komise

(https://ec.europa.eu/home-affairs/content/visa-calculator_en nebo staženou z internetových stránek CIRCA). Uživatelská příručka obsahuje informace o nových pravidlech a používání kalkulačky a uvádí praktické příklady. Viz: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm

Tento způsob výpočtu krátkodobých pobytů, který platí od 18. října 2013, se nevztahuje na dohody o zrušení vízové povinnosti uzavřené mezi EU a Bahamami, Brazílií, Svatým Kryštofem a Nevisem, Mauriciem a Seychelami, u nichž se použije definice („tři měsíce během období šesti měsíců ode dne prvního vstupu“). Délka pobytu osob, které nejsou občany EU a cestují s vízem uděleným podle dohody o zjednodušení vízového režimu uzavřené mezi EU a některými třetími zeměmi, se vypočítá podle nové metody výpočtu, jelikož v těchto dohodách se odkazuje na „90 dnů během období 180 dnů“.

Doby pobytu přípustné podle povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza by se při výpočtu délky krátkodobého pobytu neměly brát v úvahu (při posuzování dodržení požadavku týkajícího se 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů). Toto ustanovení tudíž státním příslušníkům třetích zemí s bezvízovým stykem umožňuje při následném krátkodobém pobytu legálně pobývat na území států Schengenu, které uplatňují *acquis* v plném rozsahu. Cestující může prokázat, že dodržel podmínky týkající se délky krátkodobého pobytu, a to do dne skončení platnosti předchozího povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza⁶³. Vnitrostátní pravidla nebo praxe, které stanoví, že státní příslušník třetí země musí po ukončení dlouhodobého pobytu (na který se vztahuje povolení k pobytu nebo národní vízum) zpravidla opustit území dané země, než mu bude umožněno zahájit následný krátkodobý pobyt na tomto území, nejsou slučitelné se schengenskými pravidly. Odpovědnost za dodržení pravidla 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů nese cestující⁶⁴. Pokud státní příslušník třetí země nevyužije možnosti, kterou mu nabízí článek 12 Schengenského hraničního kodexu nebo čl. 14 odst. 8 nařízení Evropského parlamentu

⁶³ To výslovně potvrzuje i čl. 12 odst. 3 Schengenského hraničního kodexu (použitelný ode dne zahájení provozu systému EES).

⁶⁴ V čl. 14 odst. 8 nařízení (EU) 2017/2226 se výslovně stanoví, že „...pokud je krátkodobý pobyt státního příslušníka třetí země, který se nachází na území členského státu, zahájen ihned po pobytu na základě povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza a nebyl-li již dříve vytvořen individuální soubor, může státní příslušník třetí země požádat příslušné orgány [...] o vytvoření individuálního souboru a záznamu o vstupu/výstupu vložení údajů...“.

a Rady (EU) 2017/2226⁶⁵, tedy možnosti požádat ke dni skončení platnosti předchozího povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza o registraci zahájení krátkodobého pobytu (nebo o to, aby byl považován za osobu, která vstoupila za účelem krátkodobého pobytu), riskuje, že bude považován za neoprávněně pobývajícího s následnými negativními důsledky v souladu s domněnkou stanovenou v článku 12 Schengenského hraničního kodexu nebo v článku 20 nařízení (EU) 2017/2226. V souladu s článkem 12 Schengenského hraničního kodexu však tuto domněnku lze následně vyvrátit.

***Příklady:**

Kanadský student, kterému 31. července končí platnost povolení k pobytu pro studenty v Rakousku, hodlá v srpnu procestovat vlakem několik států Schengenu. Není nutné, aby tento kanadský student opustil EU, ale může zahájit krátkodobý pobyt ihned po skončení platnosti povolení k pobytu. Za tímto účelem by měl do 31. července požádat příslušné orgány podle článku 12 Schengenského hraničního kodexu nebo článku 20 nařízení (EU) 2017/2226, aby se na něj pohlíželo, jako by do Unie vstoupil 1. srpna. (Poznámka: Kromě toho bude po nabytí účinnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240⁶⁶ potřebovat také platné cestovní povolení).

Indický výzkumný pracovník, kterému 31. července končí platnost povolení k pobytu pro výzkumné pracovníky v Rakousku, hodlá v srpnu podniknout pěší výlet po Alpách (v Rakousku a Itálii, ale většinu času stráví v Rakousku). Není nutné, aby tento indický výzkumný pracovník opustil EU, ale může zahájit krátkodobý pobyt ihned po skončení platnosti povolení k pobytu. Za tímto účelem musí požádat o krátkodobé vízum na rakouském konzulátu (například v Praze nebo Bratislavě) a toto vízum mu musí být vydáno před 1. srpnem. Kromě toho by měl do 31. července požádat příslušné orgány podle článku 12 Schengenského hraničního kodexu nebo článku 20 nařízení (EU) 2017/2226 o to, aby byl považován za osobu, která vstoupila na území 1. srpna.

⁶⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2226 ze dne 30. listopadu 2017, kterým se zřizuje Systém vstupu/výstupu (EES) pro registraci údajů o vstupu a výstupu a údajů o odepření vstupu, pokud jde o státní příslušníky třetích zemí překračující vnější hranice členských států, kterým se stanoví podmínky přístupu do systému EES pro účely vymáhání práva a kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 767/2008 a (EU) č. 1077/2011 (Úř. věst. L 327, 9.12.2017, s. 20).

⁶⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 1).

Pokud jde o možné prodloužení krátkodobých pobytů na základě dvoustranných dohod, čl. 20 odst. 2 úmluvy k provedení Schengenské dohody⁶⁷ obsahuje podrobná pravidla pro řešení těchto konkrétních případů.

3.6.1 Důkladné kontroly při výstupu zahrnují:

- ověření, zda má státní příslušník třetí země platný doklad pro překročení hranic,
- ověření cestovního dokladu, zda nenesе známky pozměňování nebo padělání,
- ověření pomocí povinných systematických kontrol za použití příslušných databází, zda dotyčný státní příslušník třetí země není považován za hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost nebo mezinárodní vztahy kteréhokoliv ze států Schengenu,
- u cestovních pasů a cestovních dokladů, které obsahují médium pro uchování údajů, je třeba zkontrolovat pravost údajů uložených na čipu, s výhradou dostupnosti platných certifikátů. Při kontrole biometrických pasů by měla být ověřena pravost a neporušenost údajů uložených na mikročipu. Za účelem ověření, že údaje uložené na čipu byly zadány oprávněným orgánem a nebylo s nimi manipulováno, by měl být obsah čipu ověřen pasivní autentizací. Certifikát subjektu s právem podepisovat doklady (Document Signer) pro daný doklad je nutno ověřit na základě příslušného důvěryhodného certifikátu národní certifikační autority (CSCA) vystaveného vydávající zemí. K ověření pravosti čipu by se měla provést autentizace čipu, je-li tato funkce podporována.

3.6.2 Další kontroly při výstupu mohou zahrnovat:

- ověření, zda má daná osoba platné vízum, pokud se vyžaduje, není-li držitelem platného povolení k pobytu vydaného státem Schengenu nebo platného dlouhodobého víza či jiných dokladů opravňujících k pobytu nebo k opakovanému vstupu na jeho území,
- ověření, zda daná osoba nepřekročila maximální délku povoleného pobytu.

⁶⁷ Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Úř. věst. L 239, 22.9.2000, s. 19).

- 3.7 Od státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou držiteli platného povolení k pobytu, by se zpravidla nemělo vyžadovat, aby prokázali účel zamýšleného pobytu nebo dostatečné prostředky pro obživu. Ostatní kontroly – a zejména kontrolu cestovních dokladů a dokladů o pobytu, vyhledávání v SIS a ve vnitrostátních databázích – je však nutno provést, jak je uvedeno v bodech 1.2 a [3.6.2 tohoto oddílu](#). Pokud jde o osoby, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, jsou podrobné pokyny k tomu, jak mohou prokázat své postavení, uvedeny v příloze 42 této příručky.
- 3.8 Aby nedošlo ke zpomalení kontrolních postupů u vstupních/výstupních kabin v první linii, a jsou-li nutná dodatečná ověření, lze tyto kontroly provést na místě odděleném od kabin („kontroly ve druhé linii“).

Pokud o to státní příslušník třetí země požádá a pokud jsou k dispozici vhodná zařízení, provádějí se důkladné kontroly v neveřejném prostoru vyhrazeném pro tento účel. V případě kontrol ve druhé linii musí být dotýčný státní příslušník třetí země písemně informován o účelu těchto kontrol, jakož i o příslušném postupu. Tyto informace mohou mít podobu plakátu nebo letáku, který je této osobě předán. Plakát nebo leták musí být k dispozici ve všech úředních jazycích Unie a v jazyce (jazycích) zemí, které hraničí s dotčenými státy Schengenu.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(články 7 a 8 a přílohy I a IV\)](#)
- [Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES](#)
- [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí](#)
- [Nařízení Rady \(ES\) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004 o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy](#)
- Mezinárodní zdravotnické předpisy (WHO)

4. **VYHLEDÁVÁNÍ V SCHENGENSKÉM INFORMAČNÍM SYSTÉMU (SIS) A V DATABÁZI ODCIZENÝCH A ZTRACENÝCH CESTOVNÍCH DOKLADŮ**

- 4.1 Během hraničních kontrol musí být všechny osoby a jejich cestovní doklady porovnány s údaji v SIS. Aplikace hraniční kontroly na vnitrostátní úrovni obvykle nabízejí integrovanou kontrolu osob a jejich cestovních dokladů za použití příslušných databází. SIS obsahuje záznamy o osobách a předmětech spadajících do některé z těchto kategorií záznamů:
- záznamy o navrácení (článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860⁶⁸): tato kategorie záznamů zahrnuje státní příslušníky třetích zemí, na něž se vztahuje rozhodnutí o navrácení, za účelem ověření, zda byla splněna povinnost návratu, a na podporu výkonu rozhodnutí o navrácení,
 - odepření vstupu nebo pobytu (článek 24 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861⁶⁹): tato kategorie záznamů zahrnuje státní příslušníky třetích zemí⁷⁰, kteří nejsou oprávněni vstoupit na území států Schengenu nebo na něm pobývat⁷¹,
 - osoby hledané za účelem zatčení (článek 26 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1862⁷²): tato kategorie záznamů zahrnuje osoby, na které byl vydán evropský zatýkací rozkaz, zatýkací rozkaz Islandu/Norska⁷³ nebo žádost o vydání (Švýcarsko a Lichtenštejnsko),

⁶⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 1).

⁶⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1861 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a o změně a zrušení nařízení (ES) č. 1987/2006 (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 14).

⁷⁰ Záznam týkající se státního příslušníka třetí země, který je rodinným příslušníkem občana EU, se řeší podle článku 26 nařízení (EU) 2018/1861 (viz bod 8.3, oddíl I).

⁷¹ Kypr zatím nemá přístup do SIS, a proto se pro účely této kapitoly státy Schengenu rozumí všechny státy kromě Kypru. Chorvatsko má přístup k záznamům o odepření vstupu, ale není povinno odepřít vstup na své území nebo pobyt na něm státním příslušníkům třetích zemí, o nichž byl pořízen záznam jiným státem Schengenu v souladu s nařízením (ES) č. 1987/2006, ale může se rozhodnout, zda bude na základě takového záznamu jednat. Chorvatsko prozatím nemůže do SIS vkládat záznamy o odepření vstupu.

⁷² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1862 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, o změně a o zrušení rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutí Komise 2010/261/EU (Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 56).

⁷³ Na základě dohody o předávání mezi členskými státy EU a Islandem a Norskem, která se začala uplatňovat v roce 2019: dohoda mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím ze dne 28. června 2006 o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem vstoupila v platnost dne 1. listopadu 2019 (Úř. věst. L 292, 21.10.2006, s. 2).

- pohřešované osoby (čl. 32 odst. 1 písm. a) a b) nařízení (EU) 2018/1862): účelem této kategorie záznamů je nalézt pohřešované osoby, včetně dětí a nezletilých osob bez doprovodu, a umístit je pod ochranu, je-li to nezbytné a v souladu s právními předpisy,
- zranitelné osoby v ohrožení, tj. děti ohrožené únosem / děti, kterým je třeba zabránit v cestování / zranitelné dospělé osoby, kterým je třeba zabránit v cestování (čl. 32 odst. 1 písm. c), d) a e) nařízení (EU) 2018/1862): účelem tohoto záznamu je zabránit únosům dětí a zranitelným osobám v cestování bez povolení nebo v nezákonném vycestování do zahraničí. Hlavní rozdíl mezi vydáním záznamu o pohřešované osobě a záznamu o zranitelných osobách, kterým se má zabránit v cestování, spočívá v tom, že v druhém případě osoba ještě není pohřešovaná, ale hrozí jí, že se stane pohřešovanou („preventivní záznamy“),
- osoby hledané za účelem zajištění jejich spolupráce v soudním řízení (článek 34 nařízení (EU) 2018/1862): účelem této kategorie záznamů je zjistit místo pobytu nebo bydliště osob hledaných za účelem zajištění jejich spolupráce v soudním řízení (např. svědků),
- osoby a věci pro účely skrytých, dotazovacích nebo zvláštních kontrol (článek 36 nařízení (EU) 2018/1862): účelem tohoto záznamu je získání informací o osobách nebo souvisejících věcech za účelem stíhání trestných činů a předcházení ohrožení veřejné nebo národní bezpečnosti,
- věci hledané za účelem zabavení nebo za účelem zajištění důkazů v trestním řízení (článek 38 nařízení (EU) 2018/1862): tento záznam se vztahuje na věci (vozidla, přívěsy, obytné přívěsy, stroje a zařízení a jejich součásti, plavidla, lodní motory, střelné zbraně, osvědčení o registraci vozidel a registrační značky vozidel, bankovky a falešné bankovky, IT zařízení) a doklady (odcizené, neoprávněně užívané či ztracené nebo falešné nevyplněné úřední doklady, vydané doklady totožnosti, jako jsou cestovní pasy, průkazy totožnosti, povolení k pobytu, cestovní doklady a řidičské průkazy), po nichž se pátrá za účelem jejich zabavení nebo použití jako důkazu v trestním řízení,
- záznamy o neznámé hledané osobě obsahující pouze údaje o otiscích prstů (článek 40 nařízení (EU) 2018/1862). Tato kategorie záznamů obsahuje latentní otisky nalezené na místech trestných činů nebo na místech teroristických trestných činů. Účelem této kategorie záznamů je najít podezřelého neznámého pachatele trestného činu.

Při kontrole v systému SIS se lze setkat s více záznamy o téže osobě. Důvodem je skutečnost, že záznam o téže osobě může vydat několik států Schengenu⁷⁴. V případě takového pozitivního nálezu se zobrazí všechny žádosti o přijetí opatření. Jsou-li žádosti o přijetí opatření slučitelné, musí být s ohledem na danou osobu přijata všechna opatření.

Některé kategorie záznamů o osobách jsou „neslučitelné“⁷⁵. To znamená, že nový záznam o téže osobě lze vložit pouze tehdy, je-li „slučitelný“ s již existujícím záznamem. Pokud je záznam neslučitelný, znamená to, že se má za to, že opatření požadované záznamem pořízeným jedním státem Schengenu konkuruje opatření požadovanému v záznamu jiným státem Schengenu. Neslučitelné jsou následující kategorie záznamů:

- záznamy o odepření vstupu a pobytu a záznamy o pohřešovaných osobách, které je třeba chránit,
- záznamy o odepření vstupu a pobytu a záznamy o zranitelných osobách v ohrožení,
- záznamy o navrácení a záznamy o pohřešovaných osobách, které je třeba chránit,
- záznamy o navrácení a záznamy o zranitelných osobách v ohrožení,
- záznamy o pohřešovaných osobách a záznamy o zranitelných osobách v ohrožení.

V případě zjištění konkurujícího nebo potenciálně neslučitelného záznamu je třeba okamžitě kontaktovat centrálu SIRENE, která poskytne pomoc.

Je dohodnuto pořadí priority záznamů, ale je povoleno se od něj odchýlit, pokud s tím oba státy Schengenu souhlasí. Pořadí priority těch záznamů, které mohou být neslučitelné, je následující:

- 1) záznamy o odepření vstupu a pobytu;
- 2) záznamy o navrácení spojeném se zákazem vstupu;

⁷⁴ Pro účely pořizování záznamů v SIS se zde státy Schengenu rozumí všechny státy s výjimkou Kypru (který nemá přístup do SIS) a Chorvatska (pokud jde o pořizování záznamů o odepření vstupu, protože tyto záznamy pořizovat nemůže), ale včetně Irska v případě některých kategorií záznamů. Irsko nemá přístup do SIS a nemůže vydávat záznamy o odepření vstupu a o navrácení.

⁷⁵ Viz tabulka v příloze 4 příručky SIRENE (prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 18. listopadu 2021, kterým se stanoví podrobná pravidla pro úkoly centrály SIRENE a pro výměnu doplňujících informací týkajících se záznamů v Schengenském informačním systému v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech („příručka SIRENE – Policie“, C(2021) 7901 final) a prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 18. listopadu 2021, kterým se stanoví podrobná pravidla pro úkoly centrály SIRENE a pro výměnu doplňujících informací týkajících se záznamů v Schengenském informačním systému v oblasti hraničních kontrol a navrácení („příručka SIRENE – Hranice a navrácení“, C(2021) 7900 final).

- 3) záznamy o pohřešovaných osobách, které potřebují ochranu;
- 4) záznamy o zranitelných osobách v ohrožení;
- 5) záznamy o hledaných pohřešovaných osobách;
- 6) záznamy o navrácení, které není spojeno se zákazem vstupu.

V případě pozitivního nálezu záznamu v SIS a současně „záznamu“ Interpolu je třeba se řídit postupem SIS, jelikož záznamy v SIS mají přednost. Zprávy o pozitivním nálezu musí být zaslány centrále SIRENE, a nikoli národní ústředně Interpolu.

4.2 Biometrické vyhledávání

Biometrické vyhledávání bylo zavedeno se spuštěním funkce automatizovaného systému identifikace otisků prstů v rámci SIS (SIS AFIS). To znamená, že v SIS lze vyhledávat i na základě otisků prstů, nejen na základě alfanumerických údajů.

V souladu s článkem 33 nařízení 2018/1861 a čl. 43 odst. 2 nařízení 2018/1862 lze daktyloskopické údaje v SIS vyhledávat ve všech případech, kdy je to považováno za nezbytné k identifikaci osoby (tj. k určení, zda je kontrolovaná osoba předmětem záznamu v SIS). O nutnosti kontroly daktyloskopických údajů v SIS musí být v každém konkrétním případě rozhodnuto v souladu s předpisy EU a vnitrostátními předpisy. V daktyloskopických údajích se musí vyhledávat v případech, kdy totožnost osoby nelze zjistit jinými prostředky (tj. na základě alfanumerických údajů, popisu dokladu, fotografií nebo zobrazení obličeje).

4.3 Rozšíření záznamů o věci

Některé kategorie záznamů o osobách (osoby hledané za účelem zatčení, pohřešované a zranitelné osoby a osoby hledané za účelem zajištění jejich spolupráce v trestním řízení) mohou obsahovat „rozšíření záznamu o věci“, které obsahuje informace o věci související s hledanou osobou a přidané za účelem nalezení této osoby.

Rozšíření záznamu o věci lze přidat k následujícím druhům věcí: vozidla, přívěsy a obytné přívěsy; plavidla; kontejnery; letadla; střelné zbraně (pouze u záznamů pro účely zatčení); nevyplněné doklady.

Všechny záznamy o osobách mohou obsahovat „popis identifikačního dokladu“, což jsou údaje popisující (platný) identifikační doklad (například cestovní doklad nebo povolení k pobytu), který subjekt záznamu používá. K záznamu je rovněž možné připojit kopii dokladu.

Účelem vkládání věcí a identifikačních dokladů jako rozšíření záznamu o osobě je usnadnit vyhledávání osoby, která je předmětem záznamu – v tomto případě není předmětem záznamu samotná věc ani identifikační doklad.

Záznamy o věcech podle článků 36 a 38 nařízení (EU) 2018/1862 mají svůj vlastní účel, který je definován v příslušných nařízeních o SIS: provést skrytou, dotazovací nebo zvláštní kontrolu v případě článku 36 nebo zabavit či chránit věc v případě článku 38.

4.4 **Opatření, která je třeba přijmout v případě pozitivního nálezu v SIS**

V případě pozitivního nálezu záznamu o osobě nebo věci v SIS se na obrazovce příslušníků pohraniční stráže zobrazí opatření, která je třeba přijmout.

4.4.1 Osoby, o jejichž zatčení se žádá, musí být zadrženy a předány orgánům příslušným k přijetí rozhodnutí o předběžné vazbě za účelem vydání nebo předání do žádajícího členského státu EU nebo státu Schengenu.

V případě, že vaše země označila záznam pro účel zatčení, důvod záznamu se bude stále zobrazovat jako „Osoba za účelem zatčení a předání nebo vydání“, ale opatření, které má být přijato, nebude vyžadovat zadržení této osoby, ale bude požadovat „určení místa pobytu nebo bydliště osoby“.

4.4.2 Opatření, které je třeba přijmout vůči státním příslušníkům třetích zemí, pro něž byl vydán záznam o navrácení, budou záviset na tom, kde k pozitivnímu nálezu došlo.

a) Pokud se osoba nachází na vnější hranici a opouští území států Schengenu, musí být shromážděny a vnitrostátní centrále SIRENE předány informace o tom, že se daná osoba nacházela na vnějších hranicích při výstupu a opustila území států Schengenu, dále místo a čas kontroly a to, zda tato osoba byla či nebyla vyhoštěna (nuceně navrácena).

Po obdržení informace o pozitivním nálezu, tj. potvrzení, že tato osoba opustila území států Schengenu, musí vkládající stát Schengenu záznam o navrácení neprodleně vymazat. Kromě toho musí vkládající stát Schengenu v příslušném případě neprodleně vložit záznam o odepření vstupu a pobytu (nebo záznam o navrácení přeměnit na záznam o odepření vstupu), pokud je rozhodnutí o navrácení doplněno zákazem vstupu.

V případě, že osoba opouští území státu Schengenu, který vydal rozhodnutí o navrácení, musí vkládající stát Schengenu v případě pozitivního nálezu informovat také své vlastní orgány, aby bylo navrácení potvrzeno a aby tyto orgány případně vložily záznam o odepření vstupu.

Opětovný vstup osoby by měl být odepřen na základě záznamu o odepření vstupu v SIS, pokud byl takový záznam vložen. Vstup lze odepřít na základě dalších podmínek stanovených v Schengenském hraničním kodexu.

b) Pokud je osoba zjištěna na vnější hranici a vstupuje na území států Schengenu, musí být shromážděny a vnitrostátní centrále SIRENE předány informace o tom, že na vnějších hranicích byla daná osoba zjištěna při vstupu, a dále místo a čas kontroly.

Po obdržení informace o pozitivním nálezu musí vkládající stát Schengenu záznam o navrácení neprodleně vymazat. Kromě toho musí vkládající stát Schengenu v příslušném případě neprodleně vložit záznam o odepření vstupu a pobytu (nebo záznam o navrácení přeměnit na záznam o odepření vstupu), pokud je rozhodnutí o navrácení doplněno zákazem vstupu.

V případě, že osoba vstupuje na území státu Schengenu, který vydal rozhodnutí o navrácení, musí vkládající stát Schengenu v případě pozitivního nálezu informovat také své vlastní orgány, aby bylo navrácení potvrzeno a aby tyto orgány případně vložily záznam o odepření vstupu.

Na základě záznamu o odepření vstupu v SIS, pokud byl takový záznam vložen, je třeba vstup osoby do států Schengenu odepřít. Vstup lze odepřít na základě dalších podmínek stanovených v Schengenském hraničním kodexu.

c) A pokud se osoba nachází v zemi, musí být, pokud to vnitrostátní právní předpisy umožňují, zadržena a vyslechnuta, přičemž je nutné kontaktovat příslušný vnitrostátní orgán odpovědný za navrácení za účelem navrácení této osoby a také vnitrostátní centrálu SIRENE.

Není dovoleno vkládat záznamy o navrácení státních příslušníků třetích zemí, kteří požívají právo volného pohybu. V případě pozitivního nálezu na základě záznamu o odepření vstupu vloženého podle článku 24 nařízení (EU) 2018/1861 o státním příslušníkovi třetí země, který požívá právo na volný pohyb v Unii, musí vykonávající stát

Schengenu okamžitě konzultovat prostřednictvím výměny doplňujících informací vkládající stát Schengenu, aby mohl neprodleně rozhodnout o opatření, jež má být přijato. Další podrobnosti viz bod 8.3 tohoto oddílu.

4.4.3 Státním příslušníkům třetích zemí, kterým byl odepřen vstup, musí být vstup odepřen a musí být co nejrychleji vráceni na místo, odkud přišli, nebo do země původu, pokud to okolnosti dovolí. Tyto osoby musí zůstat pod dohledem příslušníků pohraniční stráže až do odjezdu z území státu Schengenu. V případě pozitivního nálezu záznamu o odepření vstupu a pobytu, který se týká státního příslušníka třetí země, jenž je držitelem povolení k pobytu, je třeba věnovat zvláštní pozornost kontrole pravosti a platnosti povolení k pobytu. Mimoto je třeba neprodleně kontaktovat vnitrostátní centrálu SIRENE s cílem zahájit konzultační postup stanovený v článku 30 nařízení (EU) 2018/1861 a článku 36 příručky SIRENE⁷⁶.

Pokud jde o státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů EU, viz zvláštní ustanovení, která se na ně vztahují ([viz bod 8.3 tohoto oddílu](#)).

V případě pozitivního nálezu záznamu o odepření vstupu týkajícího se osoby, na niž se vztahuje dohoda o vystoupení, viz zvláštní pokyny uvedené v příloze 42 této příručky.

4.4.4 Dospělá osoba, která je pohřešovaná, musí udělit předchozí souhlas s informováním strany, která její pohřešování nahlásila.

4.4.5 Zvláštní pozornost je třeba věnovat nezletilým osobám (s doprovodem či bez doprovodu) a pohřešovaným dospělým osobám, které jsou zranitelné a je třeba je vzít pod ochranu. V případě pozitivního nálezu u zranitelné nezletilé osoby, dítěte ohroženého únosem, dítěte, kterému je třeba zabránit v cestování, nebo zranitelné dospělé osoby, které je třeba zabránit v cestování, musí být tato osoba zadržena a předvedena před příslušný orgán, který může povolit odvedení osoby na bezpečné místo, aby se jí zabránilo pokračovat v cestě. Příslušný vnitrostátní orgán musí být kontaktován neprodleně, aby rozhodl, zda má být osoba vzata pod ochranu. Pro další informace o případu je třeba kontaktovat také vnitrostátní centrálu SIRENE.

4.4.6 Údaje uvedené pro účely skrytých, dotazovacích nebo zvláštních kontrol by měly umožnit získání informací jako například:

⁷⁶ *Tamtéž.*

- skutečnost, že byla nalezena osoba, která je předmětem záznamu,
- místo, čas nebo důvod kontroly,
- trasa a cíl cesty,
- osoby doprovázející subjekt záznamu, u nichž lze důvodně předpokládat, že jsou se subjektem záznamu spojeny,
- používané nebo přepravované předměty, včetně cestovních dokladů,
- okolnosti, za jakých byly osoba nebo vozidlo, plavidlo, letadlo nebo kontejner nalezeny,
- veškeré další informace požadované státem Schengenu, který záznam vložil.

Při shromažďování těchto informací na základě záznamu o skryté kontrole je třeba zachovat skrytou povahu kontroly.

Při dotazovací kontrole je třeba shromáždit stejné informace, aniž by bylo nutné zachovat skrytý charakter kontroly.

Při zvláštních kontrolách může být za účelem získání informací uvedených v tomto bodě provedena prohlídka osob, vozidel, plavidel, letadel, kontejnerů a přepravovaných předmětů.

U skryté, dotazovací nebo zvláštní kontroly mohou být zobrazeny další otázky, které je třeba položit.

Je-li v záznamu uvedeno, že se vyžaduje „okamžité opatření“, musí být informace uvedené v tomto bodě neprodleně sděleny vnitrostátní centrále SIRENE.

*** Žádost o informace o záznamu v SIS**

Jestliže určitá osoba požaduje informace o zpracování jejích osobních údajů v SIS a o právu na přístup k těmto údajům, měl by příslušník pohraniční stráže této osobě poskytnout kontakt na [příslušný vnitrostátní orgán](#), který je správcem údajů v SIS, u něhož může uplatnit svá práva, a na [úřad pro ochranu osobních údajů](#) a informovat ji o možnosti podat u tohoto orgánu stížnost.

4.4.7 Mezi věci hledané za účelem zabavení nebo za účelem zajištění důkazů v trestním řízení patří:

- motorová vozidla bez ohledu na systém pohonu,
- identifikovatelné součásti motorových vozidel,
- přívěsy o pohotovostní hmotnosti přesahující 750 kg,
- obytné přívěsy,
- stroje a zařízení,
- identifikovatelné součásti strojů a zařízení,
- plavidla a lodní motory,
- kontejnery,
- letadla a letecké motory,
- střelné zbraně;
- odcizené, neoprávněně užívané či ztracené nevyplněné úřední doklady nebo doklady, které vypadají jako uvedené doklady, ale jsou falešné,
- odcizené, neoprávněně užívané, ztracené nebo neplatné doklady totožnosti, jako jsou cestovní pasy, občanské průkazy, povolení k pobytu, cestovní doklady a řidičské průkazy, jež byly vydány, nebo doklady, které vypadají jako uvedené doklady, ale jsou falešné,
- odcizená, neoprávněně užívaná, pohřešovaná nebo neplatná osvědčení o registraci vozidel a registrační značky vozidel, nebo osvědčení či registrační značky, které vypadají jako uvedená osvědčení a registrační značky, ale jsou falešné,
- bankovky (evidované bankovky) a falešné bankovky,
- IT zařízení.

*** Osvědčený postup – zabavení cestovních dokladů:**

Příslušníci pohraniční stráže by měli zabavovat všechny cestovní doklady, které jsou v SIS registrovány jako odcizené, neoprávněně užívané, pohřešované nebo neplatné nebo které vypadají jako uvedené doklady, ale jsou falešné, zejména jedná-li se o doklad, který byl zneplatněn pro cestovní účely. Může se stát, že držitel dokladu, který byl v SIS zaregistrován za účelem zabavení, může prokázat, že je právoplatným vlastníkem tohoto dokladu, že doklad byl zaregistrován v SIS, neboť byl nahlášen jako ztracený či odcizený,

dotyčná osoba však doklad opět nalezla a zapomněla toto oznámit příslušným orgánům. V takovém případě by měly být totožnost držitele cestovního dokladu a jeho právo použít doklad pro účely cestování vždy ověřeny u příslušných orgánů, v případě potřeby ve spolupráci s vnitrostátní centrálou SIRENE

Pokud jde o další informace o opatřeních, která mají být přijata v případě záznamu v SIS, příslušníci pohraniční stráže by se měli obrátit na vnitrostátní centrálu SIRENE a konzultovat vnitrostátní postupy týkající se následných opatření v případě pozitivního nálezu v SIS.

*** Právní základ:**

– [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí](#)

– [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1861 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému \(SIS\) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody změně a zrušení nařízení \(ES\) č. 1987/2006](#)

– [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1862 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému \(SIS\) v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, o změně a o zrušení rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 1986/2006 a rozhodnutí Komise 2010/261/EU](#)

– Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 15. ledna 2021, kterým se stanoví technická pravidla nezbytná pro vkládání, aktualizaci, výmaz a vyhledávání údajů v Schengenském informačním systému (SIS) a další prováděcí opatření v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, C(2021) 92 final

– Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 15. února 2021, kterým se stanoví technická pravidla nezbytná pro vkládání, aktualizaci, výmaz a vyhledávání údajů v Schengenském informačním systému (SIS) a další prováděcí opatření v oblasti hraničních kontrol a navracení, C(2021) 660 final

– Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 18. listopadu 2021, kterým se stanoví podrobná pravidla pro úkoly centrálního systému SIRENE a pro výměnu doplňujících informací týkajících se záznamů v Schengenském informačním systému v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech („příručka SIRENE – Policie“), C(2021) 7901 final

– Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 18. listopadu 2021, kterým se stanoví podrobná pravidla pro úkoly centrálního systému SIRENE a pro výměnu doplňujících informací týkajících se záznamů v Schengenském informačním systému v oblasti hraničních kontrol a navracení („příručka SIRENE – Hranice a navracení“), [C\(2021\) 7900 final](#)

4.5 Cestovní doklady všech osob musí být během hraničních kontrol porovnány s databází odcizených a ztracených cestovních dokladů vedenou Interpolem. Databáze odcizených a ztracených cestovních dokladů obsahuje údaje o odcizených a ztracených cestovních pasech, jež byly do databáze nahlášeny zemí, která doklad vydala. V případě pozitivního nálezu v databázi odcizených a ztracených cestovních dokladů by měli příslušníci pohraniční stráže přijmout požadovaná/doporučená opatření podle vnitrostátního práva.

5. ZVLÁŠTNÍ PRAVIDLA PRO KONTROLY URČITÝCH KATEGORIÍ OSOB

5.1 Hlavy států

Hlavy států a členové jejich delegací, jejichž příjezd a odjezd je pohraniční stráží dopředu úředně ohlášen diplomatickou cestou, nesmějí hraničním kontrolám podléhat.

* Právní základ:

– [Schengenský hraniční kodex \(příloha VII\)](#)

5.2 Piloti letadel

5.2.1 Piloti letadel a ostatní členové posádky mohou překročit hranice při plnění svých povinností na základě své pilotní licence nebo certifikátu člena posádky podle přílohy 9 Úmluvy ICAO ze dne 7. prosince 1944 o mezinárodním civilním letectví (dále jen „úmluva ICAO“), pokud:

- a) vstupují na palubu letadla a vystupují z ní na letišti mezipřistání nebo na letišti příletu na území státu Schengenu;

- b) vstupují na území obce, kde se nachází letiště mezipřistání nebo letiště příletu na území státu Schengenu;
- c) cestují jakýmkoliv dopravním prostředkem na letiště nacházející se na území státu Schengenu za účelem vstupu na palubu letadla odlétajícího ze stejného letiště.

Ve všech ostatních případech musí být splněny obecné podmínky vstupu pro státní příslušníky třetích zemí.

- 5.2.2 Všude tam, kde je to možné, by kontroly posádek letadel měly mít přednost, tzn., že by se posádka měla kontrolovat dříve než cestující anebo na zvláštním místě vyhrazeném k tomuto účelu. Posádky, které jsou personálu odpovídajícím za hraniční kontroly známy, mohou být podrobeny pouze namátkovým kontrolám.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VII\)](#)
- [úmluva ICAO](#)

5.3 Námořníci⁷⁷

- 5.3.1 Státy Schengenu mohou povolit námořníkům, kteří jsou držiteli průkazu totožnosti námořníka vydaného v souladu s úmluvou Mezinárodní organizace práce (MOP) č. 108 (1958) nebo č. 185 (2003) o dokladech totožnosti námořníků, Úmluvou o usnadnění mezinárodní námořní dopravy (úmluva FAL) a příslušnými vnitrostátními právními předpisy, aby vstoupili na území států Schengenu tak, že vystoupí na břeh za účelem pobytu v zóně přístavu, kde jejich loď zakotvila, anebo v přilehlých obcích, nebo z území států Schengenu vystoupili tak, že se vrátí na svou loď, aniž by se dostavili na hraniční přechod, a to za podmínky, že je jejich jméno uvedeno na seznamu posádky lodi, ke které patří, a tento seznam byl předem předložen příslušným orgánům ke kontrole.

⁷⁷ Schengenský hraniční kodex používá pojem „námořníci“ (v angličtině *seamen*). Pro účely této příručky se upřednostňuje pojem „námořníci“, uváděný v angličtině jako *seafarer*, protože na něj odkazují jak úmluvy MOP č. 108 a 185, tak Úmluva o usnadnění mezinárodní námořní dopravy (FAL).

Na základě hodnocení rizika z hlediska vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví však musí být námořníci před výstupem na břeh podrobeni kontrole příslušníky pohraniční stráže podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu.

5.3.2 Námořníci, kteří hodlají pobývat mimo obce nacházející se v blízkosti přístavů, musí splňovat obecné podmínky vstupu na území států Schengenu.

Držitelé platné námořnické knížky nebo průkazu totožnosti námořníka však mohou být oprávněni vstoupit na území státu Schengenu i v případě, nejsou-li držiteli platného víza nebo nemohou-li prokázat dostatečné prostředky pro obživu, a to za níže uvedených okolností:

- vstup na palubu lodi, která již zakotvila nebo má připlout do přístavu státu Schengenu,
- průjezd do třetí země nebo návrat do země původu,
- naléhavé případy nebo nutné případy (nemoc, propuštění, ukončení smlouvy atd.).

V těchto případech může být držitelům námořnických knížek nebo průkazů totožnosti námořníka, kteří musí mít z důvodu své státní příslušnosti vízum a kteří ho při vstupu na území státu Schengenu nemají, vízum uděleno na hranici ([viz bod 9 tohoto oddílu](#)).

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VII\)](#)
- [úmluva MOP č. 185](#)
- [úmluva FAL](#)

5.4 **Držitelé diplomatických, úředních nebo služebních pasů a členové mezinárodních organizací**

5.4.1 Vzhledem k zvláštním výsadám nebo imunitám, jichž požívají, může být držitelům diplomatických, úředních nebo služebních pasů vydaných třetími zeměmi a jejich vládami uznanými státy Schengenu, kteří cestují v rámci svých služebních povinností, dána při hraničních kontrolách přednost před ostatními cestujícími, i když se na ně případně i nadále vztahuje vízová povinnost. Osoby, jež jsou držiteli takových dokladů, nemusí prokazovat, že mají dostatečné prostředky pro obživu.

5.4.2 Jestliže se osoba, která se dostaví na vnější hranici, dovolává výsad, imunity a výjimek, může ji příslušník pohraniční stráže vyzvat k prokázání jejího postavení na základě předložení odpovídajících dokladů, především potvrzení vydaných akreditujícím státem, nebo diplomatického pasu nebo jiným způsobem. Jestliže má pohraniční stráž pochybnosti, může se v případě naléhavé potřeby obrátit přímo na ministerstvo zahraničních věcí.

Pohraniční stráž mimoto nesmí zamítnout držitelům diplomatických, úředních nebo služebních pasů vstup na území státu Schengenu, jestliže věc nejdříve nekonzultovala s příslušnými vnitrostátními orgány. To platí i v případě, je-li dotyčná osoba vedena v SIS.

5.4.3 Akreditovaní členové diplomatických misí a konzulárních zastoupení a jejich rodiny mohou vstoupit na území států Schengenu po předložení průkazu vydaného ministerstvem zahraničních věcí příslušného státu Schengenu a dokladu, který je opravňuje k překročení hranice.

Kontrola podmínek vstupu není nutná, pokud diplomat vstupuje na území státu Schengenu, kde je akreditován a kde má právo dlouhodobého pobytu.

5.4.4 Diplomaté, kteří jsou akreditováni mimo území států Schengenu a kteří cestují ze soukromých důvodů, musí splnit obecné požadavky vstupu.

5.4.5 Existuje-li nebezpečí a důvodné podezření, že se diplomaté dopouštějí nezákonného jednání nebo trestné činnosti, musí být neprodleně informováno ministerstvo zahraničních věcí dotčené země.

5.4.6 V souladu s Vídeňskou úmluvou o diplomatických vztazích ze dne 18. dubna 1961 požívají diplomaté nedotknutelnosti a dalších imunit v zemi, ve které jsou akreditováni, a v zemích, kterými projíždějí, aby se ujali úřadu, nebo při návratu na místo svého úřadu, nebo při návratu do své vlastní země. To neplatí, pokud cestují pro soukromé účely.

5.4.7 Členům mezinárodních organizací, kteří jsou držiteli dokladů mezinárodními organizacemi uvedenými v tomto bodě a kteří plní své povinnosti, může být (je-li to možné) během hraničních kontrol přiznáno přednostní zacházení.

Přihlédnout se musí především k následujícím dokladům:

- průkaz Organizace spojených národů vydávaný personálu OSN a podřízených agentur na základě Úmluvy o výsadách a imunitách mezinárodních odborných organizací, přijaté Valným shromážděním OSN dne 21. listopadu 1947 v New Yorku,
- průkaz Evropské unie (EU),
- legitimace vydaná generálním tajemníkem Rady Evropy,
- doklady vydávané podle čl. III odst. 2 Dohody mezi stranami Severoatlantické smlouvy o postavení jejich sil (vojenský průkaz totožnosti doplněný cestovním příkazem, cestovním oprávněním anebo individuálním nebo skupinovým rozkazem k přesunu), jakož i doklady vydávané v rámci Partnerství pro mír.

Držitelé těchto dokladů nemusí zpravidla prokazovat, že mají dostatečné prostředky pro obživu.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VII\)](#)
- [Vídeňská úmluva o diplomatických vztazích ze dne 18. dubna 1961](#)

*** Odkaz:**

- [informace o vnitrostátních výjimkách z vízové povinnosti](#)

5.5 Obyvatelé pohraničních oblastí využívající režim malého pohraničního styku

- 5.5.1 Obyvatelé pohraničních oblastí sousední třetí země, kteří jsou držiteli povolení pro malý pohraniční styk (dále jen „PMPS“) vydaného v rámci režimu malého pohraničního styku na základě dvoustranné dohody mezi státem Schengenu a dotčenou třetí zemí, požívají při překročení hranice zvláštního zacházení, tj.:

- pokud jsou držitelé PMPS vydaného státem Schengenu, jehož hranice chtějí překročit, nemusí mít vízum. Společně s PMPS se může vyžadovat, aby byli držitelé cestovního pasu, pokud je to stanoveno ve dvoustranných dohodách s dotčenou třetí zemí,
- po potvrzení platnosti a pravosti PMPS, jež prokazuje status obyvatele pohraniční oblasti, by se neměly provádět žádné další kontroly s ohledem na účel cesty nebo prostředky pro obživu,
- při vstupu a výstupu by nemělo být do PMPS ani do cestovního pasu, pokud se vyžaduje, vyznačeno razítko.

5.5.2 Překračování hranic může být držitelům těchto povolení dále usnadněno v rámci dvoustranných dohod mezi státem Schengenu a třetí zemí v souladu s [bodem 3 oddílu II.](#)

*** Právní základ:**

- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 1931/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se stanoví pravidla pro malý pohraniční styk na vnějších pozemních hranicích členských států a mění Schengenská úmluva](#)
- [dvoustranné dohody o malém pohraničním styku uzavřené státy Schengenu](#)

5.6 Nezletilé osoby

5.6.1 Příslušníci pohraniční stráže věnují zvláštní pozornost nezletilým, ať už cestují s doprovodem, nebo bez doprovodu. Během řízení na hranicích by se mělo se všemi nezletilými osobami zacházet v souladu se zásadou „nejlepšího zájmu dítěte“. Během řízení na hranicích by měly být nezletilé osoby upřednostněny a vždy je nutno zajistit vhodné zacházení a atmosféru. Příslušníci pohraniční stráže mají povinnost poskytovat informace a vysvětlovat řízení na hranicích způsobem vhodným pro děti (například využívat služeb tlumočnicků nebo kreslit obrázky) a zajistit, aby nezletilé osoby rozuměly. To zahrnuje prvotní určení možné potřeby mezinárodní ochrany v případě nezletilých migrantů, kteří přicházejí do EU nelegálně, a jejich neprodlené předání vnitrostátním orgánům na ochranu dětí v souladu s jejich věkem a potřebami.

V případě pochybností o skutečném věku osoby by se s dotyčnou osobou mělo zacházet jako s dítětem, dokud posouzení věku nedospěje k jinému závěru. V těchto případech, a zejména v případech, kdy je (jak se zdá) možné, že se jedná o nezletilou osobu, by měla být dotyčná osoba předána co nejdříve orgánům příslušným k přijímání nezletilých osob, včetně za účelem posouzení věku. Existují-li závažné důvody se domnívat, že nezletilí mohli být nezákonně odebráni z péče osoby, které byli zákonně svěřeni do péče, nebo v případě podezření na zneužívání a špatné zacházení by měly být co nejdříve kontaktovány vnitrostátní orgány na ochranu dětí.

Pokud jde o nezletilé osoby, které překračují vnější vzdušnou hranici Evropské unie, měly by být zohledněny pokyny pro příslušníky pohraniční stráže stanovené agenturou Frontex v příručce VEGA: Děti na letištích.

- 5.6.2 U doprovázených nezletilých osob musí příslušníci pohraniční stráže během hraničních kontrol ověřit, zda osoby doprovázející nezletilé mají tyto svěřeny do své péče, zejména pokud nezletilé doprovází pouze jedna dospělá osoba. Je-li tomu tak, musí příslušník pohraniční stráže provést všechna nezbytná šetření, aby zabránil únosu nebo nezákonnému přemístění dítěte.

Aby se zabránilo pohřešování dětí, je nutno zajistit co nejrychleji registraci, zejména v případě dětí bez dokladů.

- 5.6.3 Nezletilí bez doprovodu musí být pečlivě prověřeni pomocí důkladné kontroly jejich cestovních dokladů a podkladů, aby bylo zajištěno, že nevstupují na území nebo je neopouštějí proti vůli osoby nebo osob, kterým byly svěřeny do péče. Při veškerých kontaktech s nezletilými je nutné používat jazyk vhodný pro děti, který odpovídá věku nezletilého, a v případě potřeby využít pomoci tlumočnicka nebo kulturního zprostředkovatele.

- 5.6.4 V případně pochybností ohledně toho, zda je nezletilá osoba, která je občanem EU nebo státním příslušníkem třetí země oprávněně pobývajícím v EU, oprávněna překročit hranici při výstupu, je třeba se obrátit na vnitrostátní kontaktní místo pro dotazy týkající se nezletilých osob v členském státě EU nebo ve státě Schengenu, jehož je nezletilá osoba státním příslušníkem nebo v němž má bydliště.

Jsou-li obdrženy informace naznačující možnost únosu nezletilé osoby, která je občanem EU nebo státním příslušníkem třetí země oprávněně pobývajícím v EU, nebo podezření z neoprávněného opuštění území, měl by příslušník pohraniční stráže:

- odepřít nezletilému výstup, nebo
- v případech, kdy neexistují dostatečné důvody k tomu, aby byl nezletilému odepřen výstup, panují však pochybnosti ohledně práva péče o dítě, získat informace o osobě doprovázející nezletilého a o cíli jejich cesty. Tyto informace by měly být v souladu s platnými vnitrostátními právními předpisy neprodleně předány vnitrostátnímu kontaktnímu místu pro dotazy týkající se nezletilých osob v členském státě EU nebo ve státě Schengenu, jehož je nezletilý státním příslušníkem nebo v němž má bydliště.

V rámci postupů uvedených v bodě 5.6 tohoto oddílu by k úkolům vnitrostátních kontaktních míst pro dotazy týkající se nezletilých osob mělo patřit:

- je-li to možné, poskytnutí informací o totožnosti nezletilého a osoby, která ho doprovází (jméno, státní příslušnost a datum narození), a o vztahu mezi nimi,
- upozornění dotčených vnitrostátních orgánů na nezletilé osoby, u nichž existují pochybnosti, a informování těchto orgánů o preventivních opatřeních týkajících se nezletilých,
- poskytování poradenství a pomoci ostatním členským státům EU nebo státům Schengenu ohledně vnitrostátních postupů a požadavků na doklady.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VII\)](#)

*** Odkazy:**

- [seznam vnitrostátních kontaktních míst pro dotazy týkající se nezletilých osob](#)
- [seznam kontaktních míst v členských státech pro otázky správy hranic](#)
- [příručka VEGA: Děti na letištích: ohrožené migrující děti: pokyny pro příslušníky pohraniční stráže](#)

5.7 **Žáci ze třetích zemí, kteří mají bydliště v členském státě EU nebo ve třetí zemi, na kterou se nevztahuje vízová povinnost⁷⁸**

5.7.1 Žáci, kteří jsou státními příslušníky třetí země podléhající vízové povinnosti, kteří však oprávněně pobývají v členském státě EU a kteří cestují v rámci školního výletu, nemusí mít vízum pro průjezd nebo krátkodobý pobyt na území jiného členského státu EU za předpokladu, že jsou splněny tyto podmínky:

- a) jsou v doprovodu učitele dotčené školy, který má platný cestovní doklad a případně vízum, pokud se vyžaduje;
- b) učitel může předložit [formulář](#) vydaný dotčenou školou, který umožňuje identifikovat všechny žáky účastnící se školního výletu a který jednoznačně uvádí účel a okolnosti zamýšleného pobytu nebo průjezdu;
- c) žáci mají platný doklad pro překročení hranice.

Od tohoto posledního požadavku – držení platného cestovního dokladu – se však upouští, pokud:

- formulář uvedený v písmenu b) obsahuje současné fotografie žáků, kteří nejsou schopni se prokázat průkazem totožnosti obsahujícím fotografií,
- příslušný orgán členského státu EU, ve kterém mají žáci bydliště, potvrdí jejich status pobytu a jejich právo na opakovaný vstup na jeho území a zajistí, že je formulář řádně ověřen (tj. je opatřen razítkem příslušného vnitrostátního orgánu),
- členský stát EU, v němž mají žáci bydliště, oznámil ostatním členským státům EU, že si přeje, aby jeho seznamy byly uznány jako platný cestovní doklad.

5.7.2 Ustanovení uvedená v bodě 5.7.1 nezbavují žáky ani učitele, kteří je doprovázejí, povinnosti podrobit se hraniční kontrole v souladu s obecnými pravidly (bod 1 tohoto oddílu).

Vstup nebo průjezd jim může být odepřen, existují-li pro to důvody, v souladu s [bodem 8 tohoto oddílu](#).

⁷⁸

Bod 5.7 se nevztahuje na Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.

- 5.7.3 Osvobození od vízové povinnosti může být rozšířeno i na žáky účastníci se školního výletu, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí podléhajících vízové povinnosti, ale mají bydliště ve třetí zemi, která je z této povinnosti vyňata (např. žáci turecké státní příslušnosti oprávněně pobývající v Černé Hoře).

*** Právní základ:**

- [94/795/SVV: rozhodnutí Rady ze dne 30. listopadu 1994 o společné akci přijaté Radou na základě čl. K.3 odst. 2 písm. b\) Smlouvy o Evropské unii týkající se možnosti cestování žáků ze třetích zemí s bydlištěm v některém členském státě](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni](#)

5.8 Přeshraniční pracovníci

Přeshraniční pracovníci a další kategorie osob pravidelně dojíždějících za hranice, které příslušníci pohraniční stráže dobře znají vzhledem k jejich častému překračování hranic na téže hraničním přechodu a o kterých bylo na základě počáteční kontroly zjištěno, že nejsou vedeni v SIS nebo ve vnitrostátní databázi, musí být podrobeni pouze namátkovým kontrolám ke zjištění, zda mají v držení platný doklad, který je opravňuje k překročení hranice, a zda splňují nezbytné podmínky vstupu. Namátkové kontroly musí být prováděny v souladu s platnými postupy vztahujícími se na státní příslušníky třetích zemí obecně a na osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie.

Bez předchozího varování a v nepravidelných intervalech musí být u těchto osob občas prováděny důkladné kontroly.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VII\)](#)

5.9 ADS turisté

Memorandum o porozumění mezi Evropským společenstvím a Státní správou cestovního ruchu Čínské lidové republiky o vízech a o souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky (*Approved Destination Status* (status schválené destinace)⁷⁹, ADS) upravuje konkrétně cestování turistických skupin čínských občanů z Číny na území Unie.

Účastníci těchto čínských cestovních skupin („ADS turisté“), které by měly být tvořeny nejméně pěti osobami, musí vstoupit na území Unie a opustit ho jako skupina. Na území Unie musí také cestovat jako skupina podle předem stanoveného cestovního programu.

ADS turisty musí zpravidla doprovázet vedoucí zájezdu, který musí zajistit, že do Unie vstoupí a opustí ji jako skupina.

U skupin ADS turistů musí být provedeny běžné kontrolní postupy (viz bod 1.2 tohoto [oddílu](#)). Kontroly mohou zahrnovat také ověření statusu ADS, který by měl být v každém případě uveden na vízovém štítku. Víza nesoucí označení „ADS“ jsou vždy osobními vízy. Vedoucí zájezdu musí také podstoupit běžné kontrolní postupy, které zahrnují ověření jeho statusu vedoucího zájezdu.

Příslušník pohraniční stráže může rovněž požádat o předložení podkladů prokazujících status ADS a vedoucího zájezdu.

* Právní základ:

– [rozhodnutí Rady ze dne 8. března 2004 o uzavření Memoranda o porozumění mezi Evropským společenstvím a Státní správou cestovního ruchu Čínské lidové republiky o vízech a o souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky \(ADS\)](#)

5.10 Záchrané služby, policie, hasičské sbory a pohraniční stráž

Opatření upravující vstup a výstup členů záchraných služeb, policie a hasičských sborů zasahujících v mimořádných situacích, jakož i příslušníků pohraniční stráže překračujících hranice při plnění svých pracovních úkolů musí být stanovena vnitrostátním právem.

5.11 Pracovníci na pobřežních zařízeních

⁷⁹ Úř. věst. L 83, 20.3.2004, s. 14.

Pracovníci na pobřežních zařízeních, kteří se pravidelně vrací do států Schengenu, aniž by pobývali na území třetí země, by se neměli systematicky kontrolovat. Za účelem stanovení četnosti kontrol, které mají být prováděny, by se však mělo přihlídnout k hodnocení rizika týkajícího se nedovoleného přistěhovalectví.

5.12 Osoby převedené v rámci společnosti

Režim mobility uvnitř EU zavedený směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU⁸⁰ stanoví autonomní pravidla, která držitelům povolení pro osobu převedenou v rámci společnosti, včetně povolení vydaného státem Schengenu, který dosud neuplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, umožňují mobilitu a povolují vstup, pobyt a výkon pracovní činnosti v jednom nebo ve více druhých členských státech EU vázaných zmíněnou směrnicí (tj. všechny členské státy kromě Dánska a Irska).

Krátkodobá mobilita (do 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů na členský stát EU vázaný směrnicí 2014/66/EU): Držitelé povolení pro osobu převedenou v rámci společnosti nemusí mít platné vízum, pokud doloží skutečnost, že se do druhého členského státu EU vázaného směrnicí 2014/66/EU stěhují v rámci mobility uvnitř EU povolené podle uvedené směrnice. Tyto důkazy musí být poskytnuty prostřednictvím:

- a) kopie oznámení zaslaného hostitelským subjektem v prvním členském státě EU vázaném směrnicí 2014/66/EU v souladu s čl. 21 odst. 2 uvedené směrnice *nebo*
- b) dopisu hostitelského subjektu ve druhém členském státě EU vázaném zmíněnou směrnicí, v němž jsou uvedeny přinejmenším údaje o době trvání mobility uvnitř EU a místě usazení hostitelského subjektu nebo subjektů ve druhém členském státě EU vázaném zmíněnou směrnicí.

Povolené maximální období kumulovaných krátkodobých pobytů ve druhých členských státech EU vázaných směrnicí 2014/66/EU podle pravidel mobility osob převedených v rámci společnosti může překročit 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů. Následné krátkodobé pobyty v délce až 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů na členský stát EU vázaný směrnicí 2014/66/EU v různých členských státech EU, které jsou vázány zmíněnou směrnicí, jsou povoleny a mohou představovat významnou část celkové maximální doby pobytu osob převedených v rámci společnosti (tři roky u manažerů a specialistů; jeden rok

⁸⁰

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU ze dne 15. května 2014 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti (Úř. věst. L 157, 27.5.2014, s. 1).

u zaměstnaných stážistů) v závislosti na okolnostech každého jednotlivého případu. Pravidla týkající se krátkodobé mobility jsou přímo použitelná od 29. listopadu 2016.

*** Příklad:**

Indický manažer, který je držitelem chorvatského povolení pro osobu převedenou v rámci společnosti, může pobývat po dobu 170 dnů (90 dnů v rámci krátkodobé mobility v Itálii, načež následuje 80 dnů krátkodobé mobility v Německu) během jakéhokoli období 180 dnů, aniž by došlo k porušení schengenských pravidel.

Dlouhodobá mobilita (více než 90 dnů na členský stát EU vázaný směrnicí 2014/66/EU): Pravidla týkající se dlouhodobé mobility závisejí na volbě příslušného druhého členského státu EU vázaného uvedenou směrnicí při jejím provedení ve vnitrostátním právu (viz tabulka níže). Druhý členský stát EU vázaný směrnicí 2014/66/EU může buď požadovat povolení k pobytu pro „mobilní osoby převedené v rámci společnosti“ (postup vyřizování žádostí), které je vydáno tímto druhým členským státem EU vázaným uvedenou směrnicí, nebo se rozhodnout pro uplatňování pravidel týkajících se krátkodobé mobility. V prvním případě se musí vyžadovat povolení k pobytu pro „mobilní osoby převedené v rámci společnosti“; ve druhém případě se použijí pravidla pro krátkodobou mobilitu.

Shrnutí – postupy zvolené pro krátkodobou a dlouhodobou mobilitu

(žádný postup / oznámení / žádost)

	Krátkodobá mobilita	Dlouhodobá mobilita
BE	žádný postup	žádost
BG	žádný postup	žádost
CZ	žádný postup	žádost
DE	oznámení	žádost
EE	oznámení	oznámení
EL	oznámení	oznámení
ES	oznámení	oznámení
FR	oznámení	žádost

HR	žádný postup	žádost
IT	žádný postup	žádost
CY	oznámení	žádost
LV	žádný postup	žádost
LT	žádný postup	žádost
LU	oznámení	žádost
HU	oznámení	žádost
MT	oznámení	žádost
NL	oznámení	žádost
AT	žádný postup	žádost
PL	oznámení	žádost
PT	žádný postup	žádost
RO	oznámení	žádost
SI	oznámení	žádost
SK	oznámení	oznámení
FI	oznámení	žádost
SE	žádný postup	žádost

*** Právní základ:**

– [směrnice 2014/66/EU \(články 20 až 23\)](#)

5.13 Výzkumní pracovníci a jejich rodinní příslušníci

Režim mobility uvnitř EU zavedený směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801⁸¹ stanoví autonomní pravidla, která výzkumným pracovníkům a jejich rodinám majícím povolení k pobytu nebo dlouhodobé vízum vydané členským státem EU vázaným ustanoveními zmíněné směrnice, včetně osob, které jsou držiteli povolení k pobytu nebo

⁸¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21).

dlouhodobého víza vydaného státem Schengenu, který dosud neuplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, umožňují mobilitu a povolují vstup a pobyt v jednom nebo ve více druhých členských státech EU vázaných ustanoveními zmíněné směrnice (tj. všechny členské státy EU kromě Dánska a Irska).

Krátkodobá mobilita (do 180 dnů během jakéhokoli období 360 dnů na členský stát EU vázaný směrnicí (EU) 2016/801):

Držitelé povolení pro výzkumného pracovníka nebo dlouhodobého víza nemusí mít platné vízum nebo povolení k pobytu vydané členským státem EU, do něhož vstupují, pokud doloží skutečnost, že se do druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 stěhují v rámci mobility uvnitř EU povolené podle uvedené směrnice. Tyto důkazy musí být poskytnuty prostřednictvím:

- a) kopie oznámení zaslaného příslušným orgánům prvního a druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 v souladu s jejím čl. 28 odst. 2 nebo
- b) kopie dohody o hostování uvádějící podrobné informace o mobilitě výzkumného pracovníka, nebo pokud v dohodě o hostování nejsou podrobnosti o mobilitě uvedeny, dopisu výzkumné organizace ve druhém členském státě vázaném směrnicí (EU) 2016/801, v němž je uvedena alespoň doba trvání mobility uvnitř EU a umístění výzkumné organizace v tomto druhém členském státě.

Rodinní příslušníci výzkumného pracovníka, kteří jsou držiteli povolení k pobytu, rovněž nemusí mít platné vízum nebo povolení k pobytu vydané členským státem EU, do něhož vstupují, pokud doloží, že doprovázejí výzkumného pracovníka, který se do druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 stěhuje v rámci mobility uvnitř EU povolené podle uvedené směrnice. Tyto důkazy musí být poskytnuty prostřednictvím platného povolení k pobytu vydaného prvním členským státem EU vázaným zmíněnou směrnicí a buď

- a) kopie oznámení zaslaného příslušným orgánům prvního a druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 v souladu s jejím čl. 30 odst. 2 nebo
- b) dokladu o tom, že doprovázejí výzkumného pracovníka.

Výzkumní pracovníci a jejich rodinní příslušníci mohou pobývat na území jednoho druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 po dobu 180 dnů během jakéhokoli

období 360 dnů. Následné krátkodobé pobyty v délce až 180 dnů během jakéhokoli období 360 dnů na členský stát EU vázaný směrnicí (EU) 2016/801 v různých členských státech, které jsou vázány uvedenou směrnicí, jsou povoleny a mohou představovat významnou část celkové doby pobytu výzkumného pracovníka a jeho rodinných příslušníků podle okolností každého jednotlivého případu. Pravidla týkající se krátkodobé mobility jsou přímo použitelná od 24. května 2018.

*** Příklad:**

Nigerijský výzkumný pracovník, který je držitelem bulharského povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza, může pobývat po dobu 250 dnů (150 dnů v rámci krátkodobé mobility v Itálii, načež následuje 100 dnů krátkodobé mobility v Německu), aniž by došlo k porušení schengenských pravidel.

Dlouhodobá mobilita (více než 180 dnů na členský stát EU vázaný směrnicí (EU) 2016/801): Pravidla týkající se dlouhodobé mobility závisejí na volbě příslušného druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 při jejím provedení ve vnitrostátním právu (viz tabulka níže). Druhý členský stát EU vázaný směrnicí (EU) 2016/801 může buď požadovat povolení k pobytu, nebo dlouhodobé vízum s poznámkou „mobilita výzkumných pracovníků“ (postup vyřizování žádostí), které je vydáno tímto druhým členským státem vázaným uvedenou směrnicí, nebo se rozhodnout pro uplatňování pravidel týkajících se krátkodobé mobility. V prvním případě se musí vyžadovat povolení k pobytu nebo dlouhodobé vízum „mobilita výzkumných pracovníků“; ve druhém případě se použijí pravidla pro krátkodobou mobilitu. Postup pro rodinné příslušníky je stejný jako postup vztahující se na výzkumného pracovníka.

Shrnutí – postupy zvolené pro krátkodobou a dlouhodobou mobilitu

(žádný postup / oznámení / žádost)

	Krátkodobá mobilita	Dlouhodobá mobilita
BE	(žádný postup)	(žádost)
BG	oznámení	žádost
CZ	žádný postup	žádný postup
DE	oznámení	žádost

EE	oznámení	oznámení
EL	oznámení	žádost
ES	oznámení	oznámení
FR	oznámení	oznámení
HR	žádný postup	žádost
IT	oznámení	žádost
CY	oznámení	žádost
LV	žádný postup	žádost
LT	žádný postup	žádost
LU	oznámení	žádost
HU	oznámení	žádost
MT	oznámení	žádost
NL	oznámení	žádost
AT	žádný postup	žádost
PL	oznámení	žádost
PT	žádný postup	žádost
RO	oznámení	žádost
SI	oznámení	žádost
SK	oznámení	oznámení
FI	oznámení	oznámení
SE	žádný postup	žádost

*** Právní základ:**

[směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair](#) (články 27, 28, 29, 30 a 32)

5.14 Studenti

Režim mobility uvnitř EU zavedený směrnicí (EU) 2016/801 stanoví autonomní pravidla, která držitelům povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza pro studenty vydaného členským státem EU vázaným ustanoveními zmíněné směrnice, včetně osob, které jsou držiteli povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza vydaného státem Schengenu, který dosud neuplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, kteří jsou zapojeni do programů Unie nebo mnohostranných programů zahrnujících opatření v oblasti mobility, nebo na něž se vztahuje dohoda mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi, umožňují mobilitu a povolují vstup, pobyt a studium v jednom nebo ve více druhých členských státech EU vázaných směrnicí (EU) 2016/801 (tj. všechny členské státy EU kromě Dánska a Irska), a to po dobu 360 dnů na členský stát EU vázaný uvedenou směrnicí.

Držitelé povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza pro studenta odkazujícího na konkrétní program nebo dohodu nemusí mít platné vízum nebo povolení k pobytu vydané členským státem EU, do něhož vstupují, pokud doloží skutečnost, že se do druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 stěhují v rámci mobility uvnitř EU povolené podle uvedené směrnice. Tyto důkazy musí být poskytnuty prostřednictvím:

- a) kopie oznámení zasláno příslušným orgánům prvního a druhého členského státu EU vázaného směrnicí (EU) 2016/801 v souladu s jejím čl. 31 odst. 2 nebo
- b) dokladu o tom, že student absolvuje část studia ve druhém členském státě vázaném směrnicí (EU) 2016/801 v rámci programu Unie nebo mnohostranného programu zahrnujícího opatření v oblasti mobility nebo na základě dohody mezi dvěma nebo více vysokoškolskými institucemi.

Následné pobyty v délce až 360 dnů na členský stát EU vázaný směrnicí (EU) 2016/801 v různých členských státech EU, které jsou vázány uvedenou směrnicí, jsou povoleny a mohou představovat významnou část celkové maximální doby pobytu studentů podle okolností každého jednotlivého případu. Pravidla týkající se mobility studentů jsou přímo použitelná od 24. května 2018.

*** Příklad:**

Americký student, který je držitelem rumunského povolení k pobytu pro studenty a účastní se programu Erasmus+ na německé univerzitě, může pobývat v Německu po dobu až 360 dnů, aniž by porušil schengenská pravidla.

Shrnutí – zvolený postup v případě mobility studentů

(žádný postup / oznámení)

	Mobilita studentů
BE	(oznámení)
BG	oznámení
CZ	žádný postup
DE	oznámení
EE	žádný postup
EL	oznámení
ES	oznámení
FR	oznámení
HR	žádný postup
IT	oznámení
CY	oznámení
LV	žádný postup
LT	žádný postup
LU	oznámení
HU	oznámení
MT	oznámení
NL	oznámení
AT	žádný postup
PL	oznámení
PT	oznámení
RO	oznámení
SI	oznámení
SK	oznámení

FI	oznámení
SE	oznámení

*** Právní základ:**

– [směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair](#) (články 27, 31 a 32)

5.15 Osoby, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení

V přílohách 42 a 43 této příručky jsou uvedena podrobná vysvětlení týkající se zacházení se státními příslušníky Spojeného království a jejich rodinnými příslušníky, na které se vztahuje druhá část dohody o vystoupení týkající se práv občanů⁸², na vnějších hranicích od 1. ledna 2021. Pokyny k nezařazení osob, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, do systémů EES a ETIAS budou vydány před zahájením uplatňování těchto dvou systémů.

Pro všechny účely a situace kromě těch, které jsou výslovně uvedeny v přílohách 42 a 43, jakož i v připravovaných pokynech týkajících se systému EES a systému ETIAS je třeba se státními příslušníky Spojeného království a jejich rodinnými příslušníky, kteří jsou osobami, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, zacházet stejně jako s jakýmkoli jiným státním příslušníkem třetí země oprávněně pobývajícím ve státě Schengenu.

Osoby, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení, mají svá dříve uplatňovaná práva volného pohybu, která měly jako občané EU, zachována pouze ve svém hostitelském státě. Pokud jde o pohyb v jiných státech Schengenu než v jejich hostitelském státě, má se s nimi zacházet jako se státními příslušníky třetích zemí oprávněně pobývajících v daném hostitelském státě.

6. OPATŘOVÁNÍ CESTOVNÍCH DOKLADŮ OTISKEM RAZÍTKA

6.1 Do zahájení provozu Systému vstupu/výstupu musí být cestovní doklady všech státních příslušníků třetích zemí při vstupu a výstupu systematicky opatřovány razítkem. Razítko nepředstavuje důkaz o tom, že byla provedena důkladná kontrola; umožňuje pouze s

⁸² Příloha 42 obsahuje v oddíle 2 rovněž odkaz na další dohody o vystoupení uzavřené mezi Spojeným královstvím a státy přidruženými k Schengenu.

jistotou určit datum a místo překročení hranice. Otisk razítka má také zajistit, aby bylo možné během kontrol při vstupu a výstupu ověřit, zda byla dodržena maximální povolená doba pobytu státního příslušníka třetí země v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nebo na území Bulharska, Chorvatska, Kypru a Rumunska, posuzováno samostatně, tj. 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů.

6.2 V následujících případech se vstupní nebo výstupní razítko nesmí vyznačovat:

- a) v cestovních dokladech státních příslušníků členských států EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska;
- b) v cestovních dokladech hlav států a hodnostářů, jejichž příjezd je dopředu úředně ohlášen diplomatickou cestou;
- c) v licencích pilotů nebo osvědčeních posádek letadel;
- d) v cestovních dokladech námořníků, kteří se nacházejí na území státu Schengenu pouze tehdy, zakotví-li tam jejich loď, a to jen v zóně přístavu, kde jejich loď kotví;
- e) v cestovních dokladech posádky a cestujících na výletních lodích, kteří nepodléhají hraničním kontrolám, a to v případech uvedených v [bodě 2 oddílu IV](#);
- f) v dokladech umožňujících překračování hranic státním příslušníkům Andorry, Monaka a San Marina;
- g) v dokladech obyvatel pohraničních oblastí využívajících režim malého pohraničního styku ([bod 3 oddíl II](#));
- h) v cestovních dokladech posádek mezinárodních osobních a nákladních vlaků;
- i) v cestovních dokladech státních příslušníků třetích zemí, kteří předloží pobytovou kartu stanovenou ve směrnici 2004/38/ES a vydanou členským státem EU nebo zemí EHP, nezávisle na tom, zda doprovázejí či následují občana EU nebo EHP.

V čl. 11 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu se upřesňuje, že členský stát může opatřit razítkem cestovní doklad státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou držiteli povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza vydaného tímto členským státem. Obdobně bude totéž platit pro osoby, na které se vztahuje dohoda o vystoupení. Komise však nepovažuje takové vyznačování razítka za užitečné, neboť účelem vyznačování razítka je zjistit, zda státní příslušník třetí země dodržel povolenou délku krátkodobého pobytu v

prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, a tuto logiku nelze použít na státní příslušníky třetích zemí, kteří mají právo na dlouhodobý pobyt. Komise proto doporučuje – zejména pokud jde o osoby, na něž se vztahuje dohoda o vystoupení – od vyznačování razítka upustit. V každém případě, pokud by přesto k vyznačení razítka došlo, nemůže mít takové razítko vliv na délku povoleného dlouhodobého pobytu.

Cestovní doklad rodinných příslušníků občanů EU, EHP a Švýcarska, kteří jsou státními příslušníky třetí země, musí být rovněž opatřen otiskem razítka, pokud nepředloží pobytovou kartu vydanou podle směrnice 2004/38/ES. Nařízení (EU) 2019/1157, které platí v EU od 2. srpna 2021, zavedlo harmonizované vzory pobytových karet. To znamená, že pobytové karty nebo karty trvalého pobytu vydávané od 2. srpna 2021 mají jednotný vzor (viz bod 2.8 tohoto oddílu). V případě karet, které byly vydány dříve, musí členské státy zajistit, aby její držitel nepotřeboval ke vstupu vízum, i když pobytová karta vydaná podle směrnice 2004/38/ES nebyla oznámena podle článku 39 Schengenského hraničního kodexu. Tato povinnost totiž vyplývá přímo ze směrnice 2004/38/ES.

*** Příklady:**

1) Indická státní příslušnice, manželka německého občana, držitelka nizozemské pobytové karty (s uvedením, že je rodinným příslušníkem občana EU): cestovní doklad této osoby nesmí být opatřen razítkem, a to bez ohledu na to, zda doprovází nebo následuje svého manžela.

2) Moldavská manželka italského státního příslušníka, která je držitelem irské pobytové karty (s uvedením statusu rodinného příslušníka občana EU): její cestovní doklad nesmí být opatřen razítkem, a to bez ohledu na to, zda moldavská manželka doprovází nebo následuje svého manžela.

3) Indická státní příslušnice, manželka francouzského občana, držitelka schengenského víza, avšak (zatím) nikoli pobytové karty, která následuje francouzského občana do Německa: v tomto případě musí být cestovní doklad této osoby opatřen otiskem razítka.

- 6.3 Výjimečně lze na žádost státního příslušníka třetí země v případě, že by mu otisk vstupního/výstupního razítka mohl způsobit vážné potíže, otisk razítka udělit na samostatný list. Tento list se musí předat státnímu příslušníkovi třetí země.

6.4 V praxi se může také stát, že doklad umožňující státnímu příslušníkovi třetí země překročit hranice již nelze otiskem razítka opatřit, jelikož v něm již nejsou další volné stránky. V tomto případě je třeba státnímu příslušníkovi třetí země doporučit, aby požádal o nový cestovní pas, aby v něm bylo možno v budoucnu vyznačit razítka.

Výjimečně, a zejména v případě osob pravidelně dojíždějících za hranice, však lze použít samostatný list, do něhož je možno vyznačovat další razítka. Tento list se musí předat státnímu příslušníkovi třetí země.

Chybějící prázdné stránky v cestovním pase v žádném případě samy o sobě nepředstavují platný a dostačující důvod pro odepření vstupu dotyčné osobě (viz [bod 8 tohoto oddílu](#) týkající se důvodů pro odepření vstupu).

*** Doporučené postupy:**

List uvedený v bodech 6.3 a 6.4 by měl obsahovat alespoň tyto údaje:

- název a místo hraničního přechodu,
- datum vydání,
- jméno držitele cestovního dokladu,
- číslo cestovního dokladu,
- otisk razítka a oficiální pečeť hraničního přechodu,
- jméno a podpis příslušníka pohraniční stráže.

6.5 Při vstupu a výstupu státních příslušníků třetích zemí podléhajících vízové povinnosti musí být razítka zpravidla vyznačena na straně protilehlé ke straně, na které je uděleno vízum. Jestliže musí být vyznačeno několik razítek (např. v případě víza pro více vstupů), vyznačí se razítka také na straně protilehlé ke straně, na které je uděleno vízum. Pokud tuto stránku nelze použít, razítka se musí vyznačit na následující straně. Razítka nesmí zasahovat do strojově čitelné zóny a nesmí být vyznačena na stránce určené pro osobní údaje a na ostatních stránkách s původními formálními poznámkami.

*** Doporučené postupy:**

- razítka by měla být pokud možno vyznačena v chronologickém pořadí, aby bylo možné snadněji zjistit datum, kdy daná osoba překročila hranici naposledy,
- výstupní razítka by měla být vyznačena v blízkosti vstupního razítka,
- razítka by měla být vyznačena horizontálně, aby bylo snadno čitelné,
- razítka by neměla být vyznačena přes již existující razítka, včetně razítek vyznačených jinými zeměmi.

6.6 K doložení vstupu a výstupu se používají různé druhy razítek (obdélníkové razítka pro vstup, obdélníkové razítka se zaoblenými rohy pro výstup). Tato razítka obsahují písmeno (písmena) určující zemi, jakož i hraniční přechod, datum, kontrolní číslo a piktogram označující způsob dopravy při vstupu a výstupu (pozemní, letecká nebo námořní).

Jakékoli dotazy týkající se vstupních a výstupních razítek, jakož i dokumentace vztahující se k padělaným, pozměněným, ztraceným nebo nesprávně vyznačeným razítkům lze položit [kontaktnímu místu](#) zřízenému pro tento účel každým státem Schengenu.

6.7 Každý hraniční přechod musí vést záznamy o vstupních a výstupních razítkách předaných každému příslušníkovi pohraniční stráže provádějícímu kontroly a jím vrácených razítkách. Tyto záznamy budou obsahovat také referenci každého razítka, kterou lze později použít pro účely srovnání.

Nejsou-li razítka používána, musí být zamknuta a přístup k nim musí být omezen pouze na oprávněné příslušníky pohraniční stráže.

6.8 Bezpečnostní kódy na razítkách se musí v pravidelných intervalech nepřesahujících jeden měsíc měnit.

- 6.9 Jestliže při výstupu vyjde najevo, že cestovní doklad státního příslušníka třetí země není opatřen vstupním razítkem, může se příslušník pohraniční stráže domnívat, že držitel vstoupil do prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nebo na území státu Schengenu, který dosud neuplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, nezákonně a/nebo překročil maximální délku pobytu. Je-li tomu tak, lze uložit sankci stanovenou vnitrostátními právními předpisy.
- 6.10 V rozsudku ze dne 5. února 2020, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Nalodění námořníků v přístavu Rotterdam) (C-341/18), Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že ve velmi specifickém scénáři, v němž předpoklad, z něhož vychází Schengenský hraniční kodex, totiž že po hraniční kontrole bude „v *krátké lhůtě*“ následovat fyzický výstup/vstup, nebyl zjevně dodržen (5 až 10 týdnů prodlevy mezi naloděním a odjezdem lodi), by datum výstupního razítka nemělo odpovídat datu výstupní kontroly, ale datu skutečného odjezdu (fyzického překročení vnějších hranic).

Výklad pojmu „v *krátké lhůtě*“ je ponechán na uvážení členských států. Akceptovaná maximální doba by však nikdy neměla být delší než deset dnů. Členské státy mohou stanovit kratší maximální dobu (která by neměla být kratší než tři dny) a mohou také stanovit rozdílnou dobu pro běžné a výjimečné okolnosti. Datum výstupního razítka by mělo odpovídat datu výstupní kontroly (a nikoli skutečnému datu odjezdu), ledaže skutečné datum odjezdu nastane po uplynutí maximální doby schválené příslušným členským státem.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(článek 11 a příloha IV\)](#)
- [směrnice 2004/38/ES \(článek 5\)](#)
- [Schengenská úmluva \(článek 21\)](#)
- [seznam kontaktních míst pro výměnu informací o bezpečnostních kódech na vstupních a výstupních razítkách](#)

7. ZMÍRNĚNÍ HRANIČNÍCH KONTROL

- 7.1 Hraniční kontroly na vnějších nebo vnitřních hranicích, na nichž nebyly kontroly dosud zrušeny, mohou být v důsledku mimořádných a nepředvídaných okolností zmírněny. K

takovýmto mimořádným a nepředvídaným okolnostem dojde tehdy, pokud nepředvídatelné události vedou k takové intenzitě provozu, že i přes vyčerpání veškerých personálních, prostorových a organizačních zdrojů vzniká na hraničním přechodu nadměrně dlouhá čekací doba. Tak tomu může být například v případě, dojde-li k záplavám nebo k jiné vážné přírodní pohromě, která brání překročení hranic na jiných hraničních přechodech, takže dopravní toky několika hraničních přechodů jsou odkloněny pouze k jednomu hraničnímu přechodu.

7.2 Určení „nadměrně dlouhé“ čekací doby závisí na posouzení více faktorů a provádí je příslušník pohraniční stráže, který hraničnímu přechodu velí. Vzhledem k povaze zmírnění hraničních kontrol jako výjimky z provádění systematických kontrol, která může narušit cíl Schengenského hraničního kodexu a může mít negativní dopad na bezpečnost ve státech Schengenu, by se toto posouzení mělo řídit společnými kritérii. Obecně Komise doporučuje umožnit zmírnění hraničních kontrol pouze v případě, že byly v maximální možné míře využity všechny dostupné zdroje a důsledky nepředvídané události vedou (nebo pravděpodobně povedou) k čekacím dobám delším než 60 minut.

7.3 Vždy je třeba jasně rozlišovat mezi důvody pro dočasné použití *cílených kontrol* podle čl. 8 odst. 2a Schengenského hraničního kodexu (viz bod 2.3) a důvody pro *zmírnění hraničních kontrol* podle článku 9 Schengenského hraničního kodexu. Přestože základní problémy mohou být podobné, například problémy s infrastrukturou, problémy se zpracováním IT, výpadky IT systémů anebo silný provoz / vrchol turistické sezóny, což vede k nadměrně dlouhým čekacím dobám, klíčovým kritériem pro odůvodnění zmírnění je jeho *nepředvídatelnost*. Některé situace mohou být „nepředvídatelné“, jako například dopravní zácpa v důsledku dopravní nehody, nepředvídatelné problémy s IT nebo situace uvedené v bodě 7.1. Jiné situace, jako je silný silniční nebo letecký provoz v turistické sezóně nebo plánované aktualizace IT, jsou zpravidla „předvídatelné“, a proto důvodem ke zmírnění hraničních kontrol nejsou. V případech, které splňují požadavek nepředvídatelné události, je před zmírněním kontrol, které by mělo být pouze krajním opatřením, třeba věnovat náležitou pozornost požadavku vyčerpání všech zdrojů, pokud jde o personál, zařízení a organizaci.

* Kontrolní seznam před rozhodnutím o zmírnění hraničních kontrol:

1. Jsou tyto okolnosti skutečně výjimečné a nepředvídatelné (a nejde jen o předvídatelnou sezónní dopravní špičku)?
2. Byly skutečně vyčerpány všechny zdroje, pokud jde o personál, zařízení a organizaci?
3. Vedou (nebo mohou vést) tyto okolnosti k čekacím dobám delším než 60 minut?
(Poznámka: není nutné čekat na dosažení této čekací doby, zmírnění kontrol může být zahájeno již dříve.)

- 7.4 Jsou-li hraniční kontroly zmírněny, musí mít hraniční kontroly na vstupu v zásadě přednost před hraničními kontrolami na výstupu. Rozhodnutí o zmírnění kontrol musí učinit příslušník pohraniční stráže velící na daném hraničním přechodu. Takovéto zmírnění kontrol musí být pouze dočasné, musí být přizpůsobeno okolnostem, které si je vyžádaly, a musí se zavádět postupně.
- 7.5 Jsou-li hraniční kontroly zmírněny, musí příslušníci pohraniční stráže v souladu s [bodem 6 tohoto oddílu](#) opatřovat cestovní doklady státních příslušníků třetích zemí razítkem na vstupu i na výstupu a musí provádět alespoň kontrolu spočívající ve zjištění totožnosti státního příslušníka třetí země.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(článek 9\)](#)

8. ODEPŘENÍ VSTUPU

- 8.1 Státním příslušníkům třetích zemí musí být odepřen vstup v těchto případech:
- a) nemají platný cestovní doklad;
 - b) mají falešný (pozměněný/padělaný) cestovní doklad;
 - c) nemají platné vízum, pokud se vyžaduje, povolení k pobytu nebo dlouhodobé vízum vydané státem Schengenu⁸³;
 - d) mají falešná (pozměněná/padělaná) víza nebo povolení k pobytu;
 - e) nemají odpovídající doklady odůvodňující účel a podmínky pobytu;

⁸³ Povolení k pobytu a dlouhodobá víza udělená Bulharskem, Chorvatskem, Kypru nebo Rumunskem nejsou pro vstup na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích platná.

- f) jejich doba pobytu v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nebo na území Bulharska, Chorvatska, Kypru nebo Rumunska již přesáhla 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů (kterým se rozumí období 180 dnů bezprostředně předcházející každému dni pobytu);
- g) nemají dostatečné prostředky pro obživu vzhledem k délce a formě pobytu nebo prostředky na návrat do země původu nebo na průjezd;
- h) jedná se o osoby, o nichž je v SIS⁸⁴ nebo ve vnitrostátních databázích veden záznam pro účely odepření vstupu;
- i) představují hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy jednoho nebo několika států Schengenu.

*** Příklady:**

1) Tým cyklistů z Nigérie se chystá do Turecka a tvrdí, že se tam zúčastní organizovaného cyklistického závodu. Přicestují na letiště ve Varšavě (PL) a uvádějí, že do Turecka budou pokračovat autobusem. Při kontrole v první linii se zjistí, že ačkoli mají platné průjezdní vízum pro Polsko, nemají vízum platné pro vstup do Turecka. Ve druhé linii proběhne důkladnější šetření, při němž předloží doklad potvrzující účast na závodě a tvrdí, že nebudou mít žádný problém získat vízum na turecké hranici. Cyklisté však nemají jízdní kola potřebná pro závod, ani nejsou schopni přesvědčivě vysvětlit, kde a jak je získají, jakmile budou v Turecku. Po konzultacích s tureckými příslušníky pohraniční stráže s ohledem na tuto záležitost a vzhledem k jejich zápornému vyjádření ohledně možnosti udělit v takovém případě vízum na hranici je přijato rozhodnutí o odepření vstupu.

2) Moldavský občan přijede autem na vnější hranici a tvrdí, že cestuje do Německa jako turista. Při kontrole v první linii se zjistí, že cestující není schopen předložit žádný doklad (rezervace hotelu, pozvání atd.), který by prokazoval, kde bude v Německu pobývat, ani není schopen dokázat, že má dostatečné prostředky pro obživu na pokrytí nákladů na pobyt a návrat. V takovém případě se rozhodne o odepření vstupu.

3) Tuniský občan přicestuje na letiště Schiphol (NL). Důvodem jeho cesty je

⁸⁴

Bulharští, chorvatští a rumunští příslušníci pohraniční stráže nejsou povinni odepřít vstup státním příslušníkům třetích zemí, pro něž byl do SIS vložen záznam za účelem odepření vstupu.

návštěva jeho příbuzných (bratrů a sester) pobývajících v Bruselu (BE). Má platné schengenské vízum, zpáteční letenku a pozvání/záruku od svého hostitele v Belgii. Pozvání však není ověřeno příslušnými belgickými orgány (jak vyžadují belgické právní předpisy). V takovém případě by se předtím, než se rozhodne o povolení nebo odepření vstupu, měla provést další ověření, například: kontrola cestovního pasu, aby se zjistilo, zda daná osoba získala již dříve schengenská víza a zda je použila v souladu s právními předpisy; porovnání předchozích vstupních/výstupních razítek s cílem ověřit, zda daná osoba v minulosti nepřekročila délku pobytu v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích; kontaktování příslušných belgických orgánů se žádostí o nezbytná ověření týkající se hostitelů. Tato ověření mají zkontrolovat dobrou víru dotyčné osoby; rozhodnutí bude přijato pouze na základě výsledku těchto ověření.

4) Letadlo ze Šanghaje přistane na letišti Helsinky-Vantaa (FI). Organizace WHO vyhlásila mimořádnou situaci ohrožení veřejného zdraví mezinárodního významu (na základě rizika souvisejícího se SARS), což vyžaduje přijetí přísných opatření vůči všem cestujícím přijíždějícím z Číny. Všichni cestující jsou požádáni, aby vyplnili lokalizační kartu, včetně čísla sedadla a kontaktních údajů pro případ, že by bylo potřeba je následně vyhledat. V terminálu všichni cestující projdou zvlášť k tomu určeným koridorem, kde je instalováno lékařské zařízení. Někteří čínští státní příslušníci a občané EU mají příznaky SARS a jsou dosud nakažliví. Po konzultaci s lékaři je přijato rozhodnutí o odepření vstupu čínským státním příslušníkům (pokud nevyžadují okamžité lékařské ošetření) a o okamžité hospitalizaci občanů EU z důvodu vážného nebezpečí šíření choroby. Ostatní cestující z letadla jsou kontaktováni s použitím údajů z lokalizačních karet a jsou požádáni, aby vyhledali lékaře. To nevylučuje možnost přijetí alternativních opatření, jako je karanténa, je-li to vhodné a odůvodněné z hlediska hrozby pro veřejné zdraví.

5) Skupina fotbalových fanoušků z Turecka přijede na vnější hranici. Cestují autobusem. Během hraničních kontrol se zjistí, že mají určité nebezpečné předměty jako basebalové hole, nůžky, nože a jiné předměty, které by mohly být použity proti jiným osobám. V tomto případě se jim musí odepřít vstup z důvodu veřejného pořádku, pokud cestující nesouhlasí s tím, že tyto nebezpečné předměty před překročením polské hranice odevzdají.

6) Skupina mladých marockých turistů cestujících trajektem z Tangeru přijede to přístavu

Alicante (ES). Skupina uvede, že má v úmyslu navštívit dvě města ve Španělsku (Barcelonu a Madrid) a několik měst ve Francii. Zpět do Maroka se vracejí letadlem z pařížského letiště Charlese de Gaulle; mají platné letenky na zpáteční cestu. Během hraniční kontroly se zjistí, že jeden z nich nemá platné schengenské vízum s vysvětlením, že neměl dost času ho vyřídit. Účel cesty je ověřen a cestující mají dostatek prostředků pro obživu. Dotyčná osoba však není schopna nijak prokázat, že nemohla předem požádat o vízum, ani že existují nepředvídatelné nebo naléhavé důvody, na jejichž základě by mohl být povolen vstup. V takovémto případě, kdy neexistuje žádný humanitární důvod a/nebo mezinárodní závazky, musí být této osobě bez víza vstup odepřen.

7) Ruská rodina hodlá překročit autem estonskou hranici. Zdá se však, že vozidlo má vážný mechanický problém (tj. nefungují brzdy), což by mohlo ohrozit jiné osoby. Za této situace nelze dotyčným osobám umožnit vstup, dokud nebude problém na vozidle odstraněn. Jsou-li však splněny všechny ostatní podmínky vstupu, musí jim být umožněno vstoupit na území pěšky nebo s použitím jiných dopravních prostředků.

8) Somálský občan, který má běžný somálský cestovní pas a je držitelem povolení k pobytu vydaného jiným státem Schengenu, jenž uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, chce vstoupit na území České republiky za účelem průjezdu do jiného státu Schengenu. Tato osoba není vedena ve vnitrostátních databázích jako osoba, jíž má být odepřen vstup. Česká republika neuznává běžné somálské cestovní pasy. Podmínky vstupu stanovené v čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu zahrnují držení platného cestovního dokladu, který držitele opravňuje k překročení vnějších hranic. Neexistuje však formální hierarchie těchto podmínek vstupu; výjimky stanovené v čl. 6 odst. 5 Schengenského hraničního kodexu se vztahují na jakoukoli podmínku uvedenou v čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu. To znamená, že každý státní příslušník třetí země, který nespĺňuje všechny podmínky stanovené v čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, ale je držitelem povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza, je oprávněn vstoupit na území ostatních členských států pro účely průjezdu, aby mohl dosáhnout území státu Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu a který povolení k pobytu nebo dlouhodobé vízum vydal, pokud není uveden na vnitrostátním seznamu osob, jimž má být odepřen vstup na území členského státu, jehož vnější hranice hodlá překročit, a tento záznam není doplněn pokynem odepřít vstup nebo

průjezd. V případě somálského občana by Česká republika měla povolit vstup na své území pro účely průjezdu, aby mohl dosáhnout území státu Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu a který vydal povolení k pobytu.

8.2 Stát Schengenu by neměl státnímu příslušníkovi třetí země odepřít vstup a měl by mu povolit vstup na své území v těchto případech:

- a) z humanitárních důvodů, z důvodu národního zájmu nebo vzhledem k mezinárodním závazkům;
- b) pokud osoba, která není držitelem víza, splňuje kritéria pro udělení víza na hranici ([bod 9 tohoto oddílu](#));
- c) pouze z toho důvodu, že dotyčná osoba má vízum pro více vstupů vydané jiným členským státem;
- d) pouze z toho důvodu, že dotyčná osoba je držitelem víza pro více vstupů, cestuje však za jiným účelem, než je uvedeno v oddíle „poznámky“ vízového štítku. Vnitrostátní poznámky, které některé členské státy používají, mohou být spojeny s (hlavním) účelem, pro nějž bylo o vízum požádáno. Takovýto zápis na vízovém štítku nebrání držiteli v tom, aby platné vízum pro více vstupů použil k cestě za jiným účelem (viz rovněž bod 8.6 tohoto oddílu);
- e) pokud je osoba držitelem platného povolení k pobytu nebo dlouhodobého víza vydaného státem Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu, nespĺňuje však všechny podmínky vstupu stanovené v čl. 6 odst. 1 Schengenského hraničního kodexu, měla by tato osoba být oprávněna vstoupit na území ostatních států Schengenu pro účely průjezdu, aby mohla dosáhnout území státu Schengenu, který uplatňuje schengenské *acquis* v plném rozsahu a který povolení k pobytu nebo dlouhodobé vízum vydal. Průjezd lze však odepřít v případě, je-li o této osobě veden záznam ve vnitrostátních databázích státu Schengenu, jehož vnější hranice hodlá dotyčná osoba překročit, a tento záznam je doplněn pokynem odepřít vstup nebo průjezd. Je-li o držiteli povolení k pobytu veden v SIS záznam za účelem odepření vstupu nebo pobytu, je třeba neprodleně kontaktovat vnitrostátní centrálu SIRENE s cílem

zahájit konzultační postup stanovený v článku 30 nařízení (EU) 2018/1861 a článku 36 Příručky SIRENE – Hranice a navracení.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(články 1, 4, 6, 8, 14 a příloha V\)](#)
- [Vízový kodex \(články 32, 35 a příloha VI\)](#)
- [rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 565/2014/EU ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých dokladů Bulharskem, Chorvatskem, Kypru a Rumunskem za rovnocenné jejich národním vízům za účelem průjezdu přes jejich území nebo zamýšlených pobytů na jejich území, jejichž doba trvání během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů, a kterým se zrušují rozhodnutí č. 895/2006/ES a č. 582/2008/ES](#)
- [vnitrostátní údaje v oddíle „poznámky“ vízového štítku](#)

8.3 Osobám požívajícím právo na volný pohyb podle práva Unie lze odepřít vstup pouze z důvodu veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, jak je uvedeno ve směrnici 2004/38/ES, tj. pokud jejich osobní chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti.

8.3.1 Proto ani záznam v SIS nelze sám o sobě považovat za dostatečný důvod pro automatické odepření vstupu těmto osobám; v takovém případě musí příslušník pohraniční stráže vždy situaci důkladně posoudit a zhodnotit ji na základě zásad uvedených v bodě 8.3 tohoto oddílu.

Pokud záznam vložil jiný stát Schengenu, musí příslušník pohraniční stráže prostřednictvím sítě centrální SIRENE neprodleně kontaktovat vnitrostátní centrálu SIRENE a odpovědné orgány státu Schengenu, který záznam vložil. Tento orgán musí zejména ověřit důvod nebo důvody vložení záznamu a to, zda jsou tyto důvody stále platné. Tyto informace musí být bezodkladně předány orgánům žádajícího státu Schengenu. V příslušném případě mohou příslušníci pohraniční stráže jakýmkoli jiným

dostupným způsobem kontaktovat orgány jiného státu Schengenu, který vydal pobytovou kartu, aby ověřili její platnost.

Záznam o odepření vstupu bude obsahovat některé informace, které mohou pomoci určit důvody, proč byl záznam vložen. Záznam bude obsahovat informace o tom, zda se rozhodnutí o odepření vstupu a pobytu zakládá na:

- 1) předchozím odsouzení podle čl. 24 odst. 2 písm. a) nařízení 2018/1861 nebo
- 2) závažné bezpečnostní hrozbě podle čl. 24 odst. 2 písm. b) nařízení 2018/1861 nebo
- 3) obcházení práva Unie či vnitrostátních právních předpisů o vstupu a pobytu podle čl. 24 odst. 2 písm. c) nařízení 2018/1861 nebo
- 4) zákazu vstupu podle čl. 24 odst. 1 písm. b) nařízení 2018/1861 nebo
- 5) omezujícím opatření uvedeném v článku 25 nařízení 2018/1861.

Pokud se záznamy o odepření vstupu týkají trestných činů, je také možné uvést druh trestného činu v samotném záznamu. Rovněž je možné, aby vkládající stát Schengenu v záznamu uvedl, zda je dotyčná osoba rodinným příslušníkem občana Unie nebo jinou osobou, která požívá právo na volný pohyb. Vkládající stát Schengenu by však měl být i tak vždy konzultován v případě, že je u státního příslušníka třetí země, který požívá práva na volný pohyb, zjištěn pozitivní nález.

Na základě obdržených informací provedou příslušné orgány posouzení vycházející z kritérií vysvětlených v bodě 8.3 tohoto oddílu. Na tomto základě příslušník pohraniční stráže dotyčné osobě vstup povolí nebo odepře.

Nelze-li získat informace v přiměřené lhůtě, musí být dotyčné osobě povolen vstup na území. V tomto případě mohou příslušníci pohraniční stráže, jakož i další příslušné vnitrostátní orgány provést nezbytná ověření po vstupu dotčené osoby na území a poté případně přijmout příslušná opatření.

Opatřeními uvedenými v bodě 8.3.1 tohoto oddílu nejsou dotčena jiná opatření, která mají být provedena v důsledku záznamu v SIS, jako je zatčení osoby, přijetí ochranných opatření, informování o ztracených nebo odcizených dokladech atd. Pokud tato konzultace odhalí záznam v SIS týkající se potřebného zabavení dokladu, je tento třeba bezodkladně

zabavit a neprodleně kontaktovat centrálu SIRENE za účelem vyžádání si dalších informací.

*** Právní základ / judikatura:**

- [směrnice 2004/38/ES \(články 27 až 33\)](#)
- [Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013 o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 851/2004 ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí](#)
- [rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 3. července 1980, věc C-157/79, Regina proti Stanislaus Pieckovi](#)
- [rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 31. ledna 2006, věc C-503/03, Komise proti Španělskému království](#)

8.3.2 Pokud osoba požívající právo na volný pohyb podle práva Unie nemá potřebné cestovní doklady nebo potřebné vízum v případě, že se vyžaduje, musí dotčený stát Schengenu před jejím vrácením poskytnout této osobě veškeré vhodné možnosti, aby potřebné doklady v přiměřené lhůtě získala nebo jí byly dodány, nebo aby doložila či jinak prokázala, že se na ni vztahuje právo volného pohybu podle práva Unie.

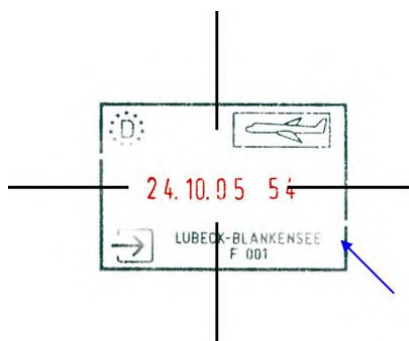
*** Právní základ / judikatura:**

- [směrnice 2004/38/ES \(články 5 a 27 až 33\)](#) ve spojení se [sdělením Komise KOM\(2009\) 313 v konečném znění](#)
- [rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 25. července 2002, věc C 459/99, MRAX proti Belgickému státu](#)
- [rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 17. února 2005, věc C-215/03, Salah Oulane proti Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie](#)

8.4 Při odepření vstupu státním příslušníkům třetích zemí musí kontrolující úředník:

- a) vyplnit [standardní formulář](#) pro odepření vstupu, v němž se uvedou důvody odepření, a předat jej dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země, který musí formulář podepsat a obdržet kopii podepsaného formuláře. Pokud státní příslušník třetí země odmítne formulář podepsat, zapíše příslušník pohraniční stráže tuto skutečnost do oddílu „poznámky“ ve formuláři;
- b) vyznačit do cestovního pasu vstupní razítko, které přeškrtné křížkem, přičemž použije nesmazatelný černý inkoust, a naproti na pravé straně, též nesmazatelným inkoustem, napíše písmeno (písmena) označující důvod (důvody) odepření vstupu, jak jsou uvedeny na formuláři pro odepření vstupu (viz příklad níže). Vzhledem k jasnému znění přílohy V části A bodu 1 Schengenského hraničního kodexu (a také v článku 18 nařízení (EU) 2017/2226, který odráží stejný přístup) („V případě odepření vstupu [...] příslušník pohraniční stráže [...] vyznačí do pasu vstupní razítko, které přeškrtné křížkem ...“) by měli příslušníci pohraniční stráže v okamžiku rozhodnutí o odepření vstupu vyznačit do pasu vstupní razítko přeškrtnuté křížkem.

Příklad razítka označujícího odepření vstupu:

Písmeno uvádějící důvod odepření vstupu v souladu s jednotným formulářem

- 8.5 Pokud úředník odpovědný za kontroly zjistí, že o držiteli víza je veden v SIS záznam za účelem odepření vstupu, musí vízum zrušit otiskem razítka s nápisem „ZRUŠENO“. Další podrobnosti [viz bod 10 tohoto oddílu](#). Bylo-li vízum zrušeno, vloží se příslušné údaje do VIS. Co se týká opatření, která mají být provedena ve VIS, viz [příloha 32 této příručky](#).

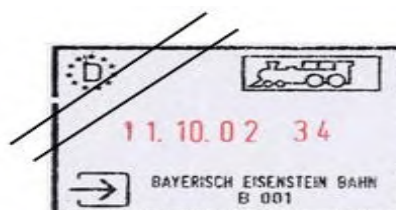
Pokud členský stát zrušil vízum udělené jiným členským státem, doporučuje se zaslat tuto informaci prostřednictvím formuláře uvedeného v [příloze 31](#) této příručky.

- 8.6 Vízum nesmí být prohlášeno za neplatné nebo zrušeno pouze z toho důvodu, že státní příslušník třetí země nebyl schopen předložit [podklady](#) potřebné k odůvodnění účelu cesty. V tomto případě musí příslušník pohraniční stráže provést další šetření, aby posoudil, zda tato osoba nezískala vízum podvodným způsobem a zda nepředstavuje riziko ve smyslu nedovoleného přistěhovalectví. Je-li to nutné, je třeba kontaktovat příslušné orgány státu Schengenu, který vízum udělil. Pouze v případě, že se zjistí, že vízum bylo získáno podvodným způsobem, musí být toto vízum příslušníkem pohraniční stráže prohlášeno za neplatné otiskem razítka s nápisem „PROHLÁŠENO ZA NEPLATNÉ“. Další podrobnosti [viz bod 10 tohoto oddílu](#). Bylo-li vízum zrušeno, vloží se příslušné údaje do VIS. Co se týká opatření, která mají být provedena ve VIS, viz příloha 32 této příručky.

Pokud členský stát prohlásil za neplatné vízum udělené jiným členským státem, doporučuje se zaslat tuto informaci prostřednictvím formuláře uvedeného v [příloze 30 této příručky](#).

Osvědčený postup: zrušení vstupního nebo výstupního razítka v jiných případech, než je odepření vstupu:

Může dojít k případům, kdy je třeba zrušit razítko, které již bylo v cestovním pase vyznačeno (pokud například příslušník pohraniční stráže vyznačil omylem špatné razítko). V těchto případech nenese cestující za vyznačení žádnou odpovědnost, a razítko proto nemůže být zrušeno stejně jako v případě osoby, které byl odepřen vstup. Doporučuje se proto razítko zrušit vyznačením dvou rovnoběžných čar přes horní levý roh razítka jako v níže uvedeném příkladu:

8.7 V souladu s právem na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces zakotveným v článku 47 Listiny základních práv EU by všechny osoby, kterým byl odepřen vstup, nebo držitelé víz, jejichž vízum bylo prohlášeno za neplatné nebo zrušeno, měli mít právo na odvolání v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Státnímu příslušníkovi třetí země musí být písemně poskytnuty rovněž údaje o postupu odvolání a o kontaktních místech, která mohou podat informace o zástupcích, kteří jsou oprávněni jednat jménem dotčeného státního příslušníka třetí země.

Jestliže bylo vízum prohlášeno za neplatné, případně zrušeno, musí příslušník pohraniční stráže vyplnit standardní formulář pro oznamování a odůvodnění prohlášení víza za neplatné, v němž je uveden důvod (důvody) prohlášení víza za neplatné nebo jeho zrušení, a tento formulář předat dotčenému státnímu příslušníkovi třetí země (viz [příloha 25 této příručky](#)).

8.8 Je-li osobě požívající právo na volný pohyb podle práva Unie odepřen vstup, musí příslušník pohraniční stráže této osobě vždy předat písemné rozhodnutí. Toto rozhodnutí musí být sepsáno tak, aby byla dotčená osoba schopna porozumět jeho obsahu a důsledkům. Rozhodnutí musí obsahovat také přesné a úplné informace o důvodech veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, na nichž se přijaté rozhodnutí zakládá, není-li to v rozporu se zájmy bezpečnosti státu. Rozhodnutí musí také uvádět soud nebo správní orgán, u něhož může dotčená osoba podat odvolání, a lhůtu pro odvolání. Pro oznámení zamítavého rozhodnutí je možné použít formulář, avšak odůvodnění musí být takové, aby vždy plně objasňovalo důvody vedoucí k přijetí tohoto rozhodnutí v konkrétním případě. Uvedení jedné nebo více z několika možností pouhým zaškrtnutím políček ve standardním formuláři proto v případě odepření vstupu rodinnému příslušníkovi občana EU nepostačuje.

8.9 Rozhodnutí o odepření vstupu musí být provedeno neprodleně.

8.10 Byl-li státní příslušník třetí země, jemuž byl odepřen vstup, dopraven dopravcem vzdušnou, námořní nebo pozemní cestou, je tento dopravce povinen se ho znovu neprodleně ujmout. Dopravce musí zejména dopravit státního příslušníka třetí země do třetího státu, ze kterého jej přepravil, nebo do třetího státu, který vystavil cestovní doklad, s nímž tento státní příslušník třetí země cestoval, nebo do jakéhokoli jiného třetího státu, v němž je zaručeno jeho přijetí. Není-li možné státního příslušníka třetí

země, kterému byl odepřen vstup, dopravit zpět okamžitě, musí dopravce nést veškeré náklady související s jeho zpáteční cestou. Není-li dopravce schopen dopravit státního příslušníka třetí země zpět, musí zajistit jeho návrat jinými prostředky (například kontaktováním jiného dopravce).

- 8.11 Dopravci jsou uloženy sankce v souladu se směrnicí 2001/51/ES a vnitrostátními právními předpisy.
- 8.12 Příslušníci pohraniční stráže musí podle místních okolností přijmout veškerá vhodná opatření, aby se státním příslušníkům třetí země, kterým byl odepřen vstup, zabránilo v nezákonném vstupu na území (např. tím, že se zajistí, aby zůstali v tranzitním prostoru letiště, nebo že se jim zakáže vystoupit v přístavu na břeh).

*** Právní základ:**

- [směrnice 2004/38/ES \(články 5 a 27 až 33\)](#) ve spojení se [sdělením Komise KOM\(2009\) 313 v konečném znění](#)
- [Schengenský hraniční kodex \(článek 14 a příloha V\)](#)
- [Schengenská úmluva \(článek 26\)](#)
- [směrnice Rady 2001/51/ES ze dne 28. června 2001, kterou se doplňuje článek 26 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985](#)
- [vízový kodex \(článek 34 a příloha VI\)](#)

9. VÍZA, O JEJICHŽ UDĚLENÍ JE ZAŽÁDÁNO NA HRANICÍCH, VČETNĚ UDĚLOVÁNÍ TAKOVÝCH VÍZ PROJÍZDĚJÍCÍM NÁMOŘNÍKŮM, A JEJICH ZAMÍTNUTÍ

Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko dosud společnou vízovou politiku neuplatňují. Národní víza vydaná těmito čtyřmi zeměmi proto nejsou platná pro pohyb v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích. Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko však mohou držitelům jednotných víz vydaných státy Schengenu povolit vstup na své území nebo průjezd přes ně.

9.1 Typy víz:

Viz [body 27 až 32 v části první této příručky](#).

Další informace o jednotlivých typech víz najdete v [bodě 8 části II příručky o vízovém kodexu](#).

Pokud jde o další informace o udělování víz na hranicích, viz [část IV příručky o vízovém kodexu](#).

Další informace o zvláštních pravidlech pro udělování víz na hranicích rodinným příslušníkům občanů EU/EHP a občanů Švýcarska viz [část III příručky o vízovém kodexu](#).

* Právní základ:

– [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni](#)

– [vízový kodex \(článek 2\)](#)

* Odkazy:

– [vyplnění vízového štítku](#)

– [příklady vyplněných vízových štítků](#)

10. PROHLÁŠENÍ VÍZ ZA NEPLATNÁ A ZRUŠENÍ VÍZ

Viz [body 2 a 3 část V příručky o vízovém kodexu](#).

* Právní základ:

– [vízový kodex \(článek 34 a příloha VI\)](#)

11. ZVLÁŠTNÍ REŽIMY PRŮJEZDU

11.1 Doklad k usnadnění průjezdu (FTD) a doklad k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD)

- 11.1.1 Dne 1. července 2003 vstoupil v platnost nový cestovní režim pro průjezd mezi Kaliningradem a ruskou pevninou. Zavedl dva typy dokladů – doklad k usnadnění průjezdu (FTD) a doklad k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD). Tyto doklady jsou potřebné pro průjezd územím Litvy, aby se umožnilo a usnadnilo cestování státních příslušníků třetích zemí, kteří cestují mezi dvěma částmi své země, které spolu geograficky nesousedí.
- 11.1.2 FTD slouží k přímému průjezdu s více vstupy jakýmkoli pozemním dopravním prostředkem přes území Litvy. Udělují jej litevské orgány a jeho maximální platnost je tři roky. Průjezd na základě FTD nesmí trvat déle než 24 hodin.
- 11.1.3 FRTD slouží pro jedinou zpáteční cestu vlakem a je platný nejdéle tři měsíce. Průjezd na základě FRTD nesmí trvat déle než šest hodin.
- 11.1.4 FTD/FRTD mají stejnou platnost jako vízum a musí je udělit konzulární úřady na jednotném formuláři v souladu s nařízením Rady (ES) č. 693/2003⁸⁵ a nařízením Rady (ES) č. 694/2003⁸⁶. Nelze je udělit na hranici.

*** Právní základ:**

- [nařízení Rady \(ES\) č. 693/2003 ze dne 14. dubna 2003 o zavedení dokladu k usnadnění průjezdu \(FTD\) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici \(FRTD\) a o změně Společné konzulární instrukce a Společné příručky](#)
- [nařízení Rady \(ES\) č. 694/2003 ze dne 14. dubna 2003 o jednotném vzoru dokladu k usnadnění průjezdu \(FTD\) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici \(FRTD\) stanovených nařízením \(ES\) č. 693/2003](#)

11.2 Průjezd přes území států Schengenu, které dosud neprovádějí schengenské *acquis* v plném rozsahu⁸⁷

⁸⁵ Nařízení Rady (ES) č. 693/2003 ze dne 14. dubna 2003 o zavedení dokladu k usnadnění průjezdu (FTD) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD) a o změně Společné konzulární instrukce a Společné příručky (Úř. věst. L 099, 17.4.2003, s. 8).

⁸⁶ Nařízení Rady (ES) č. 694/2003 ze dne 14. dubna 2003 o jednotném vzoru dokladu k usnadnění průjezdu (FTD) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD) stanovených nařízením (ES) č. 693/2003 (Úř. věst. L 099, 17.4.2003, s. 15).

11.2.1 Než se Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko připojí k prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, mohou uznávat: víza platná pro dva nebo více vstupů, dlouhodobá víza a povolení k pobytu udělená státem Schengenu

jako doklady rovnocenné národním vízům za účelem průjezdu přes jejich území nebo zamýšlených pobytů na jejich území, jejichž délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů.

11.2.2 Držitelé dokladů uvedených v bodě 11.2.1 musí být podrobeni běžným kontrolním postupům (bod 1 tohoto oddílu).

*** Právní základ:**

– [rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 565/2014/EU ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých dokladů Bulharskem, Chorvatskem, Kypr a Rumunskem za rovnocenné jejich národním vízům za účelem průjezdu přes jejich území nebo zamýšlených pobytů na jejich území, jejichž doba trvání během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů, a kterým se zrušují rozhodnutí č. 895/2006/ES a č. 582/2008/ES](#)

12. **ŽADATELÉ O AZYL / ŽADATELÉ O MEZINÁRODNÍ OCHRANU⁸⁸**

*** Obecné zásady:**

Všechny žádosti o mezinárodní ochranu, včetně žádostí podaných na hranici, musí členské státy EU posoudit a určit, zda jsou přípustné anebo zda je žadatel způsobilý pro přiznání postavení uprchlíka podle Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967, nebo pro udělení statusu podpůrné ochrany na základě kritérií stanovených ve směrnici 2011/95/EU.

Členský stát EU odpovědný za posouzení žádosti se určí v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady⁸⁹ (EU) č. 604/2013 (nařízení Dublin III).

⁸⁷ Tento bod se vztahuje pouze na Bulharsko, Chorvatsko, Kypr a Rumunsko.

⁸⁸ Tento bod se vztahuje na Dánsko, Irsko, Norsko, Island, Lichtenštejnsko a Švýcarsko, pokud jde o určení členského státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl a Eurodac.

Tento bod se vztahuje na Irsko, pokud jde o směrnici 2005/85/ES.

Postup musí být v souladu se [směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU⁹⁰](#).

- 12.1 Státní příslušník třetí země se musí považovat za žadatele o azyl / mezinárodní ochranu, jestliže jakýmkoli způsobem vyjádří obavy z pronásledování nebo vážné újmy, pokud se vrátí do země svého původu nebo dřívějšího obvyklého bydliště.

Přání požádat o mezinárodní ochranu nemusí být vysloveno konkrétní formou. Není nutné použít výslovně slovo „azyl“; definujícím prvkem je vyjádření obavy z toho, co se může stát po návratu. V případě pochybností ohledně toho, zda lze určité prohlášení považovat za přání požádat o azyl nebo o jinou formu mezinárodní ochrany, musí příslušníci pohraniční stráže konzultovat vnitrostátní orgány odpovědné za posuzování žádostí o mezinárodní ochranu.

- 12.2 Všichni státní příslušníci třetích zemí, kteří na hranici (včetně teritoriálních vod a letištních a přístavních tranzitních prostor) vysloví přání požádat o azyl / mezinárodní ochranu, musí mít možnost podat žádost co nejdříve. Za tímto účelem musí příslušníci pohraniční stráže informovat žadatele v jazyce, o němž lze důvodně předpokládat, že mu rozumí, o průběhu řízení (jak a kde podat žádost), jakož i o jejich právech a povinnostech, včetně možných důsledků nesplnění jejich povinností a nespolupráce s příslušníky pohraniční stráže.

Aby se předešlo nedorozumění a aby se zajistilo, že žadatelé o mezinárodní ochranu jsou náležitě informováni o svých právech a povinnostech i o příslušném postupu v případě, že neovládají dostatečně jazyk, jímž se hovoří v dotčeném členském státě EU, je potřeba využít služeb tlumočnicka.

- 12.3 Příslušné vnitrostátní orgány určené každým členským státem EU za účelem posuzování žádostí o mezinárodní ochranu musí být informovány o tom, že byla podána žádost o mezinárodní ochranu.

⁸⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31).

⁹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60).

Příslušník pohraniční stráže nesmí bez předchozí konzultace s příslušným vnitrostátním orgánem odpovědným za posuzování žádostí o mezinárodní ochranu rozhodnout o návratu žadatele.

- 12.4 Všem žadatelům o azyl starším čtrnácti let musí být sejmuty otisky všech prstů v souladu s vnitrostátními právními předpisy daného členského státu EU a zaslány do ústředního systému Eurodac, aby bylo možné provést kontroly v systému Eurodac.

*** Právní základ:**

- [Ženevská úmluva ze dne 28. července 1951](#) a [Newyorský protokol](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení \(EU\) č. 604/2013 kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení \(EU\) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států](#)
- [prováděcí nařízení Komise \(EU\) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení \(ES\) č. 1560/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady \(ES\) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států](#)
- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany](#)

- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany](#)
- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu](#)
- [Listina základních práv Evropské unie, zejména článek 4 \(zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu\), článek 18 \(právo na azyl\) a článek 19 \(ochrana v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání\)](#)

13. EVIDOVÁNÍ INFORMACÍ NA HRANICI

Na všech hraničních přechodech se musí ručně nebo elektronicky evidovat veškeré služební informace a všechny další obzvláště důležité informace. K informacím, které je nutno zaevidovat, patří zejména:

- jména příslušníků pohraniční stráže odpovědných místně za hraniční kontroly a jména dalších úředníků v jednotlivých týmech,
- případné zmírnění hraničních kontrol osob,
- vydávání víz a dokladů na hranici namísto cestovních pasů a víz,
- zadržené osoby a žaloby (trestné činy a porušení správních předpisů),
- osoby, jimž byl odepřen vstup (důvody k odepření vstupu a státní příslušnost),
- bezpečnostní kódy na vstupních a výstupních razítkách, totožnost příslušníků pohraniční stráže, kterým je v dané době nebo směně určité razítko přiděleno, a informace ohledně ztracených nebo odcizených razítek,
- stížnosti osob podrobených kontrole,
- jiná obzvláště důležitá policejní nebo soudní opatření,
- zvláštní události.

14. SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI ÚTVARY

Příslušníci pohraniční stráže musí úzce spolupracovat se všemi státními orgány působícími na hranicích, například celními orgány nebo jinými útvary příslušnými pro záležitosti týkající se bezpečnosti zboží nebo útvary odpovědnými za bezpečnost dopravy.

15. OZNAČOVÁNÍ PADĚLANÝCH DOKLADŮ

Pokud příslušník pohraniční stráže při provádění hraničních kontrol odhalí doklad, který je padělaný, odepře státnímu příslušníkovi třetí země vstup a označí doklad podle Schengenského hraničního kodexu (příloha V části A a B).

Příslušník pohraniční stráže by měl přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zabránil dalšímu použití padělaného dokladu. K dosažení tohoto cíle by měl zpravidla doklad zabavit.

Je-li nutné předat doklad příslušným orgánům (orgánům ochrany hranic nebo jiným orgánům) dotčené třetí země / země původu (přímo, prostřednictvím dopravních společností nebo diplomatickou cestou), měl by příslušník pohraniční stráže:

- doklad zneplatnit, a to děrováním nebo přestřížením, pokud možno ve strojově čitelné zóně,

nebo není-li to možné:

- označit doklad takto (pouze v případech, není-li doklad označen způsobem popsáním v prvním odstavci tohoto bodu):

1) papírový doklad

označit levý dolní roh poslední strany cestovního pasu, a pokud možno označit také stranu, na níž lze zjistit známky pozměnění nebo padělání, vepsáním písmene „F“ do malého trojúhelníku, a to červeným perem s tvrdým hrotem (není-li tato stránka plná, v takovém případě by se měly použít přilehlé stránky);

2) polymer

označit volné místo na samostatném dokladu z polymerového materiálu vepsáním písmene „F“ do malého trojúhelníku, a to pomocí UV inkoustového pera, pokud možno červeně;

nebo (pouze u zcela padělaných dokladů)

označit volné místo na samostatném padělaném dokladu z polymerového materiálu děrováním nebo přestřížením dokladu v oblasti, kde tím nebudou poškozeny osobní údaje a napodobeniny bezpečnostních prvků.

Ve zvláštním případě podvodů týkajících se dokladů, které se zdají být vydány jiným státem Schengenu, by měl být zabavený doklad vrácen tomuto státu, jakmile je ukončeno vnitrostátní řízení související se zabavením dokladu.

16. **OVĚŘENÍ PRAVOSTI ÚDAJŮ ULOŽENÝCH V BIOMETRICKÉM PASU**

Aby byly zajištěny účinné hraniční kontroly, měla by být při kontrole biometrických pasů ověřena pravost a neporušenost údajů uložených na mikročipu. Za účelem ověření, že údaje uložené na čipu byly zadány oprávněným orgánem a nebylo s nimi manipulováno, by měl být obsah čipu ověřen pasivní autentizací. Certifikát subjektu s právem podepisovat doklady (Document Signer) pro daný doklad je nutno ověřit na základě příslušného důvěryhodného certifikátu národní certifikační autority (CSCA) vystaveného vydávající zemí. K ověření pravosti čipu by se měla provést autentizace čipu, je-li tato funkce podporována.

17. **PLATNOST ZÁPISŮ PRO DĚTI V CESTOVNÍCH PASECH RODIČŮ**

Nařízení (ES) č. 2252/2004 stanoví, že od 26. června 2012 se na držitele cestovních pasů vydaných státem Schengenu vztahuje tento režim:

1. děti bez ohledu na svůj věk potřebují svůj vlastní cestovní pas;
2. děti nemohou cestovat pouze na základě zápisu v cestovních pasech jejich rodičů;
3. cestovní pasy rodičů zůstávají pro rodiče platné po 26. červnu 2012 i v případě, že obsahují zápis týkající se jmen jejich dětí.

Tato ustanovení neplatí pro Irsko. Neplatí rovněž pro cestovní pasy vydané třetími zeměmi, které nejsou zeměmi přidruženými k Schengenu.

Ustanovení směrnice 2004/38/ES se použijí při cestování rodin z EU/EHP z jednoho členského státu EU/EHP do druhého, při průjezdu členským státem EU/EHP (při odjezdu do třetí země nebo při návratu ze třetí země) a při návratu ze třetí země do jiného členského státu EU/EHP, než je stát, jehož jsou státními příslušníky.

V souladu s čl. 5 odst. 4 směrnice 2004/38/ES⁹¹ by neexistence individuálního cestovního pasu pro děti, které jsou zapsány v pase svých rodičů, neměla automaticky vést k odepření možnosti opustit území státu Schengenu nebo k odepření vstupu na toto území. Neexistují-li důvodné pochybnosti o totožnosti a státní příslušnosti dětí zapsaných v cestovních pasech rodičů, mělo by se předložení pasu rodiče v zásadě považovat za důkaz toho, že se na dotyčné děti jako na občany EU vztahuje právo na volný pohyb podle práva Unie.

Právo občanů EU, bez ohledu na jejich věk, svobodně se pohybovat a pobývat na území EU by však nemělo být využito k obcházení nařízení (ES) č. 2252/2004, zejména v případě, existuje-li důvodné podezření, že dítě mohlo být protiprávně odebráno z péče osoby nebo osob, kterým bylo zákonně svěřeno do péče.

ODDÍL II Pozemní hranice

1. KONTROLY V SILNIČNÍ DOPRAVĚ

- 1.1 Velitel pohraniční stráže na hraničním přechodu musí zajistit provádění účinných kontrol osob a dokladů a zároveň i bezpečnost a plynulost silničního provozu. Za tímto účelem by měla být v případě potřeby zavedena technická zlepšení s cílem zkrátit dobu odezvy při nahlížení do příslušných databází. Případně by se měla zlepšit technická infrastruktura hraničních přechodů, včetně většího využívání čteček pasů a mobilních terminálů.
- 1.2 Je-li to možné, měly by být zavedeny oddělené pruhy pro osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie a ostatní státní příslušníky třetích zemí v souladu s obecnými pravidly pro oddělení pruhů.
- 1.3 Kontroly by měli podle možností provádět dva příslušníci pohraniční stráže.

⁹¹ Ustanovení čl. 5 odst. 4 směrnice 2004/38/ES: Nemá-li občan Unie nebo rodinný příslušník, který není státním příslušníkem žádného členského státu, potřebné cestovní doklady, případně nezbytná víza, poskytne mu dotyčný členský stát před jeho vrácením veškeré vhodné možnosti, aby potřebné doklady v přiměřené lhůtě získal nebo mu byly dodány, nebo aby doložil či jinak prokázal, že se na něj vztahuje právo volného pohybu a pobytu.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(články 8 a 10 a příloha VI\)](#)

*** Osvědčené postupy:**

• Dopravní prostředky by měly být prohledány v případě, že:

- a) existuje důvodné podezření, že uvnitř vozidla jsou ukryty osoby, drogy, výbušné materiály nebo zbraně;
- b) existuje důvodné podezření, že se řidič vozidla nebo cestující dopustili trestného činu nebo porušení správních předpisů;
- c) předložené doklady o vozidle jsou neúplné nebo nesprávné.

Na tyto prohlídky se v každém případě vztahují vnitrostátní právní předpisy dotčeného státu Schengenu.

• Pro namátkové kontroly k odhalení výbušných materiálů, drog a ukrytých osob by se měli použít cvičení psi.

Kontroly soukromých vozidel:

• Kontroly osob cestujících v soukromých vozidlech by měly probíhat pokud možno následovně:

- a) řidič a cestující mohou během kontroly zůstat uvnitř vozidla;
- b) příslušník pohraniční stráže zkontroluje doklady a porovná je s osobami, které hodlají překročit hranici;
- c) druhý příslušník pohraniční stráže mezitím sleduje osoby ve vozidle a chrání příslušníka provádějícího kontrolu.

• Existuje-li podezření, že cestovní doklad, řidičský průkaz, doklad o pojištění nebo doklad o registraci vozidla byly padělány, měli by všichni cestující z vozidla vystoupit. Vozidlo by mělo být důkladně prohledáno. Tyto činnosti by se měly provádět v rámci kontrol ve druhé linii.

Kontroly autobusů:

• Kontroly osob cestujících autobusem lze podle okolností provádět v terminálu pro

cestující nebo uvnitř autobusu. Provádí-li se kontrola uvnitř autobusu, je třeba přijmout pokud možno tato opatření:

- a) kontrola dokladů by měla začít kontrolou u řidiče autobusu, a jedná-li se o organizovaný zájezd, u vedoucího skupiny;
- b) v případě pochybností o cestovním dokladu nebo o účelu cesty, nebo nasvědčuje-li něco tomu, že některá osoba může představovat hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost nebo veřejné zdraví států Schengenu, měla by být tato osoba požádána, aby vystoupila z autobusu, a měla by být podrobena důkladné kontrole ve druhé linii; druhý příslušník pohraniční stráže mezitím sleduje osoby uvnitř autobusu a chrání příslušníka provádějícího kontrolu.

● V případě hustého provozu by měli být jako první zkontrolováni cestující autobusů pravidelných místních linek, pokud to situace na místě umožňuje.

Během kontroly cestovních dokladů uvnitř autobusu by příslušníci pohraniční stráže měli používat přenosná elektronická zařízení, zejména pro vyhledávání v SIS.

Kontroly nákladních vozidel:

Kontroly nákladních vozidel by měly probíhat níže uvedeným způsobem a v úzké spolupráci s příslušnými celními orgány.

- a) Je-li to možné, měl by být pro nákladní vozidla vyhrazen zvláštní pruh, kde:
 - lze pohodlně prohledat nákladní vozidlo a jeho obsah,
 - lze použít cvičené psy, aniž by byli rušeni,
 - lze použít technické vybavení pro prohledávání (tj. rentgenová zařízení a detektory oxidu uhličitého).
- b) Během kontrol nákladních vozidel by měl příslušník pohraniční stráže věnovat zvláštní pozornost nákladním vozidlům s kontejnery, v nichž by mohly být ukryty kradené automobily, osoby, které jsou obětmi obchodování s lidmi, nebo nebezpečné materiály. Všechny doklady týkající se obsahu by měly být pečlivě zkontrolovány.
- c) Důkladně by měla být prohledána všechna nákladní vozidla:
 - s porušenou celní závěrou,
 - se zničenou nebo sešitou plachtou,
 - u nichž existuje podezření, že by uvnitř mohly být ukryty osoby, drogy, nebezpečné

nebo výbušné materiály.

• Je možno provést také následující dodatečné kontroly:

- a) silniční kontrolu, včetně dodržování předpisů v sociální oblasti (například technická způsobilost vozidla, pracovní doba a doba odpočinku řidiče, pojištění řidiče);
- b) kontrolu přepravy zboží po silnici (soulad přepravovaného zboží a dokladů);
- c) kontrolu přítomnosti radioaktivního a nebezpečného zboží.

Všechny tyto dodatečné kontroly se provádějí podle právních předpisů Unie a vnitrostátních předpisů jednotlivých států Schengenu.

- 1.4 Státy Schengenu mohou uzavírat nebo ponechat v platnosti dvoustranné dohody se sousedními třetími zeměmi týkající se zřízení společných hraničních přechodů, na kterých příslušníci jejich pohraniční stráže a příslušníci pohraniční stráže třetí země provádějí v souladu se svým vnitrostátním právem vstupní a výstupní kontroly na území druhé smluvní strany. Tyto společné hraniční přechody mohou být umístěny buď na území státu Schengenu, nebo na území třetí země.

2. KONTROLY V ŽELEZNIČNÍ DOPRAVĚ

- 2.1 Příslušník pohraniční stráže velící na železničním hraničním přechodu by měl v zájmu zajištění účinných hraničních kontrol shromáždit informace o vlakových jízdách a předpokládaném počtu cestujících v železniční dopravě.
- 2.2 Kontroly na hranicích, na něž se vztahují ustanovení o vnějších hranicích, lze provádět jedním ze tří způsobů:
- a) na prvním nádraží příjezdu nebo na posledním nádraží odjezdu;
 - b) ve vlaku během přepravy mezi posledním nádražím odjezdu a prvním nádražím příjezdu, bez ohledu na směr jízdy.
- 2.3 Hraniční kontrola zahrnuje kontrolu:
- a) vlakové čety;
 - b) osob cestujících do zahraničí;
 - c) cestujících přijíždějících ze zahraničí, kteří nebyli dříve zkontrolováni;

- d) vnějšku vlaku.
- 2.4 Hraniční kontrolu cestujících vysokorychlostních vlaků lze provádět jedním z těchto způsobů:
- a) na nádražích, kde osoby nastupují do vlaku;
 - b) na nádražích na území států Schengenu, kde osoby vystupují;
 - c) ve vlaku během přepravy mezi stanicemi za předpokladu, že osoby zůstávají ve vlaku.
- 2.5 Co se týká vysokorychlostních vlaků ze zemí mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích, které několikrát staví na území států Schengenu a železniční dopravce může nechat do takového vlaku přistoupit cestující výhradně pro zbývající část cesty v rámci prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, musí být takoví cestující podrobeni vstupní kontrole buď ve vlaku, nebo na cílovém nádraží, ledaže jsou kontroly provedeny ve stanici, ve které tyto osoby nastoupily do vlaku.
- V tomto případě musí být osoby, které chtějí použít vlak výhradně pro zbývající část cesty, před odjezdem vlaku jednoznačně informovány o tom, že budou podrobeny vstupním kontrolám během cesty nebo na cílovém nádraží.
- Při cestě opačným směrem musí být osoby ve vlaku podrobeny výstupním kontrolám na základě obdobné úpravy.
- 2.6 Příslušník pohraniční stráže může provést prohlídku dutin vagónů s cílem zajistit, že se v nich neukrývají osoby nebo předměty podléhající hraničním kontrolám. Příslušníci pohraniční stráže vždy provedou důkladnou prohlídku vlaku, pokud existuje podezření na ukryté výbušné materiály nebo drogy.
- 2.7 Existují-li důvody se domnívat, že se ve vlaku ukrývají osoby, které byly nahlášeny nebo které jsou podezřelé ze spáchání trestného činu, anebo státní příslušníci třetí země, kteří mají v úmyslu nezákonný vstup, pohraniční stráž, pokud nemůže jednat v souladu se svými vnitrostátními předpisy, uvědomí orgány států Schengenu, na jejichž území vlak směřuje nebo jejichž územím projíždí.

*** Právní základ:**

*** Osvědčené postupy:**

- Při provádění kontroly na nástupišti na prvním nádraží příjezdu nebo posledním nádraží odjezdu by měl být vlak hlídán, aby se zabránilo tomu, že se jednotlivci vyhnou hraniční kontrole. Příslušníci provádějící kontrolu a příslušníci hlídající vlak by měli být neustále v kontaktu.
- Během kontrol cestujících ve vlaku by cestujícím nemělo být povoleno přemísťování ve vlaku.
- Kontrola nákladního vlaku by měla spočívat v kontrole dokladů vlakové čety a prohlídky vagónů.
- Během hraniční kontroly osobních a nákladních vlaků by měl příslušník pohraniční stráže věnovat zvláštní pozornost cestujícím a předmětům, u nichž existuje nebezpečí přepravy výbušných materiálů. K řádnému plnění této povinnosti by měli být použiti cvičení psi.
- Hraniční kontrola ve vlaku by měla být dokončena před dohodnutou železniční stanicí.
- Kontrolní opatření by zpravidla neměla vést ke zdržení plánovaného odjezdu vlaků. Dojde-li nicméně ke zpoždění, měl by být co nejdříve informován přednosta stanice.

3. **MALÝ POHRANIČNÍ STYK**

- 3.1 Státy Schengenu mohou uzavírat dvoustranné dohody se sousedními třetími zeměmi za účelem zavedení usnadněného režimu „malého pohraničního styku“ pro obyvatele pohraničních oblastí. Tento režim se vztahuje na státní příslušníky třetí země s bydlištěm v pohraniční oblasti (maximálně do 50 km) třetí země sousedící se státem Schengenu, kteří v této oblasti bydlí zpravidla nejméně jeden rok (ve [dvoustranných dohodách](#) mohou být stanoveny výjimky) a mají legitimní důvody (rodinné svazky, hospodářské, společenské nebo kulturní motivy) k velmi častému překračování hranice. V rámci tohoto režimu je obyvatelům pohraničních oblastí povoleno překročit hranici pouze za účelem pobytu v pohraniční oblasti státu Schengenu, přičemž délka nepřetržitého pobytu nepřesáhne tři měsíce.
- 3.2 Dvoustranné dohody mohou stanovit:
- a) zřízení zvláštních hraničních přechodů vyhrazených pro obyvatele pohraniční oblasti;
 - b) vymezení zvláštních pruhů na hraničních přechodech vyhrazených pro obyvatele pohraniční oblasti;
 - c) ve výjimečných případech odůvodněných místními okolnostmi povolení překročit hranice mimo hraniční přechody a stanovené hodiny, které je uděleno obyvatelům pohraniční oblasti. To se týká například situací, kdy zemědělec musí často překračovat hranici, aby pracoval na svém poli, nebo kdy je město rozděleno hranicí. V těchto případech by v povolení pro malý pohraniční styk mělo být uvedeno místo, kde lze hranici překročit (viz bod 5.5 oddíl I).
- 3.3 Obyvatelé pohraniční oblasti, kteří překračují hranici podle písmen a) a b) a kteří jsou příslušníkům pohraniční stráže dobře známi z důvodu častého překračování hranice, mohou být obvykle podrobeni pouze namátkovým kontrolám. Bez předchozího varování a v nepravidelných intervalech však musí být u těchto osob občas prováděny důkladné kontroly.
- 3.4 Jestliže dvoustranná dohoda se třetí zemí umožňuje usnadnění postupu podle bodu 3.2 písm. c) (tj. možnost překročit hranice mimo povolené hraniční přechody), musí dotčený stát Schengenu provádět namátkové kontroly a zajistit pravidelnou ostrahu hranic, aby zabránil nepovolenému překročení hranice.

- 3.5 Další podrobnosti o kontrolách, které se mají provádět u obyvatel pohraničních oblastí využívajících režim malého pohraničního styku, jsou uvedeny v [bodě 5.5 oddílu I.](#)

*** Právní základ:**

- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 1931/2006 ze dne 20. prosince 2006, kterým se stanoví pravidla pro malý pohraniční styk na vnějších pozemních hranicích členských států a mění Schengenská úmluva](#)
- [dvoustranné dohody o malém pohraničním styku](#)

ODDÍL III Vzdušné hranice

1. KONTROLY NA LETIŠTI

- 1.1 K zajištění účinných hraničních kontrol na letišti musí příslušníci pohraniční stráže shromáždit všechny nezbytné informace o letových řádech, aby bylo možno nasadit dostatečný počet zaměstnanců v souladu s tokem cestujících, přičemž je třeba vzít v úvahu, že by přednost měli mít příchozí cestující.

Měla by se zlepšit technická infrastruktura hraničních přechodů, včetně většího využívání čtečky pasů, elektronických bran a mobilních terminálů.

V případě potřeby by se měla zavést technická zlepšení ke zkrácení doby odezvy při nahlížení do příslušných databází.

- 1.2 Je třeba zavést vhodnou infrastrukturu k oddělení vnitřních letů (letů mezi letišti nacházejícími se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích) od vnějších letů a k zabránění neoprávněnému pohybu osob a/nebo dokladů mezi těmito prostory.
- 1.3 Hraniční kontroly budou obvykle prováděny na povoleném hraničním přechodu na letišti; vyskytne-li se však riziko týkající se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví, může být hraniční kontrola provedena na palubě letadla nebo u výstupu k letadlu.

- 1.4 Přístup do mezinárodního tranzitního prostoru musí být kontrolován; kontroly se obvykle v tranzitním prostoru neprovádějí, nejsou-li odůvodněny na základě hodnocení rizika týkajícího se nedovoleného přistěhovalectví nebo vnitřní bezpečnosti.

*** Osvědčené postupy:**

- Kontroly členů posádky by se měly provádět před kontrolami cestujících, a to na zvláštním místě.
- Je-li to možné, měl by se vytvořit zvláštní prostor pro hraniční kontroly ve druhé linii.
- Je-li to možné, měl by být vyhrazen zvláštní pruh pro diplomaty a cestující s omezenou schopností pohybu a orientace.
- Všechny části letiště by měly být pod přísným dohledem, a to prostřednictvím monitorování a střežení prostoru, kde se cestující odbavují, v oblasti pasové kontroly a v tranzitním prostoru. Z bezpečnostních důvodů by všechna opuštěná zavazadla nebo jiné podezřelá opuštěná předměty měly být neprodleně oznámeny bezpečnostním orgánům.

- 1.5 Místo, kde se provádějí hraniční kontroly, se musí určit následujícím postupem:

- a) Cestující na letu z letiště nacházejícího se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích do státu Schengenu musí být podrobeni vstupní kontrole na letišti příletu tohoto letu. Cestující z letu v rámci prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, kteří nastupují na let mimo tento prostor (transferoví cestující), musí být podrobeni výstupní kontrole na letišti odletu uvedeného druhého letu.

*** Příklady:**

- Let z Brazílie do Lisabonu se spojením z Lisabonu do Paříže, vstupní kontrola je v Lisabonu.
- Let z Paříže do Lisabonu s přestupem do Brazílie, výstupní kontrola je v Lisabonu.

- b) U letů z letiště nebo na letiště nacházející se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích bez transferových cestujících a u letů s více než jedním mezipřistáním na letištích nacházejících se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích bez přestupu do jiného letadla:

- i) Cestující na letech z letiště nebo na letiště nacházející se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích, bez předchozího nebo následného přestupu na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, musí být podrobeni vstupní kontrole na vstupním letišti a výstupní kontrole na výstupním letišti.

*** Příklady:**

- Let z New Yorku do Berlína, vstupní kontrola je v Berlíně.
- Let z Berlína do New Yorku, výstupní kontrola je v Berlíně.

- ii) Cestující na letech z letiště nebo na letiště nacházející se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích s více než jedním mezipřistáním na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích a bez přestupu do jiného letadla (tranzitní cestující), za předpokladu, že do letadla nemohou přistoupit cestující pro úsek cesty nacházející se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, musí být podrobeni vstupní kontrole na letišti příletu a výstupní kontrole na letišti odletu.

*** Příklady:**

- Let Peking-Helsinky-Frankfurt-Paříž s mezipřistáním v Helsinkách a ve Frankfurtu pouze pro vystupující cestující (nástup do letadla na zbývajícím úseku letu je zakázán), vstupní kontroly jsou prováděny u cestujících, kteří vystupují z letadla v Helsinkách, Frankfurtu resp. Paříži.
- Let Paříž-Frankfurt-Helsinky-Peking s mezipřistáním ve Frankfurtu a Helsinkách pouze pro nástup cestujících (výstup z letadla je zakázán). Výstupní kontroly jsou prováděny v Paříži, Frankfurtu a Helsinkách.
- Let Sofie-Helsinky-Frankfurt-Paříž s mezipřistáním v Helsinkách a ve Frankfurtu pouze pro vystupující cestující (nástup do letadla na zbývajícím úseku letu je zakázán), vstupní kontroly jsou prováděny u cestujících, kteří vystupují z letadla v Helsinkách, Frankfurtu resp. Paříži.
- Let Paříž-Frankfurt-Helsinky-Sofie, mezipřistání ve Frankfurtu a Helsinkách pouze pro nástup cestujících (výstup z letadla je zakázán). Výstupní kontroly jsou prováděny v Paříži, Frankfurtu a Helsinkách.

- iii) Pokud může letecká společnost v případě letů z letiště nacházejícího se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích s více než jedním mezipřistáním v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích přepravovat cestující pouze na zbývající úsek letu v rámci tohoto území, musí být cestující podrobeni výstupní kontrole na letišti odletu a vstupní kontrole na letišti příletu. Kontroly cestujících, kteří jsou během těchto mezipřistání již na palubě letadla a nepřistoupili v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, musí být provedeny v souladu s písm. b) bodem ii). Nachází-li se cílová země mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích, musí se na tuto kategorii letu vztahovat opačný postup.

*** Příklady:**

– Let New York-Paříž-Frankfurt-Řím s povoleným nástupem na palubu při mezipřistání v Paříži a ve Frankfurtu. Vstupní kontroly cestujících přistávajících v Paříži, Frankfurtu (včetně osob, které na palubu letadla nastoupily v Paříži) a v Římě (včetně osob, které na palubu letadla nastoupily v Paříži a ve Frankfurtu).

– Let Hamburk-Brusel-Paříž-Káhira, s povoleným mezipřistáním v Bruselu a v Paříži. Výstupní kontroly se provádějí v Hamburku, Bruselu a Paříži.

- 1.6 Pokud musí letadlo v případě zásahu *vyšší moci* nebo hrozícího nebezpečí přistát na nejbližší přistávací ploše, která není hraničním přechodem, může toto letadlo pokračovat v letu po obdržení povolení od příslušníků pohraniční stráže, a co se týká celních kontrol, od celních orgánů. Pokud musí letadlo v případě zásahu *vyšší moci* nebo hrozícího nebezpečí přistát na letišti, které je hraničním přechodem, doporučuje se postupovat následujícím způsobem:

*** Příklady:**

1. Let pocházející ze třetí země s cílem ve třetí zemi, který má nouzové mezipřistání v oblasti bez kontroly na vnitřních hranicích:

Pokud se cestující zdržují v tranzitním prostoru, nevstupují do oblasti bez kontroly na vnitřních hranicích, a proto nejsou žádné hraniční kontroly nutné.

Pokud cestující překročí hranici, například proto, že neexistuje tranzitní prostor, je nutná hraniční kontrola a cestující by měli v případě potřeby dostat vízum podle článku 35

vízového kodexu a měli by být zaregistrováni do systému EES / mělo by jim být vyznačeno razítko do pasu. Pokud v popsaném nepředvídatelném případě není možné udělit vízum (nebo v budoucnu povolení ze systému ETIAS) na hranici, měla by být jako krajní opatření použita výjimka podle čl. 6 odst. 5 písm. c) Schengenského hraničního kodexu.

2. Let pocházející z oblasti bez kontrol na vnitřních hranicích s cílem ve třetí zemi, který má nouzové mezipřistání v oblasti bez kontroly na vnitřních hranicích:

Pokud se cestující zdržují v tranzitním prostoru, nevstupují (znovu) do oblasti bez kontroly na vnitřních hranicích, a proto nejsou žádné hraniční kontroly nutné.

Pokud tranzitní prostor neexistuje, je důležité, aby cestující neopustili prostor bez kontrol na vnitřních hranicích. Výstupní razítko by proto mělo být zneplatněno a před nástupem do nového letadla by měla být provedena další výstupní kontrola. Je třeba věnovat pozornost tomu, aby cestující nebyl zaevidován jako osoba, která překročila povolenou délku pobytu, protože to není jeho vinou. (*Poznámka:* V rámci systému EES by se použila obdobná logika a obdobná ustanovení a výstupní záznam by musel být zneplatněn/opraven za použití čl. 35 odst. 1, 2 a 3 nařízení (EU) 2017/2226).

3. Let pocházející ze třetí země s cílem v oblasti bez kontroly vnitřních hranic, který v této oblasti nouzově přerušil let:

Pokud se cestující zdržují v tranzitním prostoru, nevstupují do oblasti bez kontroly na vnitřních hranicích, a proto nejsou žádné hraniční kontroly nutné.

Pokud cestující hranici překročí, například proto, že neexistuje tranzitní prostor, je třeba provést hraniční kontroly obvyklé pro vstup do oblasti bez kontroly na vnitřních hranicích, protože se změnilo pouze místo vstupu cestujících.

*** Osvědčené postupy:**

- Po přistání letadla by měl příslušník pohraniční stráže přijít na parkovací místo letadla před vystoupením cestujících:

– pokud byl na palubě letadla spáchán trestný čin,

- je-li ohrožena vnitřní bezpečnost,
 - existuje-li riziko nelegální migrace,
 - pokud jsou na palubě letadla osoby vyhoštěné z jiných zemí,
 - aby v případě potřeby získal veškeré nezbytné informace od posádky.
- Všichni cestující, kterým byl odepřen vstup, by měli být od ostatních cestujících odděleni. Pokud nemohou být okamžitě přepraveni do místa nástupu do letadla, měli by do odletu zůstat v odděleném prostoru pod dohledem příslušníků pohraniční stráže.
 - Osoby, které spáchaly trestný čin nebo se dopustily přestupku, by měly být přepraveny přímo z letadla na zvlášť určené místo a předány příslušným orgánům.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)

1.7 Případně by se měla zlepšit technická infrastruktura hraničních přechodů, včetně většího využívání čtečky pasů, elektronických bran a mobilních terminálů.

V případě potřeby by se měla zavést technická zlepšení ke zkrácení doby odezvy při nahlížení do příslušných databází.

1.8 Měly by být pravidelněji používány předběžné informace o cestujících, které shromažďují a předávají letečtí dopravci v souladu se směrnicí 2004/82/ES a které umožňují účinnější kontroly všech cestujících (včetně občanů EU) u příletů překračujících vnější hranice. Úkolem vnitrostátních orgánů je určit, na kterých letech mimo státy Schengenu musí být předběžné informace o cestujících předány na základě stávajícího a aktuálního hodnocení rizik. Státy Schengenu mohou používat předběžné informace o cestujících rovněž pro účely vymáhání práva.

Na základě vnitrostátních právních předpisů mohou státy Schengenu požadovat, aby letečtí dopravci předávali předběžné informace o cestujících i pro lety mezi státy Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu, a státy, které je dosud v plném rozsahu neuplatňují.

2. KONTROLY NA LETIŠTÍCH BEZ MEZINÁRODNÍHO STATUTU

- 2.1 Je nutno zajistit, aby byly v souladu s obecnými pravidly kontrolovány také osoby na letištích, která nemají právní postavení mezinárodního letiště podle příslušného vnitrostátního práva (dále jen „letiště bez mezinárodního statutu“), přes která je však povoleno směřovat lety z letiště nebo na letiště nacházející se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích.
- 2.2 Není nezbytné přijímat na letištích bez mezinárodního statutu příslušná opatření k zajištění fyzického oddělení toků cestujících z vnitřních a jiných letů, aniž je dotčeno nařízení (ES) č. 300/2008, kterým se stanoví společná pravidla v oblasti bezpečnosti civilního letectví. Kromě toho není při malém objemu provozu zapotřebí stálé přítomnosti příslušníků pohraniční stráže, pokud existuje záruka, že potřební pracovníci mohou být nasazeni v krátkém čase.
- 2.3 Jestliže není na letišti bez mezinárodního statutu zajištěna stálá přítomnost příslušníků pohraniční stráže, musí ředitel takového letiště vhodným způsobem oznamovat příslušníkům pohraniční stráže přílety nebo odlety letadel z letiště nebo na letiště nacházející se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 300/2008 ze dne 11. března 2008 o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy a o zrušení nařízení \(ES\) č. 2320/2002 \(Text s významem pro EHP\)](#)

3. KONTROLY OSOB PŘI SOUKROMÝCH LETECH

- 3.1 Kapitán soukromého letadla letícího z letiště nebo na letiště nacházející se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích musí příslušníkům pohraniční stráže cílového státu Schengenu a případně státu Schengenu prvního vstupu před odletem předat obecné prohlášení, které obsahuje mimo jiné i letový plán v souladu s přílohou 2 Úmluvy o mezinárodním civilním letectví, jakož i informace o totožnosti cestujících.
- 3.2 Jestliže soukromé lety ze zemí mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích směřující do státu v tomto prostoru uskuteční mezipřistání na území jiných států v rámci prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, musí příslušné orgány státu vstupu do

tohoto prostoru provést hraniční kontroly a opatřit obecné prohlášení otiskem vstupního razítka.

- 3.3 Jestliže není jisté, zda je začátek letu výhradně v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nebo zda let směřuje pouze do tohoto prostoru bez mezipřistání mimo tento prostor, musí příslušné orgány vykonat kontrolu osob na letištích a letištích bez mezinárodního statutu v souladu s obecnými pravidly.
- 3.4 Opatření pro vstup a výstup kluzáků, ultralehkých letadel, vrtulníků, malých letadel schopných letu pouze na krátké vzdálenosti a vzducholodí jsou stanovena vnitrostátními právními předpisy, případně dvoustrannými dohodami.

*** Právní základ:**

- [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)
- [úmluva ICAO](#)

ODDÍL IV Námořní hranice

1. OBECNÉ POSTUPY PŘI KONTROLÁCH V NÁMOŘNÍ DOPRAVĚ

- 1.1 Velitel pohraniční stráže na hraničním přechodu musí zajistit provádění účinných kontrol cestujících a posádek lodí. Kontroly budou založeny na analýze rizik představující neustálou a úplnou ostrahu námořního prostoru.
- 1.2 Kontroly lodí se musí provádět v přístavu příjezdu nebo odjezdu, anebo v prostoru vyhrazeném pro tento účel, který se nachází v bezprostřední blízkosti plavidla, nebo na palubě lodi v teritoriálních vodách, definovaných Úmluvou Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS). V souladu s dohodami uzavřenými v této věci však lze kontroly provádět také během plavby nebo při příjezdu lodi do prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích nebo odjezdu lodí z tohoto prostoru.

U osob, které zůstávají na palubě, by se systematické hraniční kontroly neměly provádět. Prohlídka lodí a kontroly osob na palubě by se však provést měly, je-li to odůvodněné na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví.

- 1.3 Velitel loď, zástupce loď nebo jiná, řádně oprávněná osoba musí sestavit seznam posádky a všech cestujících na palubě, který obsahuje informace vyžadované ve formulářích 5 (seznam posádky) a 6 (seznam cestujících) Úmluvy o usnadnění mezinárodní námořní dopravy (úmluva FAL) a případně také čísla víz nebo povolení k pobytu.

Mezi posádku patří všechny osoby skutečně zaměstnané za účelem výkonu pracovních nebo služebních povinností na palubě lodi během cesty, které jsou uvedeny na seznamu posádky.

- 1.4 Seznam nebo seznamy uvedené v bodě 1.3 musí být neprodleně předány příslušníkům pohraniční strážě či jiným orgánům, a to nejpozději dvacet čtyři hodin před příplutím do přístavu nebo nejpozději v době, kdy loď opouští předchozí přístav, pokud doba plavby trvá méně než dvacet čtyři hodin, nebo není-li přístav, kde se má loď zastavit, znám nebo je-li změněn v průběhu plavby, a to jakmile je tato informace dostupná.
- 1.5 Potvrzení o přijetí (podepsaná kopie seznamu (seznamů) nebo elektronické potvrzení o přijetí) musí být vráceno veliteli, který je musí na požádání předložit, když je loď v přístavu.
- 1.6 Jakékoli změny v seznamech posádky nebo cestujících musí velitel plavidla nebo zástupce majitele lodi neprodleně oznámit příslušníkům pohraniční strážě.
- 1.7 Velitel lodi je povinen pohraniční stráž informovat o černých pasažérech na palubě své lodi nejpozději dvacet čtyři hodin před příplutím do přístavu nebo nejpozději v době, kdy loď opouští předchozí přístav, pokud doba plavby trvá méně než dvacet čtyři hodin, nebo není-li přístav, kde se má loď zastavit, znám nebo je-li změněn v průběhu plavby, jakmile je tato informace dostupná. Za černé pasažéry nese odpovědnost velitel lodi.
- 1.8 Velitel lodi musí oznámit příslušníkům pohraniční strážě odplutí lodi. Není-li to možné, musí informovat příslušný plavební úřad a předat mu druhou kopii dříve vyplněného a podepsaného seznamu.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)

2. KONTROLY U VÝLETNÍCH LODÍ

- 2.1 Výletními loděmi jsou lodě, které sledují danou plavební trasu v souladu s předem určeným programem obsahujícím turistické činnosti v různých přístavech a které běžně nenabírají cestující ani nedovolují cestujícím vylodit se během cesty.
- 2.2 Velitel výletní lodě musí předat pohraniční strážci trasu a program výletní plavby, a to jakmile budou známy a nejpozději dvacet čtyři hodin před příplutím do přístavu nebo nejpozději v době, kdy loď opouští předchozí přístav, pokud doba plavby trvá méně než dvacet čtyři hodin, nebo není-li přístav, kde se má loď zastavit, znám nebo je-li změněn v průběhu plavby, a to jakmile je tato informace dostupná.
- 2.3 Jestliže trasa výletní lodi zahrnuje výlučně přístavy nacházející se na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, nesmějí se hraniční kontroly provádět a výletní loď může zajíždět do přístavů, které nejsou hraničními přechody. Kontroly posádky a cestujících na těchto lodích se však musí provést, pokud je to odůvodněno na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovaectví.
- 2.4 Jestliže trasa výletní lodi zahrnuje přístavy na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích i přístavy mimo tento prostor, musí se hraniční kontroly provádět takto:
- a) Připluje-li výletní loď z přístavu nacházejícího se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích a zastaví-li poprvé v přístavu nacházejícím se ve státu Schengenu, musí být posádka a cestující podrobena vstupním kontrolám na základě jmenových seznamů posádky a cestujících⁹².

*** Příklad:**

– výletní loď plující z Tunisu do Palerma.

Viz „doporučené postupy“ uvedené v bodě 2.7 tohoto oddílu.

Cestující vystupující na břeh se musí podrobit vstupním kontrolám podle obecných pravidel, pokud hodnocení rizika týkajícího se bezpečnosti a nedovoleného přistěhovaectví neukáže, že této kontroly není zapotřebí⁹³.

⁹² Jak je uvedeno v bodě 2.6 tohoto oddílu, kontroly na základě jmenovitých seznamů nebo jiné kontroly související s rizikem se liší od kontrol podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu a nevedou k opatřování razítkem nebo záznamům v EES.

⁹³ Například v případě organizovaných turistických výletů nebo jednodenních výletů během zastávky v přístavu, jak je vysvětleno v bodě 2.7.

- b) Připluje-li výletní loď z přístavu nacházejícího se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích a zastaví-li znovu v přístavu nacházejícím se v tomto prostoru, musí se posádka i cestující podrobit vstupním kontrolám na základě výše uvedených jmenných seznamů posádky a cestujících v rozsahu, v jakém byly tyto seznamy pozměněny od přistání výletní lodi v předchozím přístavu nacházejícím se na území státu Schengenu.

*** Příklad:**

– z Istanbulu do Atén, potom do Tunisu a pak do Barcelony.

Viz „doporučené postupy“ uvedené v bodě 2.7.

Cestující vystupující na břeh se musí podrobit vstupním kontrolám podle obecných pravidel, pokud hodnocení rizika týkajícího se bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví neukáže, že této kontroly není zapotřebí, například v případě turistických výletů nebo jednodenních výletů. Nedošlo-li ve jmenném seznamu k žádným změnám, není třeba ověřit totožnost jednotlivých cestujících podle cestovního dokladu. Cestující, kteří vystupují na břeh, musí mít nicméně svůj cestovní doklad po celou dobu s sebou a na požádání jej musí předložit příslušníkům pohraniční stráže.

- c) Připluje-li výletní loď z přístavu nacházejícího se na území bez kontrol na vnitřních hranicích a zastaví-li v takovémto přístavu, musí být cestující, kteří vystupují na břeh, podrobena vstupním kontrolám podle obecných pravidel, jestliže to vyžaduje hodnocení rizika týkajícího se bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví.

*** Příklad:**

– výletní loď, která původně připlula z Tunisu a poté zakotvila postupně v přístavech Palermo, Janov a Barcelona.

Viz „doporučené postupy“ uvedené v bodě 2.7.

- d) Odplouvá-li výletní loď z přístavu ve státě Schengenu do přístavu nacházejícího se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích, musí se posádka a cestující podrobit

výstupním kontrolám na základě jmenných seznamů posádky a cestujících. Vyžaduje-li to hodnocení rizika týkajícího se bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví, musí se cestující nastupující na palubu lodi podrobit výstupním kontrolám podle obecných pravidel⁹⁴.

*** Příklad:**

– výletní loď plující z Barcelony do Tunisu.

Viz „doporučené postupy“ uvedené v bodě 2.7.

- e) Odplouvá-li výletní loď z přístavu nacházejícího se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích do jiného přístavu v tomto prostoru, nesmějí se výstupní kontroly provádět. Kontroly posádky a cestujících na těchto lodích se však musí provést, pokud je to odůvodněno na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví⁹⁵.

*** Příklad:**

– výletní loď plující z Janova do Barcelony a poté pokračující mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích (například do Tunisu).

Viz „doporučené postupy“ uvedené v bodě 2.7.

- 2.5 Velitel výletní lodi nebo zástupce majitele lodi musí příslušné pohraniční strážci předat seznamy členů posádky a cestujících nejméně dvacet čtyři hodin před příjezdem do přístavu nebo nejpozději v době, kdy loď opouští předchozí přístav, pokud doba plavby trvá méně než dvacet čtyři hodin, nebo není-li přístav, kde se má loď zastavit, znám nebo je-li změněn v průběhu plavby, jakmile je tato informace dostupná. Potvrzení o přijetí (podepsaná kopie seznamu (seznamů) nebo elektronické potvrzení o přijetí) musí být vráceno veliteli, který je musí na požádání předložit, když je loď v přístavu.
- 2.6 V případech, kdy se příslušníci pohraniční stráže na základě hodnocení rizika týkajícího se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví rozhodnou, že není nutné provádět kontroly cestujících na výletní lodi v souladu s obecnými pravidly o

⁹⁴ Viz poznámka pod čarou 102.

⁹⁵ Viz poznámka pod čarou 102.

hraničních kontrolách podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu, není třeba vyznačovat do cestovních dokladů razítko. Kontroly na základě jmenovitých seznamů nebo jiné kontroly související s rizikem se liší od kontrol podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu a nevedou k opatřování razítkem nebo záznamům v EES.

- 2.7 Při hodnocení rizika týkajícího se bezpečnosti a migrace pro účely určení, zda jsou vstupní nebo výstupní kontroly nezbytné, by měli příslušníci pohraniční stráže přihlídnout mimo jiné k těmto prvkům: státní příslušnost cestujících, všechny dostupné informace o lodní společnosti a její spolehlivosti, všechna hlášení o situaci a důležité informace, které mají k dispozici, včetně informací získaných od ostatních států Schengenu nebo sousedních třetích zemí a trasa plavby. Posouzení by mělo rovněž zohlednit potřebu mít u každého jednotlivého cestujícího odpovídající záznamy o vstupu a výstupu, aby se předešlo „falešnému překročení povolené doby pobytu“ (cestující se záznamem o vstupu, ale bez záznamu o výstupu) a „falešným nelegálním migrantům“ (cestující, kteří se dostaví k výstupní kontrole bez záznamu o vstupu), čímž se zajistí spolehlivost údajů systému EES a předejde se možným problémům s neúplnými registry státních příslušníků třetích zemí, jak bylo uvedeno.

*** Doporučené postupy:**

V případě výletních lodí s trasou zahrnující jak schengenské přístavy, tak přístavy třetích zemí, se pro účely registrace státních příslušníků třetích zemí v systému EES zpravidla doporučuje:

– provádět *výstupní* kontroly podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu při vstupu cestujících (nebo posádky) na výletní loď na začátku plavby,

– provádět *vstupní* kontroly podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu při vstupu cestujících (nebo posádky) na výletní loď na konci plavby, – *neprovádět vstupní nebo výstupní* kontroly podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu v rámci organizovaných turistických výletů nebo jednodenních výletů během zastávky v schengenském přístavu;

– *neprovádět vstupní nebo výstupní* kontroly podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu u cestujících, kteří zůstávají na palubě výletní lodi během zastávky v schengenském přístavu.

Tím není dotčena výsada členských států provádět na základě analýzy rizik pro vnitřní bezpečnost nebo nedovolené přistěhovalectví kontroly (odlišné od kontrol podle článku 8 Schengenského hraničního kodexu) na výletní lodi podle přílohy VI Schengenského hraničního kodexu. V případě provedení takových kontrol nebudou kontrolováni státní příslušníci třetích zemí zaregistrováni do systému EES.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)

3. **KONTROLY U REKREAČNÍCH LODÍ**

3.1 Rekreační plavbou se rozumí užívání rekreačních plavidel pro sportovní nebo turistické účely.

3.2 Osoby, které se nacházejí na palubě rekreačních lodí přijíždějících z přístavu nacházejícího se ve státě Schengenu nebo odplouvajících do přístavu ve státě

Schengenu, nesmějí být podrobeny hraničním kontrolám a mohou vstupovat do přístavu, který není hraničním přechodem.

Kontroly těchto osob a/nebo fyzické prohlídky rekreačních lodí se však musí provést na základě hodnocení rizika týkajícího se nedovoleného přistěhovalectví, a především tam, kde se v bezprostřední blízkosti dotčeného státu Schengenu nachází pobřeží státu, který není součástí prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích.

- 3.3 Rekreační loď přijíždějící ze země mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích smí výjimečně vplout do přístavu, který není hraničním přechodem. V těchto případech o tom musí osoby na palubě uvědomit přístavní orgány, aby dostaly povolení vplout do tohoto přístavu. Přístavní orgány se musí spojit s orgány v nejbližším přístavu určeném jako hraniční přechod a ohlásit příjezd plavidla. Prohlášení o cestujících je nutno provést tak, že se u přístavních orgánů uloží seznam osob na palubě. Tento seznam se musí pohraniční strážci předat nejpozději při příjezdu. Obdobně musí-li z důvodů vyšší moci rekreační loď připlouvající ze země mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích zajet do jiného přístavu, než je hraniční přechod, musí se přístavní orgány spojit s orgány v nejbližším přístavu určeném jako hraniční přechod, aby ohlásily přítomnost plavidla. Použití této výjimky se nesmí stát pravidlem a musí být omezeno na výjimečné okolnosti včetně zásahu vyšší moci (například extrémní povětrnostní podmínky, naléhavé zdravotní problémy, porucha stroje nebo jiné technické problémy, zapojení do pátracích a záchranných operací,). Mezi další výjimečné okolnosti, které mohou odůvodnit použití výjimky, mohou patřit např. sportovní události a situace charakterizované příjezdem mimořádně velkého počtu rekreačních lodí do určité zeměpisné oblasti, což podstatně ztěžuje absorpci zvýšené aktivity na místě přechodu. Ve všech těchto případech budou muset hraniční kontroly provádět orgány nejbližšího (nebo blízkého) hraničního přechodu.
- 3.4 Během těchto kontrol se musí předat dokument obsahující všechny technické údaje o lodi a jména osob na palubě. Kopie tohoto dokumentu se musí předat orgánům v přístavech příjezdu a odjezdu. Dokud loď zůstává v teritoriálních vodách některého ze států Schengenu, které uplatňují schengenské *acquis* v plném rozsahu, musí být kopie tohoto dokumentu součástí dokumentace lodi.

- 3.5 Namátkové kontroly rekreačních lodí se musí provádět bez ohledu na hodnocení rizika týkajícího se nedovoleného přistěhovaectví.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)

4. KONTROLY V PŘÍPADĚ POBŘEŽNÍHO RYBOLOVU

- 4.1 Pobřežním rybolovem se rozumí rybolov prováděný za použití plavidel, která se vracejí každý den nebo do 36 hodin do přístavu nacházejícího se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, aniž by plavidlo zajelo do přístavu nacházejícího se mimo tento prostor.
- 4.2 Posádky plavidel provozujících pobřežní rybolov, jež se vracejí každý den nebo do 36 hodin do přístavu registrace nebo do jakéhokoli jiného přístavu na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, aniž by plavidlo zajelo do přístavu mimo tento prostor, nesmějí být podrobeny systematickým kontrolám.
- 4.3 Kontroly osob a/nebo fyzické prohlídky plavidel se však musí provést v případě rizika nedovoleného přistěhovaectví, a především tam, kde se v bezprostřední blízkosti území státu Schengenu nachází pobřeží třetího státu.
- 4.4 Posádky plavidel provozujících pobřežní rybolov, která nejsou registrována v přístavu nacházejícím se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, se musí kontrolovat v souladu s ustanoveními vztahujícími se na námořníky ([bod 5.3 oddílu I](#)). Velitel plavidla musí uvědomit příslušné orgány o všech změnách seznamu posádky a o přítomnosti všech cestujících.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)

5. KONTROLY U TRAJEKTOVÝCH SPOJENÍ

- 5.1 Kontroly se musí provádět na palubě trajektových spojení s přístavy nacházejícími se mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích. Musí se použít tato pravidla:

- a) je-li to možné, musí být k dispozici oddělené pruhy pro občany členských států EU, EHP a Švýcarska a jejich rodinné příslušníky;
- b) kontroly pěších cestujících se musí provádět jednotlivě;
- c) kontroly osob ve vozidle musí být prováděny v době, kdy se tyto osoby nacházejí ve vozidle (ve vozidle nebo vedle vozidla);
- d) cestující na trajektu, kteří cestují autobusem, se musí považovat za pěší cestující. Tito cestující musí z autobusu vystoupit, aby se podrobili kontrole;
- e) kontroly řidičů nákladních vozidel a všech doprovázejících osob musí být provedeny tak, že cestující zůstávají ve vozidle; tato kontrola probíhá v zásadě odděleně od kontrol ostatních cestujících;
- f) pro zajištění rychlého průběhu kontrol musí být k dispozici dostatečný počet závor;
- g) aby bylo možné odhalit především neoprávněně pobývající státní příslušníky třetích zemí, musí se provádět namátkové prohlídky dopravních prostředků používaných cestujícími, případně i nákladů a dalšího zboží uloženého v dopravních prostředcích;
- h) se členy posádek trajektů se musí zacházet stejně jako se členy posádek obchodních lodí;
- i) [bod 1.3 tohoto oddílu](#) (povinnost předložit seznamy cestujících a posádky) se nepoužije. Pokud musí být vypracován seznam osob na palubě v souladu se směrnicí Rady 98/41/ES⁹⁶ o registraci osob na palubách osobních lodí provozujících dopravu do přístavů členských států Společenství nebo z nich, musí velitel nejpozději do třiceti minut po odplutí z přístavu nacházejícího se v zemi mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích zaslat kopii tohoto seznamu příslušnému orgánu prvního přístavu příjezdu do státu Schengenu.

Pravidla pro kontroly trajektových spojení stanovená v bodě 3.2.9 přílohy VI Schengenského hraničního kodexu se týkají kontrol „na palubě trajektových spojení“. Pokud jde o kontroly, které se provádějí na vozidlech mimo trajekt (před najetím na trajekt nebo po vyjetí z trajektu), lze použít pružnější pravidla týkající se pozemních hranic stanovená v bodě 1.1.3 přílohy VI Schengenského hraničního kodexu. Osoby

⁹⁶ Směrnice Rady 98/41/ES ze dne 18. června 1998 o registraci osob na palubách osobních lodí provozujících dopravu do přístavů členských států Společenství nebo z nich (Úř. věst. L 188, 2.7.1998, s. 35).

cestující ve vozidlech nemusí zpravidla během kontroly vystupovat. Pokud to však vyžadují okolnosti, lze osoby o vystoupení z vozidla požádat. V takové situaci mohou být cestující rovněž nasměrováni do pěších pruhů.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)

5.2 Jestliže trajekt připlouvající ze země mimo prostor bez kontrol na vnitřních hranicích s více než jednou zastávkou v tomto prostoru přibírá na palubu cestující pouze na zbývajícím úseku v rámci tohoto území, měli by být tito cestující podrobeni výstupní kontrole v přístavu odjezdu a vstupní kontrole v přístavu příjezdu. Kontroly osob, které jsou během těchto zastávek již na palubě trajektu a nepřistoupily na území prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, se musí provádět v přístavu příjezdu. Není-li cílová země součástí prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, měl by se použít opačný postup.

6. NÁKLADNÍ SPOJENÍ MEZI PŘÍSTAVY NA ÚZEMÍ PROSTORU BEZ KONTROL NA VNITŘNÍCH HRANICÍCH

6.1 U nákladních spojení mezi dvěma nebo více stejnými přístavy nacházejícími se v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, nezastavujících se v žádném přístavu mimo tento prostor a sestávajících z přepravy zboží, by se hraniční kontroly neměly provádět.

Kontroly posádky a cestujících na těchto lodích by se však měly provádět, pokud je to odůvodněno na základě hodnocení rizik týkajících se vnitřní bezpečnosti a nedovoleného přistěhovalectví.

ODDÍL V: Kontroly v případě plavby po vnitrozemských vodních cestách

1. PLAVBA PO VNITROZEMSKÝCH VODNÍCH CESTÁCH

- 1.1 Plavba po vnitrozemských vodních tocích zahrnující překročení vnější hranice se týká obchodního nebo rekreačního využití všech typů lodí a plavidel na řekách, kanálech a jezerech.
- 1.2 Kontroly, které se provádějí v případě plavby po vnitrozemských vodních cestách, jsou stejné jako kontroly prováděné obecně v námořní dopravě.
- 1.3 U lodí používaných pro obchodní účely se kapitán a osoby zaměstnané na palubě, jejichž jména jsou uvedena na seznamu posádky, a rodinní příslušníci těchto osob, kteří žijí na palubě, musí považovat za členy posádky nebo osoby jim rovné.

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(příloha VI\)](#)

ČÁST TŘETÍ: OSTRAHA HRANIC

1. ÚČEL OSTRAHY

1.1 Hlavním účelem ostrahy vnějších hranic na místech mimo hraniční přechody a ostrahy hraničních přechodů mimo provozní dobu je:

- a) předcházet nepovolenému překročení hranic a odrazovat od něj;
- b) bojovat proti přeshraniční trestné činnosti;
- c) uplatňovat nebo přijímat opatření proti osobám, které překročily hranice nezákonně;
- d) zachovávat spolehlivý přehled o situaci a schopnost reakce;
- e) podporovat identifikaci a registraci osob, které překračují hranice nezákonně.

1.2 Velící důstojník musí přijmout veškerá nezbytná opatření, aby zabránil nepovolenému překročení hranice, a musí své zaměstnance a ostatní prostředky rozmístit na základě hodnocení rizika týkajícího se nedovoleného přistěhovalectví a přeshraniční trestné činnosti.

Použité prostředky by měly být zvoleny podle druhu a povahy hranice (pozemní, na vnitrozemských vodních cestách nebo námořní).

2. METODY OSTRAHY

2.1 Ostrahu lze provádět s využitím buď stálých, nebo mobilních jednotek, které plní své úkoly:

- a) hlídkováním;
- b) zaujetím stanoviště na místech, o kterých je známo či o kterých se má za to, že se jedná o citlivá místa.

2.2 V zájmu účinného odhalování nepovoleného překračování hranic by mělo docházet k častým a náhlým změnám doby a metod ostrahy.

2.3 K hlavním úkolům hlídek patří:

- a) sledování terénu, ve kterém hlídka působí;

- b) zajištění toho, aby ve střežené oblasti nebyl ohrožen veřejný pořádek a vnitřní bezpečnost;
- c) kontrola dokladů osob, které se pohybují v této oblasti a které nejsou hlídkujícímu týmu známy;
- d) zastavení všech podezřelých osob, které nemají žádné doklady, a požádání o podrobné vysvětlení důvodů, proč se v této oblasti nacházejí;
- e) zastavení a předvedení osob, které překročily hranici nezákonně nebo se pokusily o nepovolené překročení, na nejbližší stanici pohraniční stráže za účelem identifikace, evidence a sejmutí otisků prstů pro účely související s nařízením (EU) č. 603/2013, pokud jde o osoby překračující hranice nezákonně a žadatele o azyl ve věku nejméně čtrnácti let;
- f) zajištění veškerých důkazů týkajících se nepovoleného překročení hranic nebo jiných přeshraničních incidentů.

Během hlídkování by se měli používat zvláště cvičení psi. Pro posílení hlídkování a sledování hranic by se mělo využívat také vrtulníků, hlídkových člunů a terénních vozidel.

2.4 Hlavním úkolem hlídek na stanovišti je:

- a) sledovat místa, o kterých se má za to, že se jedná o citlivá místa s ohledem na nepovolené překračování hranic nebo pašování;
- b) zastavit a předvést na stanici pohraniční stráže osoby, které se pokusily o nepovolené překročení hranice nebo které hranici nezákonně překročily.

2.5 Podle získaných informací by se měly organizovat zvláštní operace za účelem dopadení obětí obchodování s lidmi a obchodníků s lidmi.

2.6 Ostraha by měla být podporována integrovanými, mobilními a přenosnými systémy a zařízeními pro technické sledování (tj. radary, drony, uzavřeným televizním okruhem, různými čidly a přístroji pro infračervené vidění a termovizními kamerami pro zajištění schopnosti nočního vidění).

*** Právní základ:**

– [Schengenský hraniční kodex \(článek 13\)](#)

ČÁST ČTVRTÁ: SEZNAM PŘÍSLUŠNÝCH PRÁVNÍCH NÁSTROJŮ

• Právo Unie:

- [Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985](#) mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích, podepsaná v Schengenu dne 19. června 1990 ([Úř. věst. L 239, 22.9.2000, s. 19](#)),
- [rozhodnutí Rady 94/795/SVV ze dne 30. listopadu 1994](#) o společné akci přijaté Radou na základě čl. K.3 odst. 2 písm. b) Smlouvy o Evropské unii týkající se možností cestování žáků ze třetích zemí s bydlištěm v některém členském státě ([Úř. věst. L 327, 19.12.1994, s. 1](#)),
- [nařízení Rady \(ES\) č. 1683/95 ze dne 29. května 1995](#), kterým se stanoví jednotný vzor víz ([Úř. věst. L 164, 14.7.1995, s. 1](#)),
- [Listina základních práv Evropské unie](#) ([Úř. věst. C 364, 18.12.2000, s. 1](#)),
- [směrnice Rady 2001/51/ES ze dne 28. června 2001](#), kterou se doplňuje článek 26 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 ([Úř. věst. L 187, 10.7.2001, s. 45](#)),
- [nařízení Rady \(ES\) č. 333/2002 ze dne 18. února 2002](#) o jednotném vzoru formulářů pro připojení víza uděleného členskými státy držitelům cestovních dokladů, které nejsou uznávány členským státem, který formulář vydal ([Úř. věst. L 53, 23.2.2002, s. 4](#)),
- [nařízení Rady \(ES\) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002](#), kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí ([Úř. věst. L 157, 15.6.2002, s. 1](#)),
- [nařízení Rady \(ES\) č. 693/2003 ze dne 14. dubna 2003](#) o zavedení dokladu k usnadnění průjezdu (FTD) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD) a o změně Společné konzulární instrukce a Společné příručky ([Úř. věst. L 099, 17.4.2003, s. 8](#)),
- [nařízení Rady \(ES\) č. 694/2003 ze dne 14. dubna 2003](#) o jednotném vzoru dokladu k usnadnění průjezdu (FTD) a dokladu k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD) stanoveným nařízením (ES) č. 693/2003 ([Úř. věst. L 099, 17.4.2003, s. 15](#)),
- [rozhodnutí Rady 2004/265/ES ze dne 8. března 2004](#) o uzavření Memoranda o porozumění mezi Evropským společenstvím a Státní správou cestovního ruchu Čínské lidové republiky o vízech a o souvisejících otázkách týkajících se turistických skupin z Čínské lidové republiky (ADS) ([Úř. věst. L 83, 20.3.2004, s. 12](#)),
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 851/2004](#) ze dne 21. dubna 2004 o zřízení Evropského střediska pro prevenci a kontrolu nemocí ([Úř. věst. L 142, 30.4.2004, s. 1](#)),

- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004](#) o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států ([Úř. věst. L 229, 29.6.2004, s. 35](#)),
- [nařízení Rady \(ES\) č. 2252/2004 ze dne 13. prosince 2004](#) o normách pro bezpečnostní a biometrické prvky v cestovních pasech a cestovních dokladech vydávaných členskými státy ([Úř. věst. L 385, 29.12.2004, s. 1](#)),
- [rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 896/2006 ze dne 14. června 2006](#), kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých povolení k pobytu vydaných Švýcarskem a Lichtenštejnskem členskými státy za účelem průjezdu přes jejich území ([Úř. věst. L 167, 20.6.2006, s. 8](#)),
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 1931/2006 ze dne 20. prosince 2006](#), kterým se stanoví pravidla pro malý pohraniční styk na vnějších pozemních hranicích členských států a mění Schengenská úmluva ([Úř. věst. L 405, 30.12.2006, s. 1](#)),
- [rozhodnutí Rady 2007/801/ES ze dne 6. prosince 2007](#) o plném uplatňování ustanovení schengenského *acquis* v České republice, Estonské republice, Lotyšské republice, Litevské republice, Maďarské republice, Republice Malta, Polské republice, Republice Slovinsko a Slovenské republice ([Úř. věst. L 323, 8.12.2007, s. 34](#)),
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 300/2008 ze dne 11. března 2008](#) o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy a o zrušení nařízení (ES) č. 2320/2002 ([Úř. věst. L 97, 9.4.2008, s. 72](#)),
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008](#) o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (nařízení o VIS) ([Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 60](#)),
- [rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady 2008/903/ES ze dne 27. listopadu 2008](#) o plném uplatňování ustanovení schengenského *acquis* ve Švýcarské konfederaci ([Úř. věst. L 327, 5.12.2008, s. 15](#)),
- [nařízení \(ES\) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009](#) o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) ([Úř. věst. L 243, 15.9.2009, s. 1](#)),
- [nařízení \(EU\) č. 265/2010 ze dne 25. března 2010](#), kterým se mění Úmluva k provedení Schengenské dohody a nařízení (ES) č. 562/2006, pokud jde o pohyb osob s dlouhodobým vízem ([Úř. věst. L 85, 31.3.2010, s. 1](#)),
- [rozhodnutí Rady 2011/842/EU ze dne 13. prosince 2011](#) o plném uplatňování ustanovení schengenského *acquis* v Lichtenštejnském knížectví ([Úř. věst. L 334, 16.12.2011, s. 27](#)),

- [směrnice 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011](#) o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany ([Úř. věst. L 337, 20.12.2011, s. 9](#)),
- [směrnice 2013/32/EU ze dne 26. června 2013](#) o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ([Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60](#)),
- [nařízení \(EU\) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013](#), kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dublinké nařízení) ([Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31](#)),
- [nařízení \(EU\) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013](#) o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva ([Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 1](#)),
- [rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU ze dne 22. října 2013](#) o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách a o zrušení rozhodnutí č. 2119/98/ES ([Úř. věst. L 293, 5.11.2013, s. 1](#)),
- [prováděcí nařízení Komise \(EU\) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014](#), kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států ([Úř. věst. L 39, 8.2.2014, s. 1](#)),
- [rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 565/2014/EU ze dne 15. května 2014](#), kterým se zavádí zjednodušený režim kontrol osob na vnějších hranicích vycházející z jednostranného uznávání některých dokladů Bulharskem, Chorvatskem, Kypru a Rumunskem za rovnocenné jejich národním vízům za účelem průjezdu přes jejich území nebo zamýšlených pobytů na jejich území, jejichž doba trvání během jakéhokoli období 180 dnů nepřekročí 90 dnů, a kterým se zrušují rozhodnutí č. 895/2006/ES a č. 582/2008/ES ([Úř. věst. L 157, 27.5.2014, s. 23](#)),
- [směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU ze dne 15. května 2014](#) o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti ([Úř. věst. L 157, 27.5.2014, s. 1](#)),

- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob \(Schengenský hraniční kodex\) \(Úř. věst. L 77, 23.3.2016, s. 1\),](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES \(obecné nařízení o ochraně osobních údajů\) \(Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1\),](#)
- [směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV \(Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89\),](#)
- [směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti au-pair \(Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21\),](#)
- [rozhodnutí Rady \(EU\) 2017/733 ze dne 25. dubna 2017 o uplatňování ustanovení schengenského *acquis* týkajících se Schengenského informačního systému v Chorvatské republice \(Úř. věst. L 108, 26.4.2017, s. 31\),](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání Schengenského informačního systému při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí \(Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 1\),](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1861 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému \(SIS\) v oblasti hraničních kontrol, o změně Úmluvy k provedení Schengenské dohody a o změně a zrušení nařízení \(ES\) č. 1987/2006 \(Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 14\),](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1862 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání SIS v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, o změně a o zrušení rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady \(ES\) č. 1986/2006 a rozhodnutí Komise 2010/261/EU \(Úř. věst. L 312, 7.12.2018, s. 56\),](#)
- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni \(Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 39\),](#)
- [rozhodnutí Rady \(EU\) 2018/934 ze dne 25. června 2018 o uvedení v účinnost některých ustanovení schengenského *acquis* týkajících se Schengenského informačního systému v Bulharské republice a Rumunsku \(Úř. věst. L 165, 2.7.2018, s. 37\),](#)

- [nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2019/1157 ze dne 20. června 2019 o posílení zabezpečení průkazů totožnosti občanů Unie a povolení k pobytu vydávaných občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům, kteří vykonávají své právo volného pohybu \(Úř. věst. L 188, 12.7.2019, s. 67\),](#)
- [prováděcí rozhodnutí Komise C\(2020\) 395 final ze dne 28. ledna 2020, kterým se mění rozhodnutí Komise C\(2010\) 1620 final, pokud jde o nahrazení Příručky pro zpracování žádostí o víza a provádění změn v udělených vízech \(Příručka k vízovému kodexu I\).](#)

- **Mezinárodní právo:**

- [Úmluva ze dne 7. prosince 1944 o mezinárodním civilním letectví \(úmluva ICAO\), přílohy 2 a 9,](#)
- [Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ze dne 4. listopadu 1950 a její protokoly,](#)
- [Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění Newyorského protokolu ze dne 31. ledna 1967,](#)
- [Vídeňská úmluva o diplomatických vztazích ze dne 18. dubna 1961,](#)
- [Úmluva o usnadnění mezinárodní námořní dopravy \(FAL\) ze dne 9. dubna 1965,](#)
- [Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na druhé straně o volném pohybu osob \(Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 6\),](#)
- [Úmluva MOP o dokladech totožnosti námořníků \(č. 185\) ze dne 19. června 2003,](#)
- [dvoustranné dohody o malém pohraničním styku,](#)
- [Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii \(Úř. věst. C 384I, 12.11.2019, s. 1\)](#)

DODATEK A

POSTUP OZNAMOVÁNÍ

Pokud některý členský stát⁹⁷ zamýšlí provádět cílené kontroly osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie v souladu s čl. 8 odst. 2a Schengenského hraničního kodexu, musí neprodleně oznámit zamýšlené použití těchto cílených kontrol:

- a) ostatním členským státům,
- b) Evropské agentuře pro pohraniční a pobřežní stráž (agentura) a
- c) Komisi.

Dotčený členský stát může rozhodnout o utajení oznámení nebo jeho částí.

V oznámení musí být vysvětleny důvody, rozsah a trvání výjimky, aby byl zajištěn užitečný účinek oznámení, a zejména aby ostatní členské státy, Komise a agentura mohly vyjádřit případné výhrady.

Důvody musí být podloženy objektivními skutečnostmi relevantními pro výjimku ze systematických kontrol na konkrétních hraničních přechodech.

Dotčený členský stát by měl zejména uvést:

- hlavní charakteristiky toku na dotčeném hraničním přechodu nebo přechodech, jako jsou kategorie osob překračujících hranice,
- odhadovaný podíl státních příslušníků třetích zemí a podíl osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie, jež překračují tuto hranici,
- sdělení, že údajné prodloužení čekací doby je způsobeno systematickými kontrolami (a nikoli například silničními pracemi v prostoru vedle hraničního přechodu). V tomto ohledu nepostačuje obecný odkaz na nadcházející období dovolených. Neexistuje univerzální ukazatel nepřiměřeného dopadu na plynulost provozu, který by platil pro všechny členské státy nebo hraniční přechody. Posouzení nepřiměřeného dopadu na čekací dobu nesmí opomíjet průměrnou čekací dobu nebo dříve zaznamenané prodlevy,
- to, jak výjimka odstraní nepřiměřený dopad na plynulost provozu na dotčeném hraničním přechodu nebo přechodech.

Příslušný hraniční přechod nebo příslušné hraniční přechody musejí být specifikovány.

⁹⁷ V tomto textu se „členským státem“ rozumí také čtyři země přidružené k Schengenu.

Plánovaná doba trvání výjimky musí být přiměřená a nesmí být delší, než je nutné. Pro každý hraniční přechod musí být uvedeno předpokládané datum ukončení platnosti výjimky. Výjimky s neomezenou dobou platnosti nejsou přípustné. V souladu s článkem 15 Schengenského hraničního kodexu musí členské státy poskytnout odpovídající personál a prostředky v dostatečném množství, aby bylo zajištěno provádění systematických kontrol za použití příslušných databází.

Členský stát by měl v oznámení uvést datum předání posouzení rizik agentuře, jak je stanoveno v čl. 8 odst. 2a Schengenského hraničního kodexu, a vysvětlit hlavní prvky posouzení rizik, aby mohli adresáti tohoto oznámení zaujmout informovaný postoj.

Pokud mají ostatní členské státy, agentura nebo Komise výhrady k úmyslu odchýlit se od pravidla systematických kontrol za použití databází, musí o nich informovat dotčený členský stát do dvou týdnů od obdržení oznámení. Členský stát musí tyto výhrady zohlednit.

Členské státy by měly zřídit interní komunikační kanály a prostřednictvím svého stálého zastoupení musí informovat ostatní členské státy a Komisi a zaslat oznámení kontaktnímu místu v rámci stálého zastoupení a do funkční e-mailové schránky (<mailto:HOME-B1-BORDERS@ec.europa.eu>).

DODATEK B

POSTUP PŘI UPLATŇOVÁNÍ VÝJIMKY ZE ZÁSADY SYSTEMATICKÝCH KONTROL ZA POUŽITÍ PŘÍSLUŠNÝCH DATABÁZÍ PODLE ČLÁNKU 8 SCHENGENSKÉHO HRANIČNÍHO KODEXU, VČETNĚ POSOUZENÍ RIZIK

Ustanovení čl. 8 odst. 2a Schengenského hraničního kodexu umožňuje členským státům odchytil se od zásady systematických kontrol za použití příslušných databází, pokud jde o osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie, které překračují vnější hranice, jsou-li splněny dvě kumulativní podmínky:

1. Dotyčný členský stát musí prokázat nepřiměřený dopad na plynulost dopravy v souvislosti s prováděním systematických kontrol osob, které požívají práva na volný pohyb podle práva Unie.
2. Před přijetím rozhodnutí o výjimce musí dotčený členský stát vypracovat posouzení rizik, které prokazuje, že provádění cílených kontrol osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie nepovede k bezpečnostnímu riziku.

Aby byl zajištěn užitečný účinek ustanovení týkajících se dočasné výjimky, je nutno objasnit následující aspekty týkající se posouzení rizik při provádění cílených kontrol a opatření přijatých v návaznosti na oznámení o záměru použít výjimku:

A. Posouzení rizik

1. Členský stát, který chce uplatnit výjimku, vypracuje posouzení rizik podle metodiky CIRAM.

Agentura v úzké spolupráci s členskými státy vytvoří standardizovaný vzor pro podávání zpráv, který bude využívat součinnosti s dalšími již existujícími posouzeními rizik a posouzeními zranitelnosti, a tento vzor zpřístupní online.

2. Posouzení rizik, které dospěje k závěru, že existuje nízká [nebo střední] hrozba, se předkládá agentuře před skutečným zavedením výjimky, a to s použitím standardizovaného vzoru pro oznamování. Ve výjimečných případech (například mimořádný a neočekávaný příliv cestujících do EU/EHP/Švýcarska na určitém hraničním přechodu) lze posouzení rizik předat současně se zavedením výjimky, a to pouze v případě, pokud již samotné oznámení poskytlo rozsáhlé informace za účelem prokázání bezprostředního nepřiměřeného dopadu na plynulost provozu na konkrétním hraničním přechodu.

V čl. 8 odst. 2a druhém pododstavci Schengenského hraničního kodexu se uvádí: „*Posouzení rizik stanoví důvody pro dočasné omezení na cílené kontroly za použití databází, zohlední mimo jiné nepřiměřený dopad na plynulost provozu a poskytne statistické údaje o cestujících a případech souvisejících s přeshraniční trestnou činností. Je třeba jej pravidelně aktualizovat.*“ Jelikož se výjimky mohou vztahovat pouze na osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie, mělo by se posouzení rizik zaměřit na zhodnocení rizik, která

vyvolávají osoby požívající právo na volný pohyb podle práva Unie na konkrétních hraničních přechodech.

Konkrétně musí posouzení rizik podle čl. 8 odst. 2a Schengenského hraničního kodexu, které členský stát vypracoval v souladu s metodikou CIRAM a vzorem, obsahovat:

- I. Popis důvodu dočasného omezení na cílené kontroly za použití databází a poskytnutí kvantitativních údajů (například plánovaný tok cestujících, doba zpracování na cestujícího apod.), jež prokazují nepřiměřený dopad na plynulost provozu na zvoleném hraničním přechodu nebo přechodech poté, co byly vyčerpány možnosti zvyšování kapacit.
- II. Odhadovaný podíl celkového počtu a dominantní profily cestujících, kteří požívají právo na volný pohyb podle práva Unie a kteří by mohli představovat hrozbu pro veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost, veřejné zdraví nebo mezinárodní vztahy kteréhokoli z členských států v období, kdy se bude uplatňovat výjimka ze zásady systematických kontrol.
- III. Posouzení možného dopadu výjimky na bezpečnost, tj. veřejný pořádek, vnitřní bezpečnost atd. členských států, včetně posouzení možného dopadu výjimky na dopravní spojení s ostatními členskými státy.

Pokud z posouzení rizik vyplyne, že rizika týkající se veřejného pořádku, vnitřní bezpečnosti, veřejného zdraví nebo mezinárodních vztahů kteréhokoli z členských států jsou vysoká, výjimka se nezavede.

Na základě posouzení rizik, z něhož vyplyne, že rizika týkající se veřejného pořádku, vnitřní bezpečnosti, veřejného zdraví nebo mezinárodních vztahů kteréhokoli z členských států jsou nízká [nebo střední], by měl dotčený členský stát zajistit, aby byla zjištěná rizika u každého dotčeného hraničního přechodu zmírněna odpovídajícími strategiemi a prostředky. Tyto strategie a prostředky budou popsány v posouzení rizik, jež je předáno agentuře.

3. Agentura vyhodnotí předané posouzení rizik ve lhůtě dohodnuté s dotčeným členským státem. Agentura může k vyhodnocení posouzení rizik předaných členskými státy využít vlastní zdroje a informace, zejména informace shromážděné prostřednictvím posouzení zranitelnosti. Může si vyžádat poradenství od Europolu nebo jiných agentur EU.

A. Není-li posouzení rizik úplné nebo nejsou-li poskytnuté informace relevantní, musí se agentura co nejdříve obrátit na dotčený členský stát, aby požádala o další informace nebo odůvodnění.

Není-li dokončené posouzení rizik předáno ve lhůtě dohodnuté s agenturou, měla by agentura upozornit ostatní členské státy a Komisi na situaci poté, co dotčenému členskému státu byla předložena jedna konečná žádost.

B. V případě neshody mezi dotčeným členským státem a agenturou ohledně úplnosti a relevantnosti poskytnutého posouzení rizik budou obě strany usilovat o dosažení obecné shody v přiměřené lhůtě (maximálně do dvou týdnů).

Pokud budou neshody přetrvávat, musí na to agentura upozornit Komisi a ostatní členské státy. Je možné zprostředkovat setkání, jehož se zúčastní agentura, dotčený členský stát, Komise a případně také ostatní členské státy. V takovém případě uspořádá setkání Komise a vyzve k účasti příslušné zúčastněné strany.

Stanoviska agentury by měla být nejdříve předložena k vyjádření členskému státu, který posouzení rizik předložil. Agentura musí o svých stanoviscích informovat Komisi a ostatní členské státy.

4. Dotčený členský stát musí posouzení rizik pravidelně aktualizovat. Přitom je případně nutné postupovat podle bodů A.1 až A.3.

B. Oznámení záměru použít výjimku a opatření přijatá v návaznosti na toto oznámení:

1. Dotčený členský stát ostatním členským státům, Komisi a agentuře oznámí, že má v úmyslu uplatnit výjimku. Oznámení by mělo splňovat minimální požadavky stanovené v dodatku A této příručky.

2. Členské státy, agentura nebo Komise, které mají výhrady k záměru provádět cílené kontroly za použití databází, musí o těchto výhradách neprodleně informovat daný členský stát. Ostatní členské státy nebo Komise mohou agenturu požádat, aby ověřila, zda jsou důvody jejich výhrad opodstatněné.

Členské státy, které mají výhrady, mohou rovněž o svých výhradách informovat agenturu, Komisi a ostatní členské státy. Ačkoliv by výhrady měly být v zásadě vyjasňovány na dvoustranné bázi s členským státem oznamujícím záměr použít výjimku, s ohledem na počet nebo povahu výhrad (například pokud se týkají téhož aspektu) může být zprostředkováno setkání všech stran, které vznesly výhrady, přičemž o tomto kroku budou informovány všechny ostatní strany, jež byly oprávněny vznést výhrady, ale neučinily tak. Toto setkání může být svoláno z podnětu kterékoli z oprávněných stran. Komise odpovídá za uspořádání tohoto setkání a předsedá mu.

3. Členský stát, který má v úmyslu odchýlit se od zásady systematických kontrol za použití databází u osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie, musí vzít tyto výhrady v úvahu.

4. Dotčený členský stát musí informovat každých šest měsíců Komisi a agenturu o provádění cíleně vykonávaných kontrol za použití databází u osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie. Zprávy by měly obsahovat podrobné informace o skutečném využívání cílených kontrol na konkrétních hraničních přechodech, údaje o plynulosti provozu na hraničních přechodech, které využívají výjimku, a o dopadu na vývoj posouzení rizik týkajících se veřejného pořádku, vnitřní bezpečnosti, veřejného zdraví nebo mezinárodních vztahů v dotčeném členském státě.

Pro každý hraniční přechod a každý časový úsek, kdy se uplatňovaly výjimky, musí členský stát uvést ve své zprávě tyto informace:

- přesný čas uplatňování výjimek (začátek: hodiny a minuty koordinovaného světového času), konec: hodiny a minuty koordinovaného světového času),
- počet cestujících překračujících hranice v rozdělení podle státní příslušnosti a směru cesty (vstup/výstup),
- počet osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie, které nebyly při vstupu zkontrolovány za použití databází, v rozdělení podle občanství a směru cesty (vstup/výstup),
- počet osob požívajících právo na volný pohyb podle práva Unie, které byly při vstupu zkontrolovány za použití databází, v rozdělení podle občanství a směru cesty (vstup/výstup),
- počet pozitivních nálezů v příslušných databázích, které se týkají cestujících, kteří byli podrobeni cíleným kontrolám, v rozdělení podle směru cesty (vstup/výstup), občanství a databází.

Členské státy se mimoto případně vynasnaží, aby u období, za které se podává zpráva, poskytl tyto kontextové informace v rozdělení podle hraničních přechodů a měsíců⁹⁸:

- počet cestujících překračujících hranice v rozdělení podle státní příslušnosti a směru cesty (vstup/výstup),

⁹⁸ Tato oznamovací povinnost může být po předložení prvních zpráv revidována.

- počet pozitivních nálezů v příslušných databázích během systematických kontrol, v rozdělení podle směru cesty (vstup/výstup) a občanství.

SEZNAM PŘÍLOH PRAKTICKÉ PŘÍRUČKY PRO PŘÍSLUŠNÍKY
POHRANIČNÍ STRÁŽE

1. Seznam vnitrostátních útvarů odpovědných za ochranu hranic
2. Seznam kontaktních míst v členských státech pro otázky správy hranic
3. Seznam kontaktních míst pro výměnu informací o bezpečnostních kódech na vstupních a výstupních razítkách
4. Seznam hraničních přechodů
5. Tabulka cestovních dokladů, které opravňují držitele k překročení vnějších hranic a které mohou být opatřeny vízem (= příloha 10 Příručky k vízovému kodexu (se stejným názvem))
6. Seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, a seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (= příloha 1 Příručky k vízovému kodexu)
7. Průjezd státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou držiteli víza nebo povolení k pobytu vydaného státy Schengenu, přes území Bulharska, Kypru a Rumunska
8. Výjimky z vízové povinnosti pro držitele diplomatických pasů, služebních pasů a jiných úředních pasů (= příloha 5 „Informace o vnitrostátních výjimkách z vízové povinnosti“ Příručky k vízovému kodexu)
9. Výjimky z vízové povinnosti pro osoby s přiznaným postavením uprchlíka a osoby bez státní příslušnosti (= příloha 5 „Informace o vnitrostátních výjimkách z vízové povinnosti“ Příručky k vízovému kodexu)
10. Další výjimky z vízové povinnosti (= příloha 5 „Informace o vnitrostátních výjimkách z vízové povinnosti“ Příručky k vízovému kodexu)
11. Výjimky z osvobození od vízové povinnosti, pokud jde o osoby vykonávající výtěžnou činnost (= příloha 5 „Informace o vnitrostátních výjimkách z vízové povinnosti“ Příručky k vízovému kodexu)
12. Seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci podléhají požadavku na letištní průjezdní vízum
(= příloha 7 Příručky k vízovému kodexu:

- Příloha 7A „Společný seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci mají povinnost mít při průjezdu přes tranzitní prostory mezinárodních letišť na území členských států letištní průjezdní vízum“
 - Příloha 7B „Seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci mají povinnost mít při průjezdu přes tranzitní prostory mezinárodních letišť na území jednoho či několika členských států letištní průjezdní vízum“
 - Příloha 7C „Seznam povolení k pobytu, jejichž držitelé jsou oprávněni k průjezdu přes letiště členských států, aniž by museli mít letištní průjezdní vízum“
13. Jednotný vzor vízových štítků a informace o jejich technických specifikacích a bezpečnostních prvcích (= příloha 19 „Vízový štítek“ Příručky k vízovému kodexu)
 14. Jak vyplnit vízový štítek (= příloha 20 „Vyplňování vízového štítku“ k Příručce vízového kodexu)
 15. Informace, které je třeba v případě potřeby uvést v části pro poznámky (= příloha 22 „Vnitrostátní údaje v části „poznámky“ vízového štítku“ Příručky k vízovému kodexu)
 16. Pokyny pro vkládání informací do optické čtecí oblasti (příloha je nadbytečná, informace jsou uvedeny v příloze 14 této příručky)
 17. Vzor vyplněného vízového štítku (další pokyny) (= příloha 21 „Vzory vyplněných vízových štítků“ Příručky k vízovému kodexu)
 18. Příklady vízových štítků vydaných členskými státy (s fotografiemi)
 19. Doklad k usnadnění průjezdu (FTD) a doklad k usnadnění průjezdu po železnici (FRTD)
 20. Vzory průkazů vydávaných ministerstvy zahraničních věcí členských států
 21. Poplatky v eurech odpovídající administrativním nákladům na zpracování žádostí o víza (další informace viz bod 4.4 části II Příručky k vízovému kodexu)
 22. Seznam povolení k pobytu vydávaných členskými státy
 23. Vzory povolení k pobytu vydávaných členskými státy
 24. Podklady k ověření splnění podmínek vstupu
 25. Referenční částky požadované pro překročení vnější hranice stanovené vnitrostátními orgány (= příloha 18 Příručky k vízovému kodexu)

26. Standardní formulář pro schválení důkazů o dodržení podmínky délky krátkodobého pobytu v případech, kdy cestovní doklad není opatřen otiskem vstupního razítka
27. Vnitrostátní postupy týkající se vyvrácení domněnky nelegálního vstupu v případě chybějícího razítka
28. Standardní formulář pro odepření vstupu na hranici, včetně standardního formuláře pro oznámení a odůvodnění zneplatnění nebo zrušení víza s uvedením důvodu (důvodů) pro zrušení
29. Provozní pokyny pro vydávání víz na hranicích projíždějícím námořníkům, kteří podléhají vízové povinnosti (= příloha 26 Příručky vízového kodexu)
30. Seznam žáků cestujících v rámci školního zájezdu uvnitř Evropské unie (= příloha 3 Příručky k vízovému kodexu)
31. Seznam vnitrostátních orgánů příslušných k vyřizování žádostí o přístup k osobním údajům vloženým do SIS
32. Vzory tabulí označujících pruhy na hraničních přechodech
33. Vzory harmonizovaných formulářů, kterými se prokazuje pozvání, závazek poskytnutí podpory nebo potvrzení o ubytování, vypracované smluvními stranami (= příloha 15 „Vzory formulářů členských států, kterými se prokazuje pozvání, závazek poskytnutí podpory nebo potvrzení o ubytování“ Příručky k vízovému kodexu)
34. Vzory dokladů vydávaných uprchlíkům, osobám bez státní příslušnosti požívajícím doplňkové ochrany
35. Vzor skupinových dokladů
36. Seznam dohod o malém pohraničním styku a vzory povolení vydávaných členskými státy za tímto účelem
37. Seznam vnitrostátních kontaktních míst pro dotazy týkající se nezletilých osob
38. Pokyny pro pohyb tureckých státních příslušníků překračujících vnější hranice členských států EU za účelem poskytování služeb v EU (= příloha 6 Příručky k vízovému kodexu)
39. Standardní formulář pro uznání rozhodnutí o navrácení pro účely průjezdu pozemní dopravou
40. Osvědčení pro pracovníka v mezinárodní dopravě
41. Prodloužení oprávněného pobytu v souvislosti s onemocněním COVID-19 – vnitrostátní postupy

42. Pokyny pro zacházení s oprávněnými osobami podle dohody o vystoupení
43. Vzory dokladů, které mohou mít osoby, na něž se vztahují dohody o vystoupení (EU–UK, IS/LI/NO–UK, CH–UK), před tím, než se stanou držiteli nového dokladu o pobytu vydaného buď v souladu s prováděcím rozhodnutím Komise C(2020) 1114 final ze dne 21. února 2020⁹⁹ (viz také příloha 42 této příručky), nebo v souladu s dohodami o vystoupení uzavřenými Islandem, Lichtenštejnskem a Norskem na jedné straně a Švýcarskem na straně druhé.

⁹⁹ Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 21. února 2020 o dokladech, které mají členské státy vydávat podle čl. 18 odst. 1 a 4 a článku 26 Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (C(2020) 1114 final).